

Splitt og hersk med sosiale medier

En analyse av Sørlandsnyhetenes bruk av Facebook.

Jon Anders Skau

VEILEDER

Øystein Sæbø

Universitetet i Agder, 2022

Fakultet for samfunnsvitenskap

Institutt for informasjonssystemer

Master

«Den ene dagen kan sosiale medier få oss ut til gatene, kjøpe blomster på veien og stå samlet tett i tett i et forsvar om våre verdier mot en terrorist. Den neste dagen kan det splitte oss i alle retninger».

Kjersti Løken Stavrum, mangeårig medieleder, leder av ytringsfrihetskommisjonen og informant i denne masteroppgaven.

Forord

Denne masteroppgaven markerer slutten på masterprogrammet Teknologi, menneske og samfunn. Et tverrfaglig masterløp som fokuserte på hvordan teknologi endrer måten vi tenker, kommuniserer og organiserer oss på. I løpet av to år har jeg fått ulike perspektiver på teknologi og dens fordeler og ulemper. I en verden der teknologi spiller en stadig større rolle er det sunt å reflektere rundt utviklingen og den påvirkningen og forandringen som kommer med.

Denne masterbesvarelsen tar utgangspunkt i det politiske aspektet og konkret hvordan teknologi i form av Facebook preget den offentlige debatten i Kristiansand i forbindelse med lokalvalget i 2019.

En stor takk til veileder Øystein Sæbø for engasjerende innsikt og formidling rundt teknologi og politikk allerede i det første året av masterprogrammet, som dannet utgangspunktet for denne oppgaven. Samtalene med Sæbø og studentgruppen har vært til stor hjelp u skriveprosessen.

I tillegg må jeg takke en særdeles tålmodig familie som gjorde det mulig å gjennomføre et studieløp ved siden av full jobb og andre forpliktelser som småbarnspappa.

Med Sørlandsnyhetene har Kristiansand satt seg på kartet med negativt fortegn. Som det fremkommer av studien var det først og fremst et ønske om å delta i samfunnsdebatten, men det ble heller splitt og hersk og en kamp om sannhet.

Jeg håper du som leser oppgaven også ser dette i det større bildet, og hvordan Sørlandsnyhetene og Kristiansand er et lokalt eksempel på en global utfordring.

Sammendrag

Nesten tre år har gått siden lokalvalget i Kristiansand 2019, som blant annet har blitt beskrevet som et kupp og et protestvalg. I sentrum av dette var den anonyme facebookside Sørlandsnyhetene. En facebookside som ble opprettet i 2018 med en tilsynelatende ærlig ambisjon om å bidra til å skape mediemangfold i Kristiansand, men som etter hvert utviklet seg til et mål om maktskifte i Norges 6. største kommune.

«Vi hadde ingen plan, ingen strategi. Alt ble vel egentlig som vi ønsket. I det store og det hele kom vi i mål med det vi ville. Vi ville forandre makt», sier en av bakkemennene i denne studien (N. Nilsen, intervju, 3. mars 2022).

Basert på intervjuer og annen dokumentasjon har denne studien kartlagt hvordan Sørlandsnyhetene utviklet seg, basert på en modell om utvikling av sosiale bevegelser. I tillegg har studien analysert hvilke egenskaper på Facebook fenomenet benyttet seg av for å skape engasjement og synlighet i en lokalpolitisk kontekst.

Anonymitet står igjen som den store utfordringen i den politiske debatten i forbindelse med lokalvalget 2019 i Kristiansand. I tillegg til mer kjente utfordringer knyttet til ekkokammer og falske nyheter. Oppgaven verifiserer ikke ytringene som ble publisert, men konstaterer at det ble formet ulike virkelighetsbilder og sannheter. Resultatet ble et polarisert debattklima.

Summary

Almost three years have passed since the 2019 local elections in Kristiansand, which among other things have been described as a coup and a protest election. At the centre of this was the anonymous Facebook-page Sørlandsnyhetene. A Facebook page that was created in 2018 with an ambition to contribute to media diversity in Kristiansand, but gradually developed into a goal of a change of power in Norway's 6th largest municipality.

«We had no plan, no strategy. We achieved what we wanted. We wanted to change power», says one of the founders of the Facebook-page in this study (N. Nilsen, interview, 3 March 2022).

Based on interviews and other documents, this study has outlined how Sørlandsnyhetene developed, based on framework of social movements. In addition, the study shows how Sørlandsnyhetene used the Facebook functions to their advantages to create engagement and visibility.

Anonymity was the major challenge in the political debate regarding the 2019 municipal elections in Kristiansand, in addition to challenges related to echo chambers and fake news.

The thesis does not verify the degree of fake news, but notes that Sørlandsnyhetene created various realities and narratives. The result was a polarized society.

Innhold

1 Innledning.....	1
1.1 Beskrivelse av problemstilling.....	2
1.2 Avgrensning av studien.....	4
1.3 Studiens struktur.....	5
2 Tidligere forskning.....	6
2.1 Sosiale medier.....	6
2.2 Polarisering, ekkokammer og falske nyheter.....	10
2.3 Sørlandsnyhetene.....	13
2.4 Oppsummering.....	14
3.0 Teori.....	15
3.1 Informasjonssystemer.....	15
3.2 Teoretisk perspektiv: Social Movement Organization.....	16
3.2.1 Forholdet mellom bevegelsen og samfunnet.....	17
3.2.2 Utviklingstrekkene.....	17
3.3 Teoretisk perspektiv: Honeycomb-modellen.....	18
3.4. Byggekløssene til sosiale medier.....	20
3.4.1 Identity.....	20
3.4.2 Conversations.....	21
3.4.3 Sharing.....	22
3.4.4 Presence.....	23
3.4.5 Relationships.....	24
3.4.6 Reputation.....	24
3.4.7 Groups.....	25
3.4.8 Oppsummering av Honeycomb-modellen.....	26
4.0 Metode.....	28
4.1 Kvalitativ forskning og strategivalg.....	28
4.2 Forskningsdesign oppsummert.....	32
4.3 Datainnsamling.....	33
4.4 Intervjuer.....	33
4.4.1 Valg av informanter.....	34
4.4.2 Gjennomføringen av intervjuer.....	35
4.4.3 Intervjuguide.....	36
4.4.4 Bearbeiding av materiale.....	37
4.5 Innhenting av dokumenter.....	38
4.5.1 Analyse av dokumenter.....	38
4.6 Datakvalitet og validitet.....	39

4.6.1 Subjektivitet.....	41
4.7 Etske refleksjoner.....	42
5.0 Funn.....	43
5.1 Hvordan var utviklingen av Sørlandsnyhetene?	43
5.2 Hvordan bidro Facebook som teknologi til å gi Sørlandsnyhetene gjennomslag?	50
5.2.1 Identitet:	51
5.2.2 Dialog:	51
5.2.3 Relasjoner:.....	53
5.2.4 Deling:	54
5.2.5 Grupper:	54
6.0 Analyse	57
6.1 Organisering og utvikling	57
6.1.1 Oppsummering av analysespørsmål 1	61
6.2 Hvordan bruke Sørlandsnyhetene Facebooks funksjonalitet?	62
6.2.1 Trolling.....	64
6.2.2 Fake news	67
6.2.3 Algoritmens rolle og oppsummering av analysespørsmål 2.....	71
7.0 Konklusjon	73
7.1 Avsluttende refleksjoner og videre forskning.....	74
8.0 Litteraturliste.....	76
8.1 Litteraturliste fra A-tekst i forbindelse med mediegjennomgangen av Sørlandsnyhetene (Vedlegg #3).....	80
Vedlegg #1 - Intervjuguide	83
Vedlegg #2 - Litteraturmatrise	85
Vedlegg #3 – Mediegjennomgang av Sørlandsnyhetene	87
Vedlegg #4 – Oversikt over valgdeltakelse	89
Vedlegg #5 – Informasjonsskriv til informantene	90

Figur-, bilde- og illustrasjoner

Fig 1: Utvikling i polarisering i Amerikansk politikk.....	12
Fig 2: Organisering og utvikling av sosiale bevegelser.....	17
Fig 3: Honeycomb-modellen – Sosiale mediers byggeklosser.....	19
Fig 4: Algoritmenes rolle i Honeycomb-modellen.....	27
Fig 5: Forskningsprosess.....	31
Fig 6: Forskningsdesign.....	32
Fig 7: Informant-oversikt.....	35
Fig 8: Informantene i sosiale bevegelser-kontekst.....	43
Fig 9: Messenger-chat.....	44
Fig 10: Medieoppslag om Sørlandsnyhetene.....	46
Fig 11: Sørlandsnyhetene post #1.....	48
Fig 12 Partioppslutning lokalvalget 2019.....	49
Fig 13: Honeycomb-modellen.....	50
Fig 14: Sørlandsnyhetene post #2.....	52
Fig 15: Sørlandsnyhetene kommentarer #1.....	54
Fig 16: Spørreundersøkelse: Tillit til Sørlandsnyhetene.....	55
Fig 17 : Utviklingen av Sørlandsnyhetene.....	60
Fig 18: Trolling og Fake News i Honeycomb-modellen.....	63
Fig 19: Sørlandsnyhetene kommentarer #2.....	66
Fig 20: Sørlandsnyhetene post #3.....	69
Fig 21: Utviklet Honeycomb-modell.....	71

1 Innledning

«På under halvannet år har den kontroversielle facebook siden Sørlandsnyhetene snudd Kristiansand på hodet, med en alternativ tilnærming til nyhetsformidling. Resultatet ble et politisk valgskred i sørlandsbyen». Slik oppsummerte avisen Dagens Næringsliv den omstridte facebook siden Sørlandsnyhetene i kjølevannet av kommunevalget i Kristiansand høsten 2019 (Berglihn 2019). Begreper som ‘protestvalg’, ‘valgkupp’, ‘polariserende’ og ‘falske nyheter’ ble av de tradisjonelle mediene brukt til å beskrive Sørlandsnyhetene (Cantero 2019, Berglihn 2019 og Ljøstad 2018).

Helt siden etableringen av Facebook tilbake i 2004 har sosiale medier gradvis endret måten vi kommuniserer og interagerer med hverandre og samfunnet på. Fra å få informasjon gjennom tradisjonelle massemedier, som aviser på nett og papir, TV og radio, har sosiale medier gjort det mulig for alle å ytre seg offentlig (Haugseth 2013 og Enjorlas et al. 2013). Facebook har i dag 2,9 milliarder aktive brukere over hele verden, noe som gjør det til verdens største sosiale medier-plattform (Statista 2022). I Norge har over 3,4 millioner nordmenn en personlig profil på Facebook¹, som tilsvarer 82 prosent av den norske befolkningen (Ipsos 2021).

I lys av utviklingen og samfunnsrollen sosiale medier har i dag, er det interessant å utforske hvordan teknologien kan brukes til å fasilitere, påvirke og forme den politiske og offentlige debatten. I de senere årene har mye av forskningen rundt sosiale medier dreid i retning av de negative effektene sosiale medier har på både individnivå og samfunnsnivå, med en hypotese om at plattformene medfører misinformasjon, ekkokamre og bruk av persondata til å målrettet politisk budskap mot grupper og enkeltpersoner (Van Djick et al. 2018, Lindgren 2022 og Steyer 2020).

I lokalvalget i Kristiansand kommune i 2019 fikk den politiske debatten i sosiale medier en helt ny oppmerksomhet. Både lokalt og nasjonalt. Facebooksiden Sørlandsnyhetene, som ble opprettet i 2018 og drevet av anonyme bidragsyttere, var tilsynelatende elsket og hatet. Elsket av sine følgere og hatet av sine motstandere (Berglihn 2019).

¹ Ipsos har i sine statistikker ikke medregnet Facebook-profiler til personer under 18 år, så det reelle antallet er trolig en del høyere. (Ipsos, 2021).

I sin egen beskrivelse skriver Sørlandsnyhetene; «Let's make Sørlandet greit», som gir assosiasjoner til det amerikanske valget og Trump-slagordet «Let's make America great again» i 2016. Flere har pekt på likhetstrekkene mellom Sørlandsnyhetene og Trump, og som sjefredaktør Eivind Ljøstad i regionavisen Fædrelandsvennen oppsummerte det; «USA fikk Trump, Kristiansand fikk Sørlandsnyhetene» (Sørlandsnyhetene 2021 og Ljøstad 2021).

Det er svært krevende om ikke umulig å finne ut nøyaktig hvor stor påvirkning Sørlandsnyhetene faktisk hadde på lokalvalget i Kristiansand i 2019. Men det er ingen tvil om at Sørlandsnyhetene formet mye av den politiske diskursen i forkant, under og etter valget. Det som er på det rene er at valgresultatet i Kristiansand førte til et valgskred for to av partiene som hadde sammenfallende politisk budskap som Sørlandsnyhetene, og tilsvarende en stor tilbakegang for de tradisjonelle store partiene som Høyre og Arbeiderpartiet, som til tross for tilbakegang fikk ordfører gjennom en bred og ustabil koalisjon (Cantero 2019 og Berglihn 2019).

1.1 Beskrivelse av problemstilling

Gjennom denne studien ønsker jeg å undersøke hvordan sosiale medier som teknologi kan brukes til å fasilitetere og forme offentlig debatt. Ved å analysere hvordan det var mulig å skape et moment med Sørlandsnyhetene på Facebook håper jeg at studien vil gi innsikt om Sørlandsnyhetene som fenomen, men også hvordan sosiale medier som et informasjonssystem kan påvirker samfunnsmessige forhold i et større perspektiv. Et fenomen kan ifølge Johannessen et al. forstås som «en fellesnevner om alt vi kan ha erfaringer med og tanker om.» (Johannessen et al. 2018, s. 29).

I denne studien har jeg lagt til grunn følgende forskningsspørsmål:

- **Hvordan bidro Facebook-siden Sørlandsnyhetene til å forme den politiske diskursen i Kristiansand under kommunevalget i 2019?**

Et godt forskningsspørsmål er ifølge Johannessen et al. et spørsmål man ikke vet svaret på, og er det overordnede spørsmålet som studien skal analysere seg frem til (Johannessen et al. 2018, s. 24). I formuleringen av forskningsspørsmålet i denne studien har jeg lagt vekt på en utforskende tilnærming, der spørreordet «hvordan» gir grunnlag for å analysere og

utforske et fenomen. Dette peker på et case studie som metodisk tilnærming (les mer i kapittel 4.0 Metode) (Yin 2018, s.13).

Det kan argumenteres for at forskningsspørsmålet er låst i sin utforming, da jeg gjennom formuleringen slår fast at Sørlandsnyhetene bidro til å forme den politiske diskursen under kommunevalget i 2019. I lys av medieoppslag og allerede kjent informasjon i forkant av studien, som ble videre styrket av studiens informanter, så mener jeg det ikke er tvil om at Sørlandsnyhetene formet diskursen. Spørsmålet er hvordan teknologien tillot det, som er spørsmålet jeg her ønsker å utforske.

Johannessen et al. trekker frem analyse spørsmål som ofte er brukt som hjelp til å svare på studiens forskningsspørsmål. I tillegg til å bidra til en struktur i studien så vil analyse spørsmålene gi en avgrensning når det gjelder forskningsspørsmål, valg av litteratur og teoretisk tilnærming (Johannessen et al. 2018, s. 25). I denne studien har jeg lagt følgende analyse spørsmål til grunn, som vil besvares gjennom teori og empiriske undersøkelser og datainnsamling;

- **Hvordan var utviklingen av Sørlandsnyhetene?**
- **Hvordan bidro Facebook som teknologi til å gi Sørlandsnyhetene gjennomslag?**

Analyses spørsmålene som er valgt er nokså vidtomspennende, og kunne trolig hver for seg vært utgangspunktet for egne studier. I denne studien må de imidlertid leses i lys av konteksten, det overordnede forskningsspørsmålet, og vil i denne sammenheng være retningsgivende for veien frem mot studiens konklusjon. Analyse spørsmålene danner utgangspunktet for den teoretiske tilnærmingen jeg har valgt for gjennomføringen av studien, samt valg av litteratur.

Johannessen et. al. definerer teori som et sett antakelser om noe. Innfallsvinkelen til informasjonssystemer (IS) som forskningsfelt krever en flerdimensjonal tilnærming. Gitt den multidisiplinære forskningstradisjonen som informasjonssystemer er, så mener jeg at et rammeverk for å forstå et fenomenet er en mer passende beskrivelse av denne studiens

tilnærming til teoribegrepet (Johannesen et al. 2018, s.29 og Avasion & Pries-Heje 2004, s. 189).

Det er viktig å forske på nye fenomener og tendenser. Det bidrar til ny kunnskap og forståelse om trendene som skjer i samfunnet (Everett & Furseth 2012, s. 121). Selv om jeg erfarer at sosiale medier har en bred appell og interesser i ulike akademiske disipliner, drives den av en teknologisk utvikling som går raskt. Forskning på nyere fenomener, som eksempelvis Sørlandsnyhetene, vil bidra til å belyse sosiale medier som teknologi og den påvirkningen den har på samfunnet.

1.2 Avgrensning av studien

Underveis i arbeidet med studien har jeg stadig oppfattet andre perspektiver som hadde vært vel så interessant å utforske videre. Blant annet har Sørlandsnyhetene selv uttalt en ambisjon og ønske om å være en seriøs og troverdig nyhetsformidler (Hognestad 2018). Sørlandsnyhetene har også blitt beskyldt for å anklage privatpersoner og spre falske rykter om sine motstandere (Ljøstad 2018). I tillegg er det tilsynelatende flere likhetstrekk mellom Sørlandsnyhetene og Trump's retorikk på sosiale medier (Ljøstad 2021). Dette er perspektiver som hadde vært vel så interessant å utforske videre, men i denne studien retter jeg først og fremst fokuset mot effekten av sosiale medier-teknologiens funksjoner eksemplifisert gjennom Sørlandsnyhetene.

Likevel må jeg som forsker anerkjenne den lokalpolitiske konteksten som Sørlandsnyhetene utviklet seg som en del av. Herunder at hets og anklager mot personer i tillegg til falske nyheter har vært et sentralt tema i diskusjonene rundt Sørlandsnyhetene. I lys av oppgavens fokus er verifisering av ytringer som er publisert på Sørlandsnyhetene ikke en del av denne studien, ei heller er denne studien stor nok til å inkludere hele konteksten utover det som er nødvendig for å gjennomføre analysen. Samtidig er det viktig å være oppmerksom og anerkjenne at falske nyheter er og har vært en del av utfordringen knyttet til Sørlandsnyhetene spesielt og sosiale medier generelt.

1.3 Studiens struktur

I dette første kapitlet, **kapittel 1 Innledning**, beskrives forskningsspørsmålet samt studiens fokus, aktualitet og min motivasjon for studien. Videre i **kapittel 2 Tidligere forskning** presenterer jeg en oversikt over tidligere forskning innenfor området sosiale medier og dens effekt på samfunnet. Aspekter som falske nyheter og polarisering er sentrale begreper. Dette gir også et godt bakteppe for forståelsen av studiens videre analyse og kontekst.

I **kapittel 3 Teori** vil jeg presentere de to teoretiske tilnærmingene jeg har valgt for å gjennomføre studien. Det er dette rammeverket jeg har valgt for å analysere fenomenet og svare på studiens analyse spørsmål og til syvende og sist forskningsspørsmålet. I **kapittel 4 Metode** redegjør jeg for den valgte metodiske tilnærmingen for innhenting av empirisk materiale som danner utgangspunktet for analysen og forskingsdesignet.

Funnene fra datainnsamlingen blir presentert kategorisk i **kapittel 5 Funn**, for så å bli diskutert og analysert i **kapittel 6 Analyse**. Der vil jeg diskutere funnene i lys av de teoretiske tilnærmingene presentert i teorikapitlet.

I **kapittel 7 Konklusjon** vil jeg oppsummere og trekke ut essensen i diskusjonskapitlet, og spisse det ytterligere inn mot forskningsspørsmålet.

2 Tidligere forskning

En kartlegging av tidligere forskning er en viktig del av enhver studie. Det bidrar blant annet til å sørge for aktualiteten til studien, at problemstillingen ikke er besvart tidligere, samt hvordan studien kan bidra til en bredere forståelse av fenomenet spesielt og temaet generelt (Yin 2018, s. 234-235 og Avison & Heje 2004, s. 205).

Det er gjort mye forskning og undersøkelser knyttet til sosiale medier. En av grunnene antar jeg å være det faktum at plattformene er en så integrert del av våre liv at det er akademisk interessant ut i fra en rekke ulike fagdisipliner. Dette understøttes av antall treff på søkeordet «Social media» og «sosiale medier» på en rekke databaser.

Jeg velger her å gjøre et selektivt utvalg som grenser til studiens problemstilling tematisk. For å konkretisere hva jeg er ute etter har jeg har valgt å dele inn litteraturgjennomgangen i ulike temaer, som ifølge Johannessen et al. er grupperinger av data med viktige fellestrekk, og en enkelt metode for å sammenstille og aggregere data (Johannessen et al. s. 279). Dette er temaer jeg mener vil gi en nyttig forståelse og bakgrunnskunnskap som oppgaven kan utvikles videre fra, og har identifisert følgende tre temaer; 1) Sosiale medier, 2) polarisering, ekkokammer og fake news (falske nyheter) og 3) Sørlandsnyhetene.

Hensikten med både utvelgelsen av temaer og den underliggende litteraturen er først og fremst å få en overordnet forståelse av den akademiske forståelsen og konteksten som jeg ønsker å undersøke Sørlandsnyhetene i.

2.1 Sosiale medier

Sosiale medier har som teknologi gjennomgått en rask, disruptiv teknologiutvikling. Det samme kan sies om begrepet 'sosiale medier'. Over tid har sosiale medier som begrep utviklet seg til å til et vidt begrep som inkluderer mange ulike former for teknologisk integrasjon og funksjoner på ulike nivå. Men sentralt i definisjonen er muligheten for å interagere med andre mennesker gjennom teknologien. I litteraturen ser vi noe av denne utfordringen ved at sosiale medier har blitt et utvannet begrep, som rommer så mye at det er vanskelig å gjøre det konkret nok (Haugseth 2013). Flere forskere bruker ulike terminologier, som tilsynelatende har tilsvarende betydning, som for eksempel «Social

network» (Boyd & Ellison 2007), «social media platforms» (Van Dijck et al. 2018) og «social media services» (Obar & Wildman 2015).

Sosiale medier kan sies å inkludere alt av internettbaserte tjenester som gjør det mulig å ytre seg til «en masse», uten at det er et opplagt rolleskille mellom den som ytrer (produsent) og den som mottar ytringen (konsument) (Aalen 2015, s. 16). I boken Sosiale medier i samfunnet peker forfatter Jan Frode Haugseth på at det finnes mange gode definisjoner på sosiale medier, men ingen er presise nok til å avgrense det mangfoldet som finnes (Haugseth 2013, s. 46-47). Selv definerer han sosiale medier som en «...digital teknologi som muliggjør offentlig gruppebasert interaksjon eller deltakelse, og som overfører personlige eller sosiale markører sammen med et mediebudskap» (Haugseth 2013, s. 48). Haugseth fokuserer på den offentlige mellommenneskelige interaksjonen individer kan ha med hverandre, enten i grupper eller en offentlighet, samt interaksjonen med teknologien som gjør dette mulig.

Kietzmann et al. omtaler sosiale medier som en nettbasert tjeneste som gjør det mulig å dele innhold, danne relasjoner og finne tilhørighet i grupperinger, ha dialog med andre og danne egen identitet (Kietzmann et al. 2011). I tillegg til å være et medium, gjør sosiale medier det mulig å danne, institusjonalisere og utvide nettverk. Noe som gir nye muligheter til å samhandle med andre mennesker og organisasjoner (Enjolras et al. 2013, s. 21). I motsetning til det vi kan kategorisere som tradisjonelle medier, som aviser, internett, tv og radio, som i stor grad forbundet med passivt bruk, legger sosiale medier opp til informasjonsdeling med utgangspunkt i et aktivt bruk av mediet.

Obar & Wildman mener det er viktig å definere hva 'social media services' er. De kommer frem til følgende; 1) 'Social media services' er enn så lenge web 2.0-baserte tjenester. 2) Brukergenerert innhold er selve fundamentet i sosiale medier. 3) Individuelle og grupper (organisasjoner) kan opprette bruker-spesifikke profiler. 4) 'Social media services' fasiliterer utviklingen av sosiale nettverk ved å koble sammen individer og grupper (Obar & Wildman 2015, s. 2). Det siste punktet tolker jeg som algoritmens funksjonalitet.

Van Dijck et al. går i dybden på det de selv omtaler som en plattformisering av samfunnet. I boken the Platform Society tar de for seg hvordan ulike plattformer vi omgir oss med bidrar til å transformere samfunnet. Forfatterne fremhever at plattformer er drevet av data,

automatisert og organisert av algoritmer og design. Plattformeierne bygger og utvikler plattformteknologien med utgangspunkt i forretningsmodeller der de inngår brukeravtale med oss brukere (van Dijck et al. 2018, s. 9-20). Facebook, AirBnb, Über er eksempler på kjente plattformer som forfatterne trekker frem, som alle innebærer menneskelig interaksjon og algoritmer. Forskjellen er at Facebook er tilsynelatende interaksjonen i seg selv et mål, mens de to nevnte andre skal stimulere til en transaksjon i form av enten leilighetsutleie gjennom AiRBnB eller booke en drosje-tur via Uber-appen.

Mulighetene sosiale medier gir hver enkelt av oss til å publisere innhold, samt hvordan engasjement og algoritmer gir oss det vi tror selv vi ønsker, endrer måten vi kommuniserer på (Enjolras et al. 2013, s.23-24). Sosiale medier gjør avstanden mellom mennesker mindre, fordi organisatoriske og territoriale grenser ikke betyr noe (Enjolras et al., 2013, s. 15).

Det er liten tvil om at sosiale medier har forandret mye når det gjelder hvordan vi forholder oss til offentligheten på. Ytringsfrihetskommisjonens rapport fra 1999 gir et interessant situasjonsbeskrivelse av tanker omkring offentlige ytringer før sosiale medier ble en del av vår hverdag. I rapporten står det blant annet,

«...Problemet med offentliggjøring er for det første at om ytringer skal offentliggjøres, kreves det adgang til kanalene ut til det offentlige rom. Det sier seg selv at alle kan ikke informere eller diskutere med alle. Det anarki eller den kakofoni som da vil oppstå, vil true friheten like mye som en totalitær kontroll.»
(Ytringsfrihetskommisjonen 1999, s. 30).

Over ti år etter at den rapporten ble utgitt er en ny kommisjon nedsatt for å se på ytringsfriheten i lys av sosiale medier. Den offentliggjøres dessverre for sent til å bli inkludert i denne studien, men kommisjonslederen er en av studiens informanter. Det interessante er imidlertid at vi nå er kommet dit at alle har adgang til kanaler i det offentlige rom og vi står midt i det som i den over ti år gamle rapporten beskrives som «en kakafoni».

Enjolras et al. er en av flere som har sett på sosiale mediers rolle i samfunnet, og i boken Liker- Liker ikke Sosiale medier, samfunnsengasjement og offentlighet presenterer de funnene av en omfattende studie. Dette bidrar til økt forståelse om dette temaet begrenset til Norge (Enjolras et al. 2013). Forfatterne poengterer at sosiale medier har etablert seg

som en viktig kanal også for politisk påvirkning og kan dokumentere en positiv samfunnsmessig effekt av sosiale medier i form av økt engasjement i politiske diskusjoner (Enjolras et al. 2013, s. 12). Det som forfatterne bak boken i liten grad sier noe om er hvilken type engasjement det gjelder. Som Sørlandsnyhetene har vist er det ikke nødvendigvis all engasjement som er positivt for demokratiet – eller er det det?

Bente Kalsnes, professor ved Høyskolen i Kristiania undersøkte i sin doktoravhandling den politiske kommunikasjonen som foregikk på sosiale medier under en valgkamp i en skandinavisk kontekst med et spesielt fokus på Norge (Kalsnes 2016). Hun viser til både litteraturen og samfunnet (representert ved tradisjonelle medier) som har en oppfatning at sosiale medier vil påvirke den politiske kommunikasjonen. Hun mener at sosiale medier i norsk kontekst både forsterker eksisterende maktrelasjoner så vel som at teknologien driver frem forandringer. Hun viser til at politikere først og fremst bruker sosiale medier som en distribusjonskanal og dermed ikke utnytter muligheten for dialog og interaksjon med velgere til det fulle (Kalsnes 2016, s. 72).

Mennesker har alltid vært sosiale vesener, som har kommunisert, samarbeidet og samhandlet. Sinan Aral, professor ved det amerikanske universitetet MIT, mener sosiale medier har bidratt til å skape en ny sosial tidsalder. Han kaller teknologien bak sosiale medier som «hype machine», en maskin guidet av algoritmer, designet for å informere, forfølge, underholde og manipulere oss. Han legger vekt på at sosiale medier kan påvirke hvordan vi handler, stemmer ved valg, trener og hvem vi elsker (Aral 2020, s. 3). Dette sier litt om hvor integrert sosiale medier er i vår liv.

Basert på 20 år med erfaring og forskning fra sosiale medier og selskapene bak konkluderer Aral med at;

«...social media could deliver an incredible wave of productivity, innovation, social welfare, democratization, equality, health, positivity, unity and progress. At the same time, it can and if left unchecked, will deliver death blows to our democracies, our economies, and our public health. Today we are at a crossroads of these realities» (Aral 2020, s. 13).

Sentralt i de negative aspektene ved sosiale medier som Aral og mange andre refererer til er de nærmest myteomspunnede algoritmene. Årsaken er at vi vet lite om hvordan de

fungerer, men vet at de er svært innbringende for teknologiselskapene (Hareide 2020, Zuboff 2020, Williams 2018)

2.2 Polarisering, ekkokammer og falske nyheter

Polarisering, ekkokammer og falske nyheter er begreper som vi har hørt stadig mer om i løpet av de siste årene. Falske nyheter ble blant annet kåret til årets ord av Språkrådet i 2017, med følgende begrunnelse; «Frasen har vært svært aktuell og preget mye av samfunnsdebatten både i Norge og ellers i verden det siste året». På samme liste ligger begrepet ekkokammer på en åttende plass (Språkrådet 2017).

Professor Kalsnes mener at falske nyheter i seg selv er et problematisk begrep, og mener vi i større grad bør benytte en mer konkret terminologi. Hun underbygger dette med at stadig flere politikere benytter begrepet som et våpen for å angripe nyhetssaker, og bidrar derfor selv til å skape en polariserende debatt. Kalsnes skiller mellom *feilinformasjon*, som er falske sammenhenger og villedende informasjon, *desinformasjon* som betegnes som falsk kontekst, manipulert innhold og fabrikkert innhold og til sist *skadelig informasjon*. Dette begrepet handler om lekkasjer av alvorlig informasjon, trakassering og hatytringer. Hun poengterer at motivasjonen bak falske nyheter er vesentlig når det kommer til definisjonen av de (Kalsnes 2019, s. 31-35).

I boken *Power, Communication and Politics in the Nordic Countries* har Skogerbø et al. kartlagt medier og politikk i de nordiske landene og gir i boken overordnet politisk situasjonsbeskrivelse av sosiale medier og tradisjonelle medier. Et spesielt fokus har forfatterne hatt på hvordan sosiale medier har blitt implementert i den politiske kommunikasjonen i valgkamp. Selv om forfatterne gjennom ulike studier peker på ekkokammer og polarisering som en potensiell utfordring, så viser studiene først og fremst at sosiale medier gir en utvidet mulighet for interaksjon mellom politikere og innbyggere (Skogerbø et al, 2020). Samtidig er det viktig å ta med seg at teknologien legger til rette for mer emosjoner, skjeve fakta- og argumentasjonsfremstillinger og hersketeknikker, som i stor grad tidligere har blitt filtrert bort gjennom massemediene (Enjolras et al. 2013, s. 185).

Professor Matthew Gentzkow ved Stanford University mener tendenser til økt polarisering kan oppsummeres med et ord; internett. Han poengterer at internett danner

ekkokammere der deltakerne får forsterket sine meninger, som fører til økt polarisering og begrenser den nødvendige motargumentasjonen som er sentralt i et demokrati (Gentzkow 2016, s.17). Ekkokammer kan beskrives som ulike deler av offentligheten blir adskilt fra hverandre fordi folk med samme verdimeslige, religiøse eller politiske ståsteder lukker seg inne i sin egen informasjons- og kommunikasjonsverden og eksponeres for inntrykk som bekrefter det synet de allerede har (Talleraas 2017).

Den amerikanske forskeren Cass Sunstein har forsket mye på online-debatter. Det at internett ikke har noen geografiske eller fysiske hindre gjør at det åpner seg nye muligheter for marginale fellesskap av likesinnede. Han viser til at algoritmenes påvirkning i sin natur fører til polarisering (Sunstein, 2017). I likhet med mange andre bruker også Sunstein begrepet ekkokammer, som etter hvert har blitt et vanlig begrep i omtalen av debatter på sosiale medier. Ifølge de norske forskerne Karlsen, Steen-Johnsen og Wollebæk er ikke begrepet ekkokamre helt dekkende for norske forhold. De mener «skyttergravskrig» er et mer dekkende beskrivelse for dynamikken i sosiale medier. De viser til egne undersøkelser om at norske debattanter faktisk oppsøker dem som har motsatt synspunkt. Videre viser undersøkelsene at det å diskutere med mennesker med motsatt holdning forsterker eget standpunkt like mye som å diskutere med dem som har samme standpunkt (Karlsen et al. 2017).

Dag Hareide har skrevet bok om de viktigste teknologiske gjennombruddene i nyere tid og hvordan de påvirker oss. Tilsynelatende deler han mange av perspektivene til den kjente sosiale medier-kritikeren Shoshana Zuboff. Den stadig økende plattformiseringen av samfunnet fører ifølge Hareide og Zuboff med seg økt overvåkning, sensur og hatprat (Hareide, 2020 og Zuboff, 2020).

Hareide har i likhet med Karlsen, Steen-Johnsen og Wollebæk åpenbart ment at ekkokammer ikke er riktig beskrivelse av aktiviteten i sosiale medier, ettersom han velger å benytte begrepet «trykkammer». Han tror at vi har like stor sannsynlighet for å oppsøke meningsfeller på arenaer, som jobb eller i omgangskretsen, som på sosiale medier. Det som allikevel skiller sosiale medier som arena, og som er en utfordring er ifølge Hareide at internett fasiliteter skjulte grupper med ekstremister (Hareide 2020).

Amerikanske Chris Bail har gjennomført et studieforsøk på hvordan sosiale medier bidrar til polarisering og ekkokammer-effekt. Basert på et forskningsprosjekt med 1200 testobjekter som over tid ble eksponert for ulikt politisk innhold, mener han at ekkokammere er reelle og at det kan være skadelig å bryte disse (Bail, 2021).

PEW Research Center har kartlagt den politiske polariseringen i USA, og i en rapport presenterer de funnene i perioden mellom 1994 og 2017 (Fig. 1).

Democrats and Republicans more ideologically divided than in the past

Distribution of Democrats and Republicans on a 10-item scale of political values

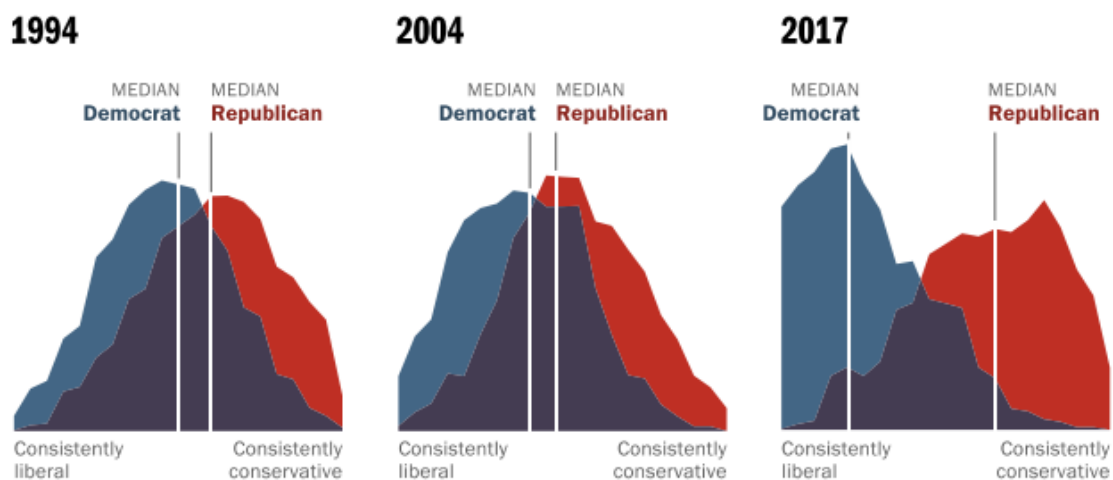

Fig 1: PEW Research Center ser på utviklingen av de politiske verdiene hos Demokratene og Republikanerne i USA. (PEW Research Center, 2017).

Det interessante i funnene fra rapporten (Fig 1) er graden av endring som har skjedd mellom de tre ulike periodene. I løpet av en 10-års periode, fra 1994 til 2004, er det lite endring. Men i løpet av de påfølgende 13 årene, frem til 2017, har de politiske verdiene (slik de blir oppfattet av befolkningen) stadig blitt distansert fra hverandre. Rapporten nevner ikke sosiale medier eksplisitt (hverken som generell terminologi eller enkelte plattformer med navn), men beskriver nøkternt temaene som utgjør ulikheten (PEW Research Center 2017).

«The divisions between Republicans and Democrats on fundamental political values – on government, race, immigration, national security, environmental protection and other areas – reached record levels during Barack Obama’s presidency. In Donald Trump’s first year as president, these gaps have grown even larger.» (PEW Research Center 2017).

Disse funnene styrker antakelsen om at ekkokammer, som følge av sosiale medier, bidrar til mer polarisering og forsterker motsetningene i samfunnet.

2.3 Sørlandsnyhetene

Selv om det er gjort mange studier om sosiale medier generelt, både i Norge og internasjonalt, så er det ifølge databasesøkene gjort begrenset forskning med tilsvarende konkrete caser som Sørlandsnyhetene i Norge. Forskningen i Norge er, så langt jeg kan se, i større grad fokusert rundt et tematisk utgangspunkt som eksempelvis polarisering, falske nyheter eller algoritmene. Manglende akademiske studier om konkrete sosiale gjør denne studien aktuell.

Eirik Dåstøl Langeland og Melissa Lesamana, tidligere bystyremedlemmer i Kristiansand kommune fra henholdsvis Arbeiderpartiet og Sosialistisk Venstre, har skrevet en bok om Sørlandsnyhetene. Men som forfatterne selv skriver, så har de selv blitt hetset av Sørlandsnyhetene hvilket gjør det umulig for dem å være nøytrale. Boken har heller ingen motstemmer som balanserer perspektivene, men gir et nyttig bidrag til studien spesielt når det gjelder den historiske tidslinjen og utviklingen (Langeland & Lesamana 2021).

Opphavet til Sørlandsnyhetene kan spores tilbake til planene om å omgjøre en gammel kornsilosilo til et kunstmuseum, populært kalt kunstsilo. Dette har en kostnad på over 600 millioner kroner (Cantaro 2019). I sin masteroppgave «Kunstsiloen som ingen kunne målbinde» har masterstudent Sunniva Rognmo Thakre analysert diskursen som har versert i lokale medier i Kristiansand i forbindelse med byggingen av kunstsilo og hvordan den gikk fra å være preget av sensasjon til å bli konfliktpreget (Thakre 2019 og Myklebust 2019). Selv om studien tar for seg diskursen i henholdsvis den regionale avisen Fædrelandsvennen og NRK Sørlandet, peker studien på at debatten har blant annet gitt grobunn til motstandssider på Facebook som for eksempel Sørlandsnyhetene. Denne siden har selv erklært seg som et alternativt nyhetsmedium, og som analysen til Thakre viser har det utviklet seg en svært pessimistisk diskurs på facebooksidene. Retorikken som føres på Sørlandsnyhetene er i sin natur provoserende og polariserende, og bruker aktivt ord som 'fiffen' og 'eliten', i tillegg til direkte personangrep gjennom personkarakteristikker (Thakre 2019).

Silje Hjelmeland diskuterer i sin masteroppgave hvordan tradisjonelle aviser og sosiale medier bidro til å sette politisk agenda i kunstsilodebatten, som dannet grunnlaget for facebooksidene Sørlandsnyhetene. Selv om sosiale medier i denne debatten har bidratt til å gjøre agendaen mer uoversiktlig, blant annet ved at det åpnes opp for et langt bredere aktørbilde, så oppfatter informantene i studien likevel sosiale medier som en viktig arena for politisk kommunikasjon. Til tross for en ytterst tilspisset kunstsilo-debatt (Hjelmeland 2020).

2.4 Oppsummering

I dette kapitlet har hensikten først og fremst vært å presentere en bred oversikt begrepet og fenomenet sosiale medier, samt å synliggjøre åpenbare utfordringer. Her har jeg valgt ut polarisering, ekkokammer og falske nyheter, som i tillegg til begreper brukt til å beskrive Sørlandsnyhetene er begreper som blir pekt på som utfordrende ved teknologien.

Til tross for noe ulike terminologier knyttet til sosiale medier som nevnt innledningsvis i dette kapitlet, så er ulike syn på ekkokammer noe som jeg finner interessant. Fra et amerikanske synspunkt så er det åpenbart at ekkokammer nærmest er en definert sannhet, altså hvordan algoritmene former vår virkelighetsoppfatning. Dette finner vi igjen i blant annet Aral (2020) og Bail (2021), og blir også støttet av undersøkelsen til PEW Research Centre (2017) som viser økt avstand i verdsett mellom de politiske fløyene i USA.

Men i en Norsk kontekst har vi et annet syn, der blant andre Karlsen et al. argumenterer for at begrepet skyttergravskrig er mer riktig (Karlsen et al. 2017) eller Hareide som heller bruker trykkammer (Hareide 2020). Antakelig er det brede spekteret av politiske partier vi har i Norge versus amerikanernes to-partisystem som gjør at det naturlig nok ikke blir to direkte motpoler. En konsekvens kan være at debattene blir mer orientert mot enkeltsaker fremfor en ideologi eller felles verdsett slik vi ser mellom Demokratene og Republikanerne i USA. Dette kan vi eksemplifisere gjennom Sørlandsnyhetene, som i utgangspunktet ikke fokuserte mot et parti for dens grunnleggende ideologi, men tok utgangspunkt i enkeltsaker. I hovedsak kunstsilo, men også andre politiske saker ble utsatt for protesten fra facebooksidene.

I sum ser vi konturene av hvordan sosiale medier som fenomen, gjennom blant annet falske nyheter, polarisering og ekkokammer, kan være utfordrende for et samfunn.

3.0 Teori

3.1 Informasjonssystemer

I studiens innledende kapittel beskrev jeg informasjonssystemer som en multidimensjonal disiplin som strekker seg på tvers av det vi kjenner som informasjonsteknologi (IT) -, sosiologi-, antropologi- og psykologiske disipliner (Avison & Pries-Heje, 2004). Avison og Pries-Heje bruker følgende definisjon på hva informasjonssystem er; «The effective design, delivery, use and impact of information technologies in organizations and society.» (Avison & Pries-Heje 2004, s. 187).

Studiens forskningsspørsmål er hvordan facebook siden Sørlandsnyhetene har bidratt til å forme den politiske diskursen i Kristiansand, og i dette kapittelet vil jeg forklare den teoretiske innfallsvinkelen som jeg vil benytte for å strukturere funn- og diskusjonskapitlene, slik at studien svarer opp forskningsspørsmålet.

Det er to dimensjoner jeg mener vil gi grunnlag for en konklusjon. Dette er gjenspeilt i analyse spørsmålene; Hvordan var utviklingen av Sørlandsnyhetene og hvordan Facebook som teknologi bidro til å gi Sørlandsnyhetene gjennomslag. I et informasjonssystemperspektiv er fokuset på teknologiens funksjonalitet og egenskaper som gjør dette mulig i samspill med menneskelig interaksjon. Med det som utgangspunkt har jeg valgt å benytte følgende to teoretiske rammeverk for analyse av Sørlandsnyhetene; Social Movement-teorien og Honeycomb-modellen.

Jeg mener disse modellene utfyller hverandre og sammen bidrar til belyse studiens forskningsspørsmål. Sosiale medier kan anses som ferskvare i den forstand at teknologien er i konstant utvikling. Det samme kan sies om vår forståelse av den. I oppgaven vil jeg derfor se på de teoretiske perspektivene som et rammevært, og har sett meg nødt til å supplere Honeycomb-modellen med nyere forskning. Dette for å sikre at teorien er kompatibel og tar utgangspunkt i oppdatert forskning.

For å gjennomføre det på en strukturert måte har jeg basert meg på en litteratormatrise. Dette er en nyttig fremgangsmåte som bidrar til å spisse lesestilen i retning av det jeg faktisk er ute etter, ved at det er enklere å plukke ut deler av teksten som er relevant for studien (Johannessen et al. 2018, s. 23). Se litteratormatrisen vedlegg #2.

3.2 Teoretisk perspektiv: Social Movement Organization

Begrepet Social Movement, heretter i studien oversatt til sosiale bevegelser, kan forstås som et kollektiv som aktivt jobber for å endre samfunnet gjennom å mobilisere innbyggerne til vedvarende politisk handling (Braccini et. al. 2019, s. 2).

Van Dijck et al. slår fast at «Social media virality can transform a small protest into a national movement» (Van Dijck et al. 2018, s. 32). Forfatterne peker på at mange sosiale bevegelser vi har sett utvikle seg de siste årene ville vært utenkelig uten sosiale medier. Sosiale medier har med andre ord bidratt til at ulike grupperinger har kunnet dannet nettverk istedenfor de mer formelle organisasjonene, og komme ut med sine budskap til stadig større masser (Van Dijck et al. 2018, s. 151 og Murthy, 2018).

I analysen av Sørlandsnyhetene gir dette en viktig input for å forstå selve konteksten som Sørlandsnyhetene utviklet seg i. Ved å se på utformingen, hvordan de organiserte seg og ikke minst utviklet seg, vil jeg kunne si mye om teknologiens rolle i samfunnet generelt og Sørlandsnyhetene spesielt. Ifølge Jarvenpaa og Selander er organisering av sosiale bevegelser avgjørende for at en bevegelse skal klare å få stor nok kraft til å skape det momentet som er nødvendig for å få til en endring (Selander & Jarvenpaa, 2016, s. 332).

Braccini et al. gjør en god sammenfatning av den amerikanske sosiologen Armand L. Mauss sin fem trinns tilnærming til sosiale bevegelser og hvordan de utvikler og organiserer seg (Fig 2). Videre påpeker forfatterne at den sosiale bevegelsen og samfunnet for øvrig alltid har et dynamisk forhold, ofte med utgangspunkt i motsetningen som slike bevegelser representerer. Forfatterne fremholder også at denne dynamikken, eller responsen fra det øvrige samfunnet, også kan virke stimulerende i forhold til økt samhold og engasjement fra deltakerne i bevegelsen (Braccini et al. 2019, s. 2 - 3).

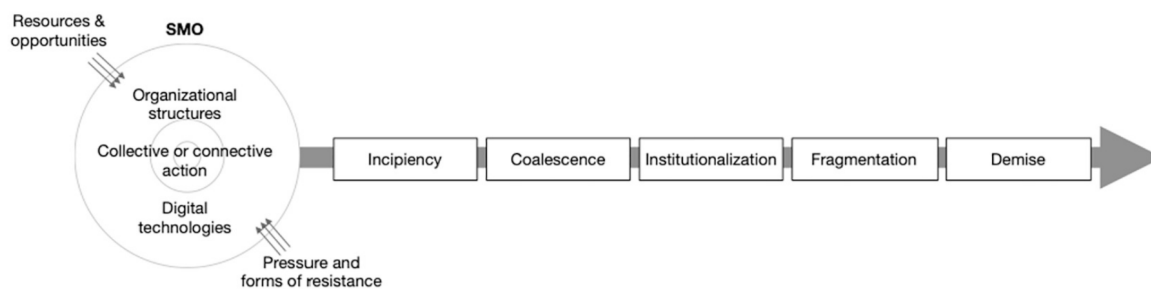

Fig 2: Braccini et al. sin fremstilling av Armand L. Mauss sin teori om sosiale bevegelser utviklingstrekk. (Braccini et al. 2019).

Figuren kan for enkelhetens skyld deles i to aspekter; Sirkelen, som sier noe om hvordan organisasjonen organiserer seg og det dynamiske forholdet mellom organisasjonen og samfunnet som helhet, og den lineære pilen som viser de fem stegene som Mauss mener alle sosiale bevegelser går gjennom

3.2.1 Forholdet mellom bevegelsen og samfunnet

Tar vi utgangspunkt i delen av figuren til venstre i illustrasjonen (fig 2), består den av tre ringe som er vanlig å observere i sosiale bevegelser. Den ytre ringen er omverdenen. Den midtre ringen er en medlemmer og andre som viser sin støtte, og den indre ringen er ledere og koordinatorene (Braccini et al. 2019, s. 2).

Som figuren viser så er det viktig å se organiseringen i en kontekst. Både når det gjelder intern organisering men også ytre faktorer. Denne ring-inndelingen er også noe som har blitt brukt i min selektive søken etter informanter (se fig 8 i kapittel 5 Funn), nettopp for å kunne danne et helhetlig bilde av bevegelsen.

3.2.2 Utviklingstrekkene

Braccini et al. viser til Mauss, som hevder at alle sosiale bevegelser følger et bestemt utviklingsmønster. Selv om han påpeker at utviklingen kan gå litt frem og tilbake, og ikke nødvendigvis er lineær, fremholder han at enhver sosial bevegelse følger følgende frem utviklingstrinn (Fig 2) (Braccini et al. 2019, s. 3-4).

1. **Incipency stage (begynnelsen):** Folk begynner å snakke sammen, holde møter med utgangspunkt i sine felles tanke, mening og verdisett. Dette gjør at det på sikt skapes en felles identitet, mål og mening.
2. **Coalescence stage (sammensmelting):** Fellesskapet som oppstår i steg 1 starter å tilegne seg organiserte strukturer og utvikling som formell/uformell organisasjon
3. **Institutionalization (formalisering):** I dette stadiet er organisasjonen på sitt høyeste når det gjelder utvikling og kompleksitet. Dette kommer til synet ved at bevegelsen blir anerkjent av sine omgivelser og omkringliggende institusjoner, og generelt har blitt godt kjent i samfunnet. Organisasjonen som sådan kjennetegnes et stort antall medlemmer, nok ressurser, ansatte og tydelige og kjente talspersoner.
4. **Fragmentation (fragmentering):** Bevegelsen begynner å miste medlemmer. Primært skjer dette enten fordi medlemmene har blitt engasjert i en annen bevegelse eller fordi medlemmene opplever at målet med bevegelsen har nådd. Da gir det ingen mening i å fortsette. Vil også se indre konflikter i en fragmenteringsfase.
5. **Demise (død):** Når bevegelsen enten har oppnådd det den skal eller har mistet mange medlemmer. Kun en liten gruppe står tilbake, men grupperingen vil ikke lenger være slagkraftig.

(Braccini et al. 2019 og Skau 2021, s. 7)

3.3 Teoretisk perspektiv: Honeycomb-modellen

En tilnærming for å identifisere sosiale medier er å ta utgangspunkt i teknologiens funksjonaliteter. Altså dens egenskaper. Ved å identifisere ulike funksjoner og egenskaper som muliggjøres gjennom eksempelvis Facebook og hvordan Sørlandsnyhetene benyttet seg av disse, håper jeg å avdekke hvordan det var mulig å få et så stort engasjement som de fikk i Kristiansand.

Med unntak av noen få utenlandske studier er det funnet få studier som tar utgangspunkt i denne teorien. Min oppfatning er at teorien gir en strukturert og oversiktlig tilnærming til hvordan analysere sosiale medier. De amerikanske forskerne Jan H. Kietzmann, Kristopher Hermkens, Ian P. McCarthy og Bruno S. Silvestre lanserte i 2011 et rammeverk for å forstå sosiale medier. I artikkelen «Social media? Get serious! Understanding the functional building blocks of social media» presenterer de byggeklossene i sosiale medier som en modell utformet som cellestrukturen i bivoks. Derav navnet Honeycomb-modellen.

Målsetningen til forfatterne var i utgangspunktet å vise bedrifter hvordan sosiale medier er bygget opp og hvordan funksjonene kan brukes profesjonelt (fig3) (Kietzmann et al. 2011).

Synet på sosiale medier har endret seg kraftig siden modellen først ble lansert. Den svenske sosiologi-professoren Simon Lindgren peker en tydelig dreining i diskursen omkring sosiale medier. Fra en positiv 'hype' til en langt mer kritisk debatt omkring overvåkningskandaler, manipulering gjennom målrettede annonser, og økt kommersialisering (Lindgren 2022, s. 66). Jeg vil argumentere for at Cambridge Analytica-skandalen, som ble kjent i 2016 og Trump-valget samme år peker seg ut som vippepunkt i vår tids historie om sosiale medier. Netflix-dokumentarene *the Great Hack* og *Social Dilemma* ga en bredere forståelse av tematikken (Amer & Noujaim, 2019 og Orłowski-Yang 2020). Videre har stormingen av Capitol Hill i 2021 blitt et symbol på hvordan sosiale medier kan bidra til å organisere kollektive handlinger og true demokratiet. Lekkede dokumentene fra Facebook, omtalt som «Facebook Papers», har latt oss få noe innsikt i algoritmene og hvordan Meta som plattformeier ser på dette (Lima, 2021).

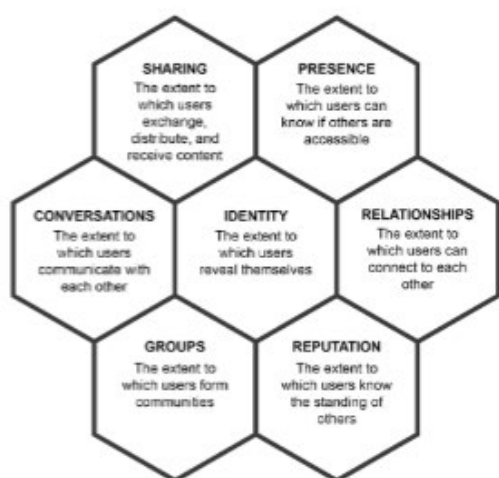

Fig. 1. Social media functionality (Kietzmann et al., 2011).

Fig. 2. The dark side of social media functionality.

Fig 3. Modellene slik de blir fremstilt av Kietzmann et al. 2011 og Baccarella et at. 2018.

I 2018 presenterte den samme Kietzmann og McCarthy, sammen med Christian V. Baccarella og Timm F. Wagner, en oppdatering av modellen basert på de negative siden med sosiale medier som da hadde blitt kjent (fig 3). I artikkelen «Social media? It's serious! Understanding the dark side of social media» tar forfatterne for seg nøyaktig de samme byggeklossene. Men i stedet for å vise hvordan sosiale medier kan brukes best

mulig, rettet de fokuset på hvordan sosiale medier representerer en stor risiko for både individer og samfunn. Forfatterne mente at modellen var vel så relevant i å analysere og forstå de mørke sidene ved sosiale medier-plattformene som de positive sidene som ble trukket frem i 2011 (Baccarella et al. 2018).

Den dag i dag mener jeg modellen fremstår som relevant, til tross for at den er tilsynelatende lite brukt i forskning². Rammeverket inviterer til en strukturert analyse av sosiale medier basert på et sett egenskaper som også gjør det mulig å sammenlikne, dersom man er konsistent i bruk av modell og egenskaper. Enkelte grenser mellom de ulike byggeklossene kan oppfattes som diffuse, spesielt når man supplerer med nyere forskning. Det kommer spesielt til syne i «conversations» der forfatterne virker å ha en bokstavelig tolkning av begrepet dialog. I dagens sosiale medier-kanaler finnes det imidlertid også andre uttrykksformer, for eksempel gjennom såkalte reaksjoner³, som kan være en annen måte å ytre seg på eller kommentere.

3.4. Byggeklossene til sosiale medier

I dette underkapittelet vil jeg ta for meg funksjonalitet for funksjonalitet, og på den måten utbrodere de ulike aspektene som ifølge forskerne utgjør plattformen Facebook.

3.4.1 Identity

Denne byggeklossen representerer i hvor stor grad brukerne avslører sin identitet. Legger mediet opp til deling av personlig informasjon som navn, alder, kjønn, yrke, bosted og liknende? I de tidligste løsningene for sosial kontakt og kommunikasjon via internett var det eksempelvis vanlig å bruke kallenavn (Kietzmann et al. 2011).

En viktig del av sosiale medier er vår identitet, for det danner grunnlaget for den interaksjonen som vi har med omverdenen enten det er direkte med en annen person eller alle der ute. De fleste sosiale plattformene har en profilside der du kan presentere hvem du er. Gjennom informasjonen vi lager på profilsiden, hvem vi interagerer med og hva vi selv poster gjør det mulig å forme mange ulike identiteter på sosiale medier (Lindgren 2022, s. 37). I tillegg så kan man i enkelte sosiale medier-plattformer selv påvirke hvor mye av personlig informasjon andre skal få se. Det kan være alt fra Twitter, som er helt offentlig,

² Gjort søk på forskning gjort etter 2011 og 2018 i Google Scholar, UIA bibliotek og EBSCOhost database.

³ Reaksjoner ble for første gang en mulighet i 2016, ifølge Facebook. (Abutaleb & Nair 2016),

eller Facebook som er semi-offentlig, ved at navn og bilde er synlig men øvrig informasjon kan du velge å skjule for de som ikke er venn med deg (Engelstad et al. 2017, s. 103).

Facebook har helt siden plattformen ble lansert i 2004 lagt opp til at brukere skal benytte sin ekte identitet, og opplyser selv at det ikke er lov med falske profiler. For å administrere en facebookside, slik som eksempelvis Sørlandsnyhetene, må du ha en profil basert på den virkelige identiteten din (Goldman & Himel 2018). Men i hvor stor grad Facebook kan kontrollere dette er uklart, ettersom det ikke krever verifiserte identifikasjonsmetoder som eksempelvis Bank Id for å opprette en profil.

Bacarella et al. trekker identitetsbegrepet noe videre enn Kietzmann et al., og inkluderer også mer subjektive aspekter som uttrykker en identitet. Det kan for eksempel være medlemskap i en Facebook-gruppe eller at du «liker» et innlegg. På den mørke siden av byggeklossen handler det om hvordan din digitale tilstedeværelse har en påvirkning på deg som person, din identitet og hvordan andre mennesker oppfatter deg (Bacarella et al. 2018, s. 435).

Identitet kan sees på med innfallsvinkler. En identitet er den du selv former og bygger opp, men i tillegg er det den identiteten du utvikler hos plattformeierne gjennom dine interaksjoner og handlinger. Det er disse dataene som algoritmene blant annet bruker som referanse når den skal avgjøre hvilket innhold du vil bli eksponert for (Lindgren 2022, s.90). Basert på det formes også den identiteten andre ser.

Som jeg vil komme tilbake til i oppgavens funn- og analysedel (kapittel 5 og 6) valgte Sørlandsnyhetene å skjule hvem som stod bak og de valgte å tillate anonyme skribenter. Det innebar at man i begynnelsen hadde ingen å stille til rette for ytringene som ble formidlet på Sørlandsnyhetene. Det er også gjort flere forskningsstudier som peker på at anonyme interaksjoner er en vesentlig årsak til hatefulle ytringer (Lindgren 2022, s. 85).

3.4.2 Conversations

Denne byggeklossen handler om hvordan nettstedet legger til rette for kommunikasjon mellom brukere og hva som er formålet med kommunikasjonen. Her har også de ulike sosiale medier-plattformene ulik mulighet (Kietzmann et al. 2011). Muliggjøringen av brukerbaser innhold, altså ytringer, er en viktig demokratisering av sosiale medier hevder

Lindgren (Lindgren 2022, s. 35). Slik som sosiale medier er konstruert er det mulig å kommentere og dermed føre en tekstbasert dialog i tilnærmet sanntid (Kietzmann et al. 2011). Facebook forsøker å skape en balanse mellom offentlig kommunikasjon og privat-kommunikasjon, og med det skape en «riktig» offentlighet (i algoritmenes øyne) for den enkelte brukeren (Van Djick 2018, s. 42).

Den mørke siden med byggeklossen er at samtalene lett kan bygge på aggressive og feilaktig grunnlag, med et aggressivt engasjement. Forfatterne referer til hvordan teknologien i seg selv kan bli et offer, og bruker Microsoft-boten som ble lurt til å komme med rasistiske uttalelser på Twitter som eksempel (Baccarella et al. 2018, s. 433). Dette åpner derfor for mer emosjoner, skjeve fakta- og argumentasjonsfremstillinger og hersketeknikker, som i stor grad tidligere har blitt filtrert bort gjennom massemediene (Enjolras et al. 2013, s. 185). Mange bruker sosiale medier som Facebook til å kommentere politiske hendelser eller andre «nyheter» og uttrykke sine følelser. Og enkelte ganger kan samfunnet, ifølge Haugseth, virke mer som et samfunn med selvtukt og lynsjemobber snarere enn et teknologisk samfunn (Haugseth et al. 2013).

Samtidig peker flere på utfordringene ved å finne ut om ytringer er sanne samt algoritmen som lager små offentligheter til oss, som utfordrende (Steyer 2020, s. 49). Usikkerheten knyttet til nyhetens, eller ytringens oppgav, gjør det vanskelig å ta informerte valg og delta i samfunnsdebatten ettersom vi ikke vet hva som er sant eller usant (Steyer 2020, s. 124).

3.4.3 Sharing

Deling av innhold er sentralt i sosiale medier, og byggeklossen fokuserer på hvordan brukere utveksler, distribuere og mottar innhold (Baccarella et al. 2018, s. 433).

Kietzmann et al. peker på begrepet «social» ofte impliserer deling mellom personer som en forutsetning (Kietzmann et al. 2011, s. 245). Derfor motiverer teknologien deling av ytringer fra brukerne.

Baccarella et al. påpeker at når teknologien åpner for at alle kan publisere og dele innhold, øker samtidig muligheten for distribusjon av upassende innhold herunder falske nyheter og viser til hvordan hundre nettsteder med falske nyheter om det amerikanske presidentvalget i 2016 var drevet av ungdommer i en liten by i Makedonia (Baccarella et al. 2018, s. 433).

Algoritmene kan bidra til å gi stor spredning til ulikt type innhold. Dette kalles viral spredning. Det kan være bilder, tekst eller video som fenger og blir lest og delt av mangfoldige personer og blir spredt gjennom sosiale medier (Lindgren 2022, s. 31). Dette åpner opp en ny mulighet for grupperinger å nå ut til likesinnede med sine budskap (Haugseth 2013, s. 15). I lys av Haugseth's synspunkter kan man lett se den tilsynelatende demokratiserende effekten sosiale medier kan ha, samtidig er det interessant å merke seg beskrivelsen av denne forestillingen i Ytringsfrihetskommisjonens rapport 1999 (en tid før sosiale medier); «Det sier seg selv at alle kan ikke informere eller diskutere med alle. Det anarki eller den kakofoni som da vil oppstå, vil true friheten like mye som en totalitær kontroll» (Ytringsfrihetskommisjonen 1999).

Det er kombinasjonen av spredning via brukere og algoritmene som ifølge van Djick et al. er en utfordring, og kan potensielt resulterer i ekkokammere (van Djick et al. 2018, s. 65). Sørlandsnyhetene handler om å dele informasjon innenfor et spesielt felt, aktuelle politiske saker i Kristiansand kommune. De beskriver seg selv som følger; «Sørlandets gir deg nyheter, avsløringer og leserinnlegg fra det politiske liv og ulike samfunnsaktører» (Sørlandsnyhetene, 2021). Påvirkningskraften til sosiale medier er stor, og flere har hevdet at misinformasjon fra Sørlandsnyhetene hadde stor påvirkning på valgresultatet i Kristiansand i 2019.

3.4.4 Presence

Ulike typer sosiale medier legger ulik vekt på om deling og kommunikasjon skjer i sanntid og om det er synlig hvilke brukere som er tilgjengelige. Dette gjelder både i den virtuelle verdenen, altså inne på selve plattformen, så vel som i den virkelige verdenen. Facebook har slike funksjoner meldings-appen sin og man kan også enkelt sende videoer i sanntid (direktesendinger) (Kietzmann et al. 2011). Gjennom kommentarer på ytringer eller andre typer for engasjement, som eksempelvis liker-knappen, kan man skape et inntrykk av tilstedeværelse (Lindgren 2022, s. 83).

Baksiden av medaljen ved denne spesifikke funksjonaliteten er ifølge Bacarella et al. at det gjør det mulig å lokalisere personer aktive på sosiale medier uten de sin viten eller samtykke (Baccarella et al. 2018, s. 434).

Lindgren fremhever et annet perspektiv på tilstedeværelsen, nemlig den fordel av å kunne bevege seg inn og ut av en diskusjon. Muligheten for å kunne tenke gjennom og formulere et svar ved en senere anledning – altså ikke i sanntid – gjør at mange føler seg tryggere (Lindgren 2022, s. 81). Samtidig er det mye som tyder på at det ikke alltid er gjeldene. Som påpekt i 3.4.2 Conversations så er det mange som bidrar til aggressivt engasjement ved at diskursen åpner for emosjoner og i større grad anklager enn det vi har erfart gjennom de tradisjonelle mediene (Enjolras et al. 2013, s. 185).

3.4.5 Relationships

Denne funksjonaliteten handler om hvordan relasjonen mellom brukerne er, om de har felles interesser, er venner eller bekjente i det virkelige liv. Måten sosiale medier-plattformene legger til rette for relasjoner avgjør også i stor grad hva som deles. (Kietzmann et al. 2011). De vises til at LinkedIn er i stor grad bygd rundt profesjonelle forbindelser, mens Facebook er basert på «vennskap» i alle mulige fasetter, inkludert basert på bosted, utdanningsinstitusjoner, løse forbindelser, venn- av-en-venn ol. (Baccarella et al. 2018, s. 434).

Relasjonsfunksjonaliteten har også en mørk side. Den åpner for dårlig oppførsel, som blant annet forfølgning, sjikanering og trakassering (Baccarella et al. 2018, s. 434). Bail viser til egen og tidligere forskning når han fremhever at det er et menneskelig behov å kjenne tilhørighet. Gjennom en konflikt dannes det lag, og du kan få en «oss og de»-relasjon (Bail 2021, s- 31-44).

Personer på sosiale medier har to måter å knytte seg til hverandre på. «Synkron relasjoner», som er en gjensidig relasjon som eksempelvis materialiserer seg gjennom venneforespørsel hvor man aktivt må godta relasjonen. Alternativet er asynkron relasjoner, der man kan følge en annen aktivitet, uten godkjenning, men det er ikke sikkert du får tilgang til all informasjon (Aalen, 2015, s. 20).

3.4.6 Reputation

Denne byggeklossen fokuserer på hvordan brukerne kan identifisere og måle status til både sin egen profil og andres. Det kan være antall følgere eller «liker-klikk» på Facebook, eller «attester» på LinkedIn, eller rating eller antall visninger på You Tube (Kietzmann et al.

2011, s. 247). På Facebook er populariteten til innholdet som deles, antall liker-klikk, en viktig del av statusen til individuelle brukere (Baccarella et al., 2018).

Lindgren hevder at omdømme på sosiale medier følger en «de rike blir rikere»-tankegang. Det innebærer at de som allerede har innflytelse og et godt omdømme, enten i den digitale eller virkelige verden, ofte enklere kan ekspandere sin omgangskrets, sin tilstedeværelse sin innflytelse og omdømme på sosiale medier (Lindgren 2022, s. 157). Sosiale medier-plattformer som eksempelvis Facebook har ulike mekanismer for å øke populariteten og omdømmet til enkelte brukere og utvalgte innhold, gjennom en prosess som er algoritmisk og sosiologisk formet (Lindgren 2022, s. 29).

Baccarella et al. fremhever den store risikoen for at sosiale medier og spredning av falske nyheter, anklager og misinformasjon kan ødelegge omdømmet til personer, og viser til at det er mange eksempler på offentlige personer som har måtte fratrukket sin stilling/verv for ytringer på sosiale medier (Baccarella et al., 2018, s. 434)

3.4.7 Groups

Denne funksjonaliteten handler om i hvilken grad sosiale medier-plattformer legger til rette for å danne grupper, åpne eller lukkede, eller større nettsamfunn bestående av mange brukere som deler informasjon de synes er interessant. Det er ifølge Kietzmann et al. en effektiv måte å knytte nettverk tett sammen, skape fellesskap for personer med felles interesser og kommunisere effektivt internt i gruppen (Kietzmann et al. 2011).

Haugseth definerer sosiale medier som digital teknologi som muliggjør offentlig gruppebasert interaksjon eller deltakelse, og som overfører personlige eller sosiale markører sammen med et mediebudskap (Haugseth 2013, s. 48) . Sosiale medier bidrar altså til å danne virtuelle fellesskap. Disse kan ikke erstatte organiske, men ifølge Haugseth styrke dem (Haugseth 2013, s. 55)

På den mørke siden påpeker Baccarella et al. at det fort kan oppstå «ekkokammer» i gruppen, og vil i så måte kunne bidra til å bygge eller forsterke ytterliggående overbevisninger (Baccarella et al, 2018, s. 434).

Som påpekt i tidligere forskning så er påvirkningene av algoritmene et aktuelt tema den dag i dag. Som Zuboff med rette kritiserer så vet vi ikke nok om algoritmene til å forstå hvordan de fungerer, men det er mange eksempler på forskning som tyder på at ekkokammer er en effekt som i en eller annen form kommer som en naturlig konsekvens av algoritmene (Zuboff 2020).

3.4.8 Oppsummering av Honeycomb-modellen

Modellen gir en strukturert tilnærming for å analysere mulighetene (Kietzmann et al. 2011) og utfordringene (Baccarella et al. 2018) på sosiale medier. Samtidig viser de også hvor sammensatt sosiale medier-teknologien er. Det at byggeklossene åpenbart er så integrert i hverandre gjør at grensene mellom de ulike byggeklossene kan tolkes som noe diffuse. For eksempel er nok interaksjoner er nok et bedre begrep enn samtaler (conversations), som også Lindgren bruker i sin omtale av dialogen på sosiale medier (Lindgren 2022).

Ifølge Kietzmann et al. har ulike sosiale medier noe ulik vektning av byggeklossene. Det er det som bidrar til å skille de fra hverandre. Tilnærmingen legger til grunn at Facebook har sin hovedtyngde på Relationships, med tilstedeværelse av både presence, identity, reputation og conversation (Kietzmann et al. 2011).

Det er allikevel *en X-faktor* jeg mener ikke kommer tydelig nok frem i hverken Honeycomb-modellen anno 2011 eller modellen gjengitt i 2018. Nemlig algoritmene. Det som gjør Facebook til Facebook og Twitter til Twitter. Den ligger som en usynlig hånd over det hele, noe som også blir synliggjort i kapittel 2. Manglende innsikt i algoritmenes oppbygning gjør det heller ikke noe enklere å forstå. Den amerikanske forskeren Chris Bail omtaler algoritmene som «the social media prism» (Bail 2021), mens Sinan Aral har kalt det for the hype machine (Aral, 2020). Det er ikke nødvendigvis en svakhet i modellen, men det er allikevel en så vesentlig del av sosiale medier-plattformene at det er viktig å være bevisst på det.

Når jeg i denne delen har presentert de ulike funksjonene som Kietzmann et al. og Baccarella et al har tatt utgangspunkt i, er det lett å se at fellesnevneren her er algoritmene. Samtidig er ikke algoritmene nevnt i det hele tatt i artikkelen (Baccarella et al. 2018).

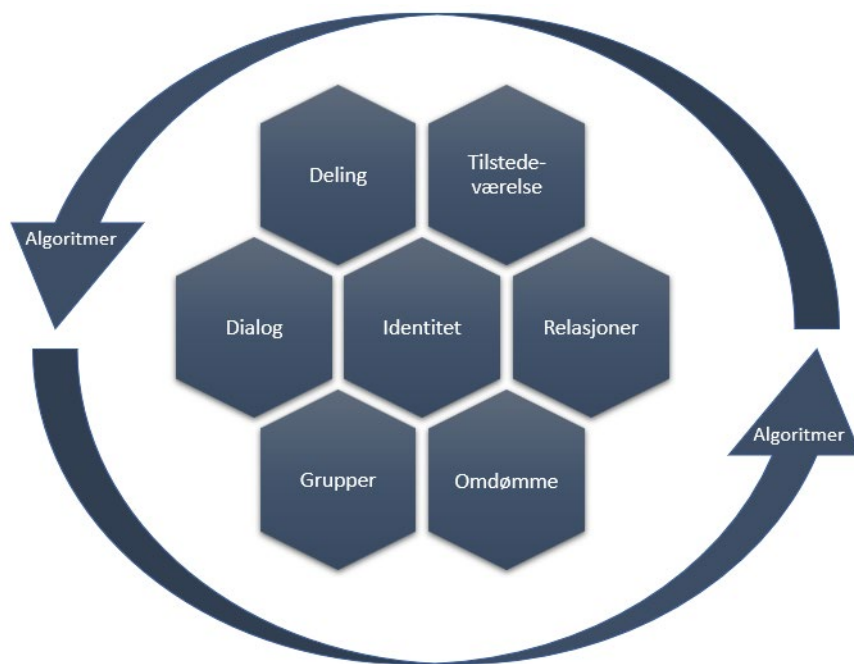

Fig 4: Modell basert på Honeycomb-modellen, der algoritmens rolle er tydeliggjort. Utarbeidet av forfatteren.

I lys av det vi vet i dag mener jeg det vil være en stor feil å ikke inkludere algoritmene som en del av byggeklossene. Det kan selvsagt gå an å argumentere for at dette er to forskjellige perspektiver, men som jeg også har vist i kapittel 2, så er algoritmene i dag det som forbindes med den trusselen sosiale medier sies å kan ha på samfunnet. På bakgrunn av det har jeg derfor laget en oppdatert modell av Honeycomb-modellen som inkluderer algoritmene (Fig 4).

Med denne modellen ønsker jeg å gi algoritmen den rollen og anerkjennelsen den bør ha, noe som også understøttes av nyere forskning (Aral, 2020, Bail 2021, Van Djick et al. 2018).

4.0 Metode

I dette kapitlet vil jeg redegjøre for tilnærmingen og de metodiske valgene som danner grunnlaget for denne studien av fenomenet Sørlandsnyhetene. Jeg vil først redegjøre for valget av en kvalitativ metodisk tilnærming og casestudie som strategi, før jeg videre beskriver og reflekterer rundt valgene som er gjort i forbindelse med utvelgelse og innhenting samt analyse av empirisk datamateriale.

Denne studiens hensikt er å analysere hvordan sosiale medier fasiliteter og bidrar til å forme den politiske diskursen gjennom et valgt case, Sørlandsnyhetene. Videre er det interessant å se dette i et større perspektiv, om hvorvidt sosiale medier kan sies å være en trussel eller en mulighet for samfunnet.

Informasjonssystemer (IS) som en forskningsdisiplin er relativt nytt. Ifølge Avison og Pries-Heje går historien tilbake til 1960-tallet da man i økende grad begynte å ta i bruk datakraft for å prosessere informasjon. IS skiller seg fra tradisjonell informasjonsteknologi (IT) ved at de ser på mer enn et teknologisk system, og fra samfunnsvitenskap ved at de ikke utelukkende ser på et sosialt system. IS fokuserer på fenomenet som oppstår når disse interagerer med hverandre og effekten den har på individer, organisasjoner og samfunnet som helhet (Avison & Heje, 2004 og Garcia 1997, s. 450).

Avison & Heje definerer IS som forskningsdisiplin på følgende måte;

«The study of information systems and their development is a multidisciplinary subject and addresses the range of strategic, managerial and operational activities involved in the gathering, processing, storing, distribution and use of information, and its associated technologies, in society and organizations» (Avison & Heje, 2004, s 187).

Dette viser både hvor bredt det er mulig å tolke IS-feltet, samtidig som det legger noen ytre rammer på hva som blir det primære fokuset i en IS-basert tilnærming.

4.1 Kvalitativ forskning og strategivalg

Forskning knyttet til informasjonssystemer baseres ofte på en kvalitativ tilnærming med et bredt spekter av empirisk grunnlagsdata. Kvalitativ forskning finnes i mange ulike akademiske disipliner og kan bestå av flere ulike typer strategiske tilnærminger, metoder og teknikker (Conboy et al. 2012, s. 113 og Myers 2021).

Myers hevder at «Qualitative research methods are designed to help researchers understand people and the social and cultural contexts within which they live.» (Myers, 2021). Han trekker frem casestudie som den mest brukte metodikken for å gjennomføre kvalitativ forskning, der han refererer til samfunnsviteren Robert K. Yin som er kjent for sitt arbeid med case studie og kvalitativ forskning som metodikk. I boken *Case Study Research and Applications – Design and Methods* presenterer Yin en stegvis gjennomgang av hvordan gjennomføre en kvalitativt studie av et case.

Selv definerer Yin casestudie som; «An empirical inquiry that investigates a contemporary phenomenon with in its real-life context, when the boundaries between phenomenon and context are not clearly evident, and in which multiple sources of evidence are use» (Yin 2018, s. 15).

Et casestudie handler altså om å se et (eller flere) fenomen innenfor de kontekstuelle rammene som gjelder. Samtidig tillater metodikken en mer dynamisk tilnærming når det gjelder innhenting og bruk av informasjon og teorier i prosessen (Yin 2018). Det mener jeg er en styrke i den forstand at det er mulig å skreddersy et forskningsdesign til det fenomenet som skal studeres. I dette tilfelle Sørlandsnyhetene. Samtidig forplikter det en tydelig strukturert og velbegrunnet tilnærming til datamateriale og gjennomføringen av forskningsløpet.

Yin's oppskrift har vært en god måte å strukturere den metodiske tilnærmingen i denne studien. Den unike fordelene med et casestudie som strategi er muligheten for å benytte hele bredden av kilder for empiriske data. Det gjelder både intervjuer, dokumenter, observasjoner (Yin 2018, s.12). Yin's rammeverk legger til grunn følgende fem komponenter som er avgjørende i et forskningsdesign ; study questions, study propositions, the «case», link data to propositions og criteria for interpreting the strength of a case study findings. Disse elementene bidrar til å sikre at forskningsspørsmålet, valg av datamaterialet og analysen henger sammen (Yin 2018, s. 26):

Study questions

Ifølge Yin er formuleringen av forskningsspørsmålet vesentlig for den videre studieprosessen, og han fremhever «hva», «Hvordan» eller «hvilke» som foretrukne

spørreord som peker i retning av en kvalitativ tilnærming og case studie som metodikk (Yin 2018, s. 27). Forskningsspørsmålet som ble presentert innledningsvis; Hvordan bidro Facebook-siden Sørlandsnyhetene til å forme den politiske diskursen i Kristiansand under kommunevalget i 2019? har en eksplorerende tilnærming. Det er bevisst da det åpner opp for en mer analytisk gjennomgang, der formålet er å undersøke og forklare istedenfor å verifisere eller falsifisere en påstand.

Study propositions

Her trekker Yin frem viktigheten av å ha klart for seg hva er det som skal undersøkes nærmere. Han peker på at dette også kan være en viktig del for å sikre kvaliteten i forskningsspørsmålet så vel som å avgrense det du skal undersøke. I denne studien er Sørlandsnyhetene riktignok et lokalt og konkret fenomen som undersøkes, men utfordringen fenomenet representerer kan også ses i lys av en global utfordring med sosiale medier generelt. Formålet med denne undersøkelsen er således større enn fenomenet isolert sett. Yin hevder at det er avgjørende å ha et konkret formål med studien, da det er det som til syvende og sist vil være utgangspunktet for om studien vil bli en suksess eller ikke (Yin 2018, s. 27).

The Case

De to foregående punktene, study question og study propositions er viktig for å sikre studiens relevans og en rød tråd mellom forskningsspørsmålet og det temaet som undersøkes. Uten slike avgrensninger mener Yin at man ofte vil forsøke å dekke «alt», noe som er en umulighet. Et case kan både være mennesker og fenomener – og det er ikke alltid like enkelt å synliggjøre når caset starter og slutter. Dette må sees i lys av forskningsspørsmålet. Det er viktig at caset vil svare opp på studiens overordnede formål, også når det gjelder utvelgelsen av empirisk materiale. Yin kaller dette for «bounding the case», som en måte å sikre helhet og at de ulike aspektene er ivaretatt (Yin 2018, s. 28-31). Jeg har derfor i hovedsak konsentrert meg om Sørlandsnyhetene sett i en politisk kontekst.

Link data to propositions

Ifølge Yin handler dette punktet om å skape et solid fundament og sikre at valgt empirisk underlag samsvarer med studien. I de videre delkapitlene vil jeg underbygge valg av empiri til studien og hvorfor jeg mener de styrker forskningsdesignet (Yin 2018, s. 33).

Criteria for interpreting the strength of a case study findings.

«When doing case study research, a major and important alternative strategy is to identify and address rival explanations for your findings. Addressing such rivals becomes a criterion» (Yin 2018, s. 33). Kartlegging av rivaliserende datamaterialet er viktig for både å styrke funnene som er gjort, men slik rivalisering også være et funn i seg selv (Yin, 2018, s. 33-34). Yins fem-punkts tilnærming listet ovenfor kan på mange måter sees på som en trakt, der du begynner bredt og gradvis snevrer deg inn til en konkret studie og et svar på et konkret forskningsspørsmål.

Tilnærmingen kan også oppsummeres slik som Briony J. Oates har visualisert forskningsprosessen (Fig. 5), her fremstilt basert på Oates' modell for forskningsprosessen (Oates 2005).

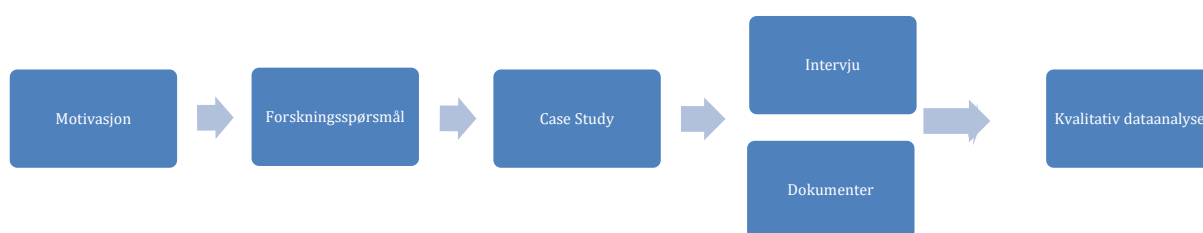

Fig 5. Modell av forskningsprosessen visualisert av Briony J. Oates (Oates 2005)

Ifølge Myers kan et casestudie være positivistisk, fortolkende eller kritisk. Det kommer an på forskerens filosofiske ståsted. Myers definerer begrepet «fortolkende» med at forskeren starter med antagelsen om at vi kun kan vite noe om virkeligheten gjennom sosiale konstruksjoner som språk, bevissthet og felles betydninger. Det filosofiske grunnlaget for fortolkende forskning er hermeneutikk. Innenfor IS-feltet innebærer dette å skape forståelse for informasjonssystemets kontekst og prosessen der informasjonssystemet påvirker og påvirkes av kontekst (Myers 2021 og Klein & Myers 1999).

I denne studien har jeg valgt en hermeneutisk tilnærming ved å fortolke dataene gjennom å fokusere på en dypere meningsinnhold enn det som er umiddelbart innlysende. Fenomener kan forstås på ulike nivåer, og mening kan bare forstås i lys av den sammenheng det vi studerer er en del av (Myers 2021 og Klein & Myers 1999, s 71-73). I tillegg vil en kritisk

tilnærming være viktig for å se påvirkningen sosiale medier som teknologi har på samfunnet som helhet.

4.2 Forskningsdesign oppsummert

Hensikten med å formulere to støttespørsmål er å strukturere oppgaven best mulig, i tråd med Yins rammeverk, og gi ulike perspektiver som i sum bidrar til å svare på studiens forskningsspørsmål.

Jeg mener at en forståelse av Sørlandsnyhetenes utvikling som en sosial bevegelse i kombinasjon med sosiale mediers funksjonalitet er helt sentralt for å svare på forskningsspørsmålet. En dypere forståelse av Sørlandsnyhetene som fenomen vil kunne bidra til et nytt perspektiv nasjonalt og kanskje globalt på mekanismene sosiale medier tilfører det politiske ordskiftet. Dette representerer hovedtrekkene i mitt forskningsdesign.

Samtidig er det viktig å påpeke at jeg ser på analysen av sosiale medier funksjonalitet i lys av Sørlandsnyhetene blir den viktigste delen av oppgaven, og vil derfor bruke mer ressurser på dette fremfor de øvrige, som vil tjene som relevante og viktige input.

Forskningsdesignet mitt kan oppsummeres slik:

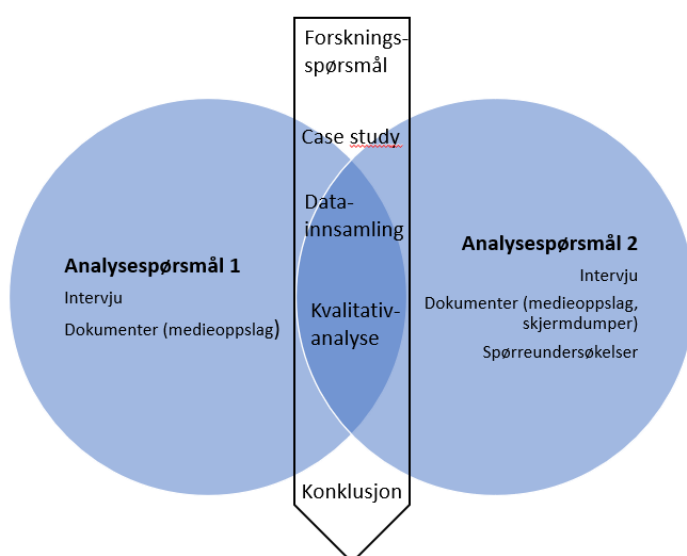

Fig 6: Modellen illustrerer gangen i arbeidet med studien, og hvordan analysespørsmålene etter sigende vil utfylle hverandre.

4.3 Datainnsamling

Både Myers og Yin har pekt på bredden i det empiriske datagrunnlaget som avgjørende for et vellykket casestudie, og at i et fortolkende forskningsarbeid er nettopp bredden viktig å få en forståelse av hvordan fenomenet og konteksten påvirker hverandre (Myers 2021 og Yin 2018).

Yin kategoriserer empiriske datakilder inn i seks hovedkategorier. Han vektlegger at alle kategoriene har sine styrker og svakheter, og det gjelder å finne de som komplementerer hverandre og bidrar best til å svare på forskningsspørsmålet (Yin 2018, s. 113).

Jeg vil i studien benytte meg av følgende to hovedkategorier når det gjelder kvalitativt, empirisk datagrunnlag; Intervjuer og dokumenter. I tillegg vil det være naturlig å søke andre kilder, som tidligere forskning, avisoppslag og eksisterende analyser og statistikker som kan bidra til å utfordre eller styrke funnene som gjøres basert på intervjuene og dokumentasjonen.

Refleksjoner omkring validitet og etikk omtales i egne underkapitler (4.6 Datakvalitet og validitet og 4.7 Etske refleksjoner).

4.4 Intervjuer

Intervjuer er ofte noe av det mest sentrale i et casestudie da det er en god kilde for å svare på «hvordan» og «hvorfor» spørsmål (Yin 2018, s. 117-118).

Overordnet hensikt med intervjuene er å se på Sørlandsnyhetene som fenomen fra ulike perspektiver og tilføre førstehånds-kunnskap om etableringen og utviklingen av Sørlandsnyhetene. For å få en bred forståelse av Sørlandsnyhetenes påvirkning er intervju også vesentlig for å undersøke hvordan involverte personer opplevde Sørlandsnyhetene fra innsiden og utsiden.

Åpne og individuelle intervjuer er ifølge Dag Ingvar Jacobsen er en god metode for å finne ulike holdninger og oppfatninger til et fenomen. Intervjue flere personer med ulike fortolkninger og holdninger vil frembringe disse perspektivene. Han påpeker at det er enkeltes forståelse og meninger som er interessant (Jacobsen 2013, s. 142-143). Likevel har intervju som forskningsmetodikk også blitt møtt med kritikk. Det kan være basert på

den enkelte informants underliggende intensjoner og politisk ståsted eller at de tilpasser sannheten (Friberg 2019). I denne studien er det et viktig aspekt ved intervjuene, da intensjon og politisk ståsted danner utgangspunktet for hele Sørlandsnyhetene.

4.4.1 Valg av informanter

Datamaterialet fra informanter i denne studien baserer seg på et strategisk utvalg informanter, foretatt gjennom en kvalitativ utvelgelse for best mulig svare på studiens forskningsspørsmål. Dette er blant styrkene til intervju som kvalitativt forskningsdata (Yin 2018, s.113).

For studiens troverdighet har jeg etterstrebet å finne sentrale informanter som kan belyse fenomenet Sørlandsnyhetene fra både innsiden og utsiden, samt informanter som kan bidra til å plassere fenomenet i en kontekst. Dette vil bidra til å belyse det indre livet bak Facebooksiden så vel som det som skjedde i kommentarfeltene.

Noe av svakhetene ved intervjuer er at svarene til de ulike informantene er naturligvis subjektive av natur, og i lys av den fortsatt betente diskursen kan være motsettende til hverandre. Det er det viktig å ta høyde for når det gjelder viderefremidling av intervjuene i denne studien (Yin, 2018, s. 113).

Derfor har jeg i denne studien funnet fokusert på et fåtall informanter, som vil kunne gi svar på spørsmål og utfordre hverandre om Sørlandsnyhetene (Fig. 7).

Navn	Rolle i studien	Verv og roller relevant for informantens bidrag i denne studien	Intervjuet
Nils Nilsen	Informant om Sørlandsnyhetene	Aktiv i Sørlandsnyhetene og bystyrerepresentant for partiet Demokratene i Kristiansand kommune	03.03.2022
Dag Ingvar Jacobsen	Informant om politiske prosesser og lokalpolitikk	Professor i statsvitenskap ved Universitetet i Agder. Lokalpolitikk som spesialområde.	24.02.2022
Kjersti Løken Stavrum	Informant om teknologiens rolle i det offentlige ordskiftet	Mangeårig journalist og medieleder, samt leder av Ytringsfrihetskommisjonen.	09.03.2022
Harald Furre	Informant om Sørlandsnyhetene	Tidligere ordfører i Kristiansand kommune og en av personene som ble utsatt for hets og trakassering på Sørlandsnyhetene.	22.03.2022
Tronn Hansen	Informant om Sørlandsnyhetene	Redaktør i en kort periode i oppstartsfasen av Sørlandsnyhetene	17.02.2022
Vidar Udjus	Informant om Sørlandsnyhetene	Politisk redaktør i regionavisen Fædrelandsvennen. Fulgte lokalvalget i 2019 tett.	18.03.2022

Fig 7: Oversikt over informantene.

4.4.2 Gjennomføringen av intervjuer

Yin peker på at det som skiller casestudier fra andre metoder er nødvendigheten av en «inquiring mind» (spørrende tilnærming) underveis i datainnsamlingen. Evnen til å identifisere og stille de gode spørsmålene er derfor en viktig forutsetning i en slik studie (Yin 2018, s. 83).

I diskusjonen om intervju som forskningsmetodikk peker Friberg på tre strategier for å styrke intervjuets troverdighet; Tykke beskrivelser, triangulering og tillit (Friberg 2019, s. 129). Tykke beskrivelser handler om å ikke bare redegjøre for et bestemt fenomen eller handling isolert sett, men også den konteksten fenomenet eller handlingen skjer innenfor. I lys av oppgavens tilnærming og teoretiske innfallsvinkler vil det være naturlig å utfordre informantene til å plassere Sørlandsnyhetene i både lokal- så vel som nasjonal- og

internasjonal kontekst. Dette for å vise hvordan funnene fra fenomenet kan være interessant i et større bilde. Gode oppfølgingsspørsmål som sikrer konkrete beskrivelser bidrar til slike refleksjoner, samtidig som det bidrar til å øke validiteten av intervjuet (Friberg 2019, s. 130).

Triangulering er en tilnærming der du bruker to eller flere referansepunkter for å bestemme en tredje ukjent posisjon. Friberg forteller at ved å innhente ulike perspektiver, både via intervjuer og andre kilder, bidrar til et mer kritisk blikk av informasjonen som kommer i intervjuet (Friberg 2019, s. 131). Dette er sammenfallende med Yin's tanker om validitet (Yin 2018, s. 42). Friberg peker på at ved å utfordre informantens ståsted, altså aktivt søke etter motstridende informasjon, vil danne et robust grunnlag for troverdigheten i intervjuet (Friberg 2019, s. 131).

For denne studiens del vil det være svært viktig da vi vet at noen av informantene har ulik agenda og ulikt syn på både politikk og Sørlandsnyhetenes rolle, i tillegg til at det er ulik oppfatning av hva som er grei oppførsel i sosiale medier.

Tillit er det siste av tre strategier som Friberg fremhever som vil styrke intervju som metodikk. Ifølge Friberg er dette en avgjørende faktor i alle typer intervjubasert forskning (Friberg 2019, s. 131). Derfor har jeg hele tiden jobbet for å gjennomføre intervjuer fysisk, spesielt intervjuene knyttet til informantene om Sørlandsnyhetene. Begrunnelsen for det er at Sørlandsnyhetene har, og fortsatt er, et heftig debatter tema. I tråd med Fribergs refleksjoner mener jeg at personlig fremmøte vil bidra til å gjøre informantene mer komfortable og trygge. Dette vil skape tillit, noe som vil øke kvaliteten på svarene og dermed også datamaterialet (Friberg 2019, s. 131-132).

4.4.3 Intervjuguide

Intervjuene er gjennomført med utgangspunkt i en intervjuguide (Vedlegg#1).

Intervjuguiden har blitt sendt ut til den enkelte i forkant, kun med enkle språklige justeringer for å tilpasse spørsmålene til den enkelte informants posisjon. Valget om å bruke en intervjuguide ble vurdert som hensiktsmessig slik at alle intervjuene tok utgangspunkt i noen sentrale spørsmål, nettopp for å kunne variere fokus og spørsmålsstilling for å få belyst de nødvendige perspektivene fra de ulike informantene i lys av de teoretiske perspektivene som legges til grunn. For å sikre en kvalitetssjekk av

informantenes ytringer, samt historien som tegnes, har det vært en viktig del av forberedelsene å identifisere et sett hovedspørsmål som stilles alle informantene. Dette bidrar til å identifisere rivaliserende funn, og dermed øke validiteten.

Det er viktig å utarbeide en intervjuguide som er fleksibel i henhold til intervjuobjektene svar, slik at det er mulig å kunne stille konkrete oppfølgingsspørsmål og forfølge de momentene informanten trekker frem. Samtidig bør en intervjuguide ha både overordnede spørsmål og struktur. (Jacobsen 2013, s.145). Jeg valgte å bruke en intervjuguide med tema, noen hovedspørsmål som ligger til rette for åpne svar. Ved å velge denne tilnærmingen har jeg som forsker alle muligheter til å utfordre og forfølge de svarene informantene gir.

4.4.4 Bearbeiding av materiale

Koding og bearbeiding av materialet er en fortolkende og viktig prosess, som legger store føringer på de funnene som gjøres og dermed også analysen i etterkant. Fortolkende metode er ifølge Klein og Myers «...aimed at producing an understanding of the context of the information system, and the process whereby the information system influences and is influenced by the context» (Klein & Myers 1999, s. 69). Jeg har valgt å transkribere alle intervjuene. Dette for å sikre at essensen i informantenes syn blir riktig gjengitt. For å sikre lesbarheten har jeg valgt å ikke inkludere pauser, «eh»-lyder og liknende. I de tilfellene det er behov for å tydeliggjøre hva informanten refererer til, har jeg valgt å utdype dette i parentes i sitatet der det er hensiktsmessig.

Utgangspunktet for intervjuene er å kartlegge utviklingen av Sørlandsnyhetene samt hvordan de ulike sosiale medier-funksjonene spilte sammen. Det vil si at svarene til informantene om Sørlandsnyhetene blir sett på som subjektive perspektiver, som må sees i sammenheng med de teoretiske rammene. Dette har pekt på viktighetene av intervjuguide, der jeg på forhånd har hatt spørsmål som jeg har stilt alle informantene slik at det er enklere å se svarene opp mot hverandre. Dette har, som jeg kommer innpå i Funn-delen, avdekket blant annet uenighet omkring valg om anonymitet og hvor mye offentlige personer skal tåle av ytringer på sosiale medier.

4.5 Innhenting av dokumenter

Min andre hovedkategori for empirisk materiale er dokumenter. Det inkluderer både skjermdumper av ytringer postet på facebookside Sørlandsnyhetene, men også avisutklipp og andre typer dokumenter.

I casestudie-forskning anser Yin dokumenter som viktige faktorer for å nyansere og kontrollere funnene fra andre kilder (Yin 2018, s. 115). Samtidig kan slikt materiale sees på som stabil og spesifikk empiri, ettersom innholdet ikke er generert på bakgrunn av en forskning som eksempelvis et intervju er (Yin 2019, s. 113).

Det å innhente dokumentasjon i form innhold publisert på Sørlandsnyhetene i har vist seg å være utfordrende. Sørlandsnyhetene har blitt stengt og innhold slettet flere ganger, blant annet midt i arbeidet med denne masteroppgaven, slik at innhold og kommentarer ikke lenger eksisterer. De fleste medieoppslag som har brukt poster fra Sørlandsnyhetene som illustrasjon i artikler har brukt en såkalt embedløsning, som innebærer at det linkes til det originale innholdet. Når innholdet ikke eksisterer lenger blir linken ugyldig, og innholdet borte. Dette er naturligvis ikke ideelt, da det ikke lenger er mulig å få en samlet oversikt over alt som er publisert og interaksjonene som er gjort. Det kan bidra til å gi et skjevt bilde av virkeligheten (Yin 2018, s. 113). Samtidig representerer skjermdumpene jeg har fått tilgang til i denne studien av informantene et utsnitt av de ytringene som ble publisert på Sørlandsnyhetene, og anses som komplementerende til intervjuene som gjennomføres med de ulike informantene i tillegg til det øvrige empiriske datamateriale. Jeg har derfor brukt skjermdumpene for å understøtte enkeltaspekter ved teorien og utsagt fra informantene.

I tillegg har jeg fått tilgang til en intern spørreundersøkelse som Høyre gjennomførte mai 2019 om kjennskap og hvordan man opplevde sørlandsnyhetene, samt at jeg har gjort en kvantitativ gjennomgang av medieoppslag publisert i perioden fra 2018 til etter valget 2019.

4.5.1 Analyse av dokumenter

Et utvalg skjermdumper blir benyttet som en input i analysedelen om funksjonalitetene til sosiale medier, og vil i kombinasjon med intervjuene danne et viktig fundament for oppgavens diskusjonsdel.

Skjermdumpene vil bli gjennomgått med kritisk blikk for å plassere diskursen som blir eksemplifisert i en kontekst. Ifølge Johannessen et al. avler diskurser handling som igjen avler diskurser som avler handling. (Johannessen et al. 2021, s. 65). Det er åpenbart en kobling mellom handling og diskurs, noe som går det relevant å se dokumentene i lys av den teoretiske tilnærmingen denne studien har.

4.6 Datakvalitet og validitet

I enhver forskning er det avgjørende å kvalitetssikre det empiriske dataunderlaget som legges til grunn for studien og hvor godt egnet det er til å svare på forskningsspørsmålet (Jacobsen 2013, s. 214-219). En av styrkene til case studie som strategi og metodikk er muligheten for å bruke mange ulike typer kilder og den friheten man har når det gjelder forskningsdesignet (Yin 2018, s. 126). Yin har utarbeidet fire prinsipper for datainnsamlingen som vil bidra til å sikre validiteten til studien. En del av prinsippene er nok ment på et nivå som ligger over en mastergrad-studie, men ved å reflektere rundt de fire prinsippene ønsker jeg å sikre studiens validitet.

- **Prinsipp 1: Bruk flere kilder**

Det å bruke flere kilder er ikke bare en styrke, som Yin nevner, men det faller seg også naturlig ettersom et casestudie handler om å gjøre et dypdykk i et fenomen i en bestemt kontekst. Muligheten for å bruke flere type data til å kvalitetssikre funnene øker, ifølge Yin, validiteten den akademiske styrke til studien. (Yin 2018, s. 126).

Det empiriske datagrunnlaget til denne studien kommer hovedsakelig fra to ulike kildekategorier – som igjen har flere sett kilder. Hovedkategoriene er Intervjuer og dokumenter.

Det er forventet at dette vil bidra med nye funn, mens en gjennomgang av medieoppmerksomhet som avisartikler og kommentarer, samt statistikker og analyser, gir viktig bidrag som kan understøtte eller utfordre de nye funnene, er vil også derfor være en viktig del av analysen i samsvar med Yins fem punkts liste om på styrke funnene med kontrollerende og eventuell rivaliserende oppdagelser (Yin, 2018, s. 33).

- **Prinsipp 2: Lag database for case studie**

Organisering av det empiriske datamaterialet er viktig ifølge Yin, som mener at en egen database bør være tilgjengelig for at andre skal kunne ettergå forskningen (Yin 2018, s. 132-134). Dette beskriver jeg nærmere i delkapittel 4.6 Ethiske refleksjoner. Men gjennom vedlagte tabeller og oversikter er mitt utgangspunkt å være så transparent som jeg har anledning til å være, innenfor retningslinjene godkjent av Norsk Senter for Databehandling (NSD). Men litteraturliste, samt ulike tabeller som oppsummerer et empirisk utgangspunkt vil langt på vei formidle utgangspunkt for forskningen.

- **Prinsipp 3: Sikre forbindelse til kildene til det empiriske materialet**

Dette prinsippet handler oppå å synliggjøre tilnærmingen fra de innledende undersøkelsene frem til funnene. Dette blir ivaretatt gjennom tabeller og litteraturmatiser, som tydeliggjør hvilke vitenskapelige artikler som legges til grunn. (Yin 2018, s. 134).

- **Prinsipp 4: Utvis stor forsiktighet ved å bruke data fra sosiale medier-plattformer.**

Dette er naturligvis svært relevant for denne studien, da mye av dokument-innhenting har nettopp utgangspunkt i sosiale medier. Yin's hovedbekymring er å sikre at informasjonen er korrekt og at personen du eventuelt måtte prate med via sosiale medier faktisk er den personen vedkommende utgir seg for å være (Yin 2018, s. 136). I så måte rører ikke dette ved min innfallsvinkel om å benytte publiserte poster til å vise hva som faktisk ble publisert på Sørlandsnyhetene, men det er flere etiske vurderinger som er gjort, som blir beskrevet nærmere i neste delkapittel 4.6 Ethiske refleksjoner.

Garcia og Quek peker også på en triangulering av metodiske tilnærminger som et alternativ for å sikre god validering av en studie, og er sammenfallende med Yin's anbefalinger om å benytte kilder også til å identifisere rivaliserende funn. Ifølge forfatterne vil en kombinasjon og flere metoder, perspektiver og empirisk materiale vil i sin natur gi en

dybdeforståelse av et tema samtidig som det er en nyttig måte å kontrollere funnene i forskningen (Garcia & Quek 1997 s. 454).

Når man gjør et casestudie med utgangspunkt i sosiale medier er det viktig å være bevisst på konteksten når man benytter teoretisk rammevært og gjør sammenlikninger. Selv om teknologien i så måte er universell, så er kulturen i verdens land svært ulik. Som det fremkommer av tidligere forskning, så former algoritmene seg etter kulturen og menneskenes interaksjoner.

Det betyr at når jeg for eksempel i kapittel 2 Tidligere forskning refererte til undersøkelsen gjort av PEW Research Centre om polarisering i USA så er det viktig å forstå at det ikke nødvendigvis er direkte overførbart til Norge. Norge og USA er nokså forskjellige, som land og kultur.

4.6.1 Subjektivitet

Myers og Yin diskuterer viktigheten av at studien er generaliserbar og viktigheten av en kritisk blick der det fremstår som «feil» å være subjektiv. I artikkelen *Qualitative Research in Informations Systems: Time to be subjective?* Argumenterer forfatterne Garcia og Quek for det motsatte. De refererer til Mumford som mener at forskning må være objektiv, men ifølge Garcia og Quek må den subjektiviteten forskeren har i kvalitativ forskning anses som en styrke (Garcia & Quek, 1997):

«A researcher's Subjectivity enables penetration of the fronts individuals and groups represent which, in tum, permits deeper understanding of actors' perspectives and ways of living. It is a myth that the researcher can claim value neutrality in social research. Even the way we represent the research data is a political choice» (Garcia & Quek 1997, s. 455).

Det å fremheve forskerens utgangspunkt og ståsted vil imidlertid være en styrke som gir troverdighet og øker validiteten til studien.

Min interesse for Sørlandsnyhetene er mer drevet av teknologisk nysgjerrighet enn politisk motivasjon. Jeg synes det er fascinerende hvordan det er mulig å utnytte teknologiens funksjonalitet til å sette agenda på en så omfattende måte som Sørlandsnyhetene klarte. Videre er jeg ikke medlem av noen politiske partier, og jeg deltok heller ikke i debatten som verserte på sosiale medier rundt valget. Masteroppgaven er ikke støttet av noen bedrifter, organisasjoner eller enkeltpersoner.

4.7 Etiske refleksjoner

Informantene er nøye plukket ut basert på den rollen eller kompetansen de har nå eller hadde i perioden som studiens hovedvekt bygger på. Dette har i stor grad blitt kjent via avisartikler og intervjuer i tradisjonelle medier og på Sørlandsnyhetene. For meg som forsker har det vært avgjørende at de stiller med fullt navn, dette for å sikre transparens i studien, samtidig så er det nettopp informantenes navn og rolle som gir dataen som har blitt innhentet troverdighet.

Det har derfor vært viktig for meg å sikre en god dialog med informantene både i forkant og i etterkant av intervjuprosessen. I tillegg til å oppfylle kravene fra NSD og signert informasjonsskriv (vedlegg #5), så har alle informantene fått tilsendt sin egne sitat som blir brukt i denne studien. Dette for å sikre at informantene er riktig gjengitt. Friberg mener dette styrker intervjuets troverdighet. Da kan informanten sikre at forskerens tolkning er i samsvar med egen forståelse (Friberg 2016, s.129).

Sørlandenyhetene inkluderer i sin uformelle organisasjon flere navn og de kommer også med flere anklagelser til en rekke personer i sine poster og i intervjuene som er gjort i denne studien. Selv om navnene blir gjort til kjenne i intervjuene, vil jeg kun referere til navnene i denne studien dersom en av to faktorer er tilstede;

- 1) Vedkommende godkjenner personlig at han eller hun er nevnt i studien.
- 2) Vedkommens rolle/tilknytning til Sørlandsnyhetene er allerede kjent og kan refereres til fra andre offentlige kilder, som eksempelvis avisartikler.

Når det gjelder skjermdumper som benyttes i analysen kan det potensielt føre med seg implikasjoner i forskningen. Sørlandenyhetene har blitt stengt ned og slettet flere ganger. Det innebærer at dataene (Facebook-postene) fra den angitte perioden ikke lenger er offentlig tilgjengelig. Dokumentinnsamlingen baserer seg derfor på å innhente skjermdumper i hovedsak fra informantene. Det å ikke ha tilgang til alt som er skrevet gjør at materialet anses som ukomplett og kan i verste fall føre til en skjev forståelse.

Det faktum at dokumentene ikke alene utgjør hovedvekten i studien er et styrkende argumentet for å inkludere disse i forskningen. Som Yin skriver, så vil flere kilder og dokumenter sammen bidra til validitet og transparens, og det mener jeg at mine valg om datamateriale legger opp til.

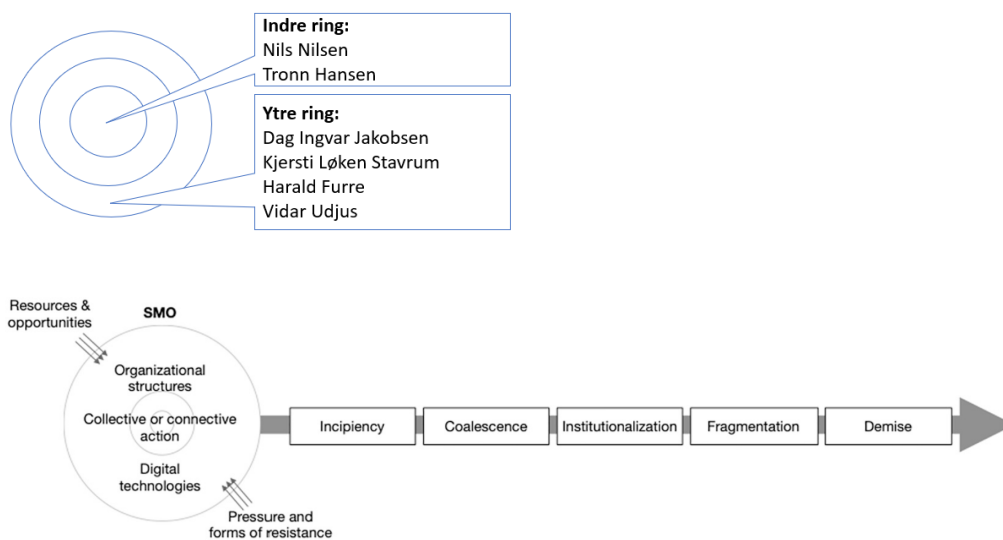
5.0 Funn

I dette kapitlet vil jeg oppsummere og redegjøre for de funnene som er gjort som følge av datainnsamlingen.

For å sørge for god forståelse og et bedre utgangspunkt for studiens påfølgende kapittel 6 Analyse, vil begge kapitlene struktureres basert på de to analyse spørsmålene. Hvordan var utviklingen av Sørlandsnyhetene? Hvordan bidro Facebook som teknologi til å gi Sørlandsnyhetene gjennomslag?

5.1 Hvordan var utviklingen av Sørlandsnyhetene?

En oversikt over utviklingen av fenomenet mener jeg er viktig fordi det gir en forståelse av fenomenet og setter datamaterialet samt utnyttelsen av teknologiens funksjonalitet i en kontekst. Social movement -rammeverket blir her brukt for å forstå og vise konteksten til de intervjuene som er gjort, og sørlandsnyhetene som fenomen (Fig 8).

Figur 8: Informantene er plassert inn i Social Movement-rammeverket og dens tre ringer, som symboliserer relasjonen informantene har til Sørlandsnyhetene. Indre ring er tett på Sørlandsnyhetene og kjenner fenomenet innenfra, mens den ytre ringen representerer samfunnet utenfra.

Facebooksiden Sørlandsnyhetene så dagens lys i begynnelsen av 2018. Den hadde noen ulike navn og former før Sørlandsnyhetene i den form som den blir omtalt som i studien ble opprettet i slutten av februar 2018 (T. Hansen, intervju, 12. februar 2022 og N. Nilsen, intervju, 3. mars 2022).

Einar Øgrey Brandsdal, kjent som en milliardær og grunnleggeren av blivakker.no og blant Norges 400 rikeste, var en sentral skikkelse i oppstarten. Som Thakre har belyst i sin masteroppgave hadde han allerede fra 2017 flere kronikker mot Kunstsilo-prosjektet i avisen Fædrelandsvennen. (Kapital 2022 og Thakre 2019).

«Opprinnelig var nok hensikten å torpedere kunstsilo-prosjektet, men jeg tror også det var en del som kom litt 'ad hoc' og som vokste frem etter hvert som facebooksiden utviklet seg og man så hvor mye engasjement det fikk. Da ble fokuset flyttet fra å være begrenset til en sak til å handle om et maktbytte» T. Hansen, intervju, 12. februar 2022.

Chat-dialogen som 23. februar 2018 ble sendt fra Einar Øgrey Brandsdal til minst seks mottakere på Meta-plattformen Messenger (fig. 9) markerte starten på Sørlandsnyhetene (T. Hansen, intervju, 12. februar 2022 og N. Nilsen, intervju, 3. mars 2022).

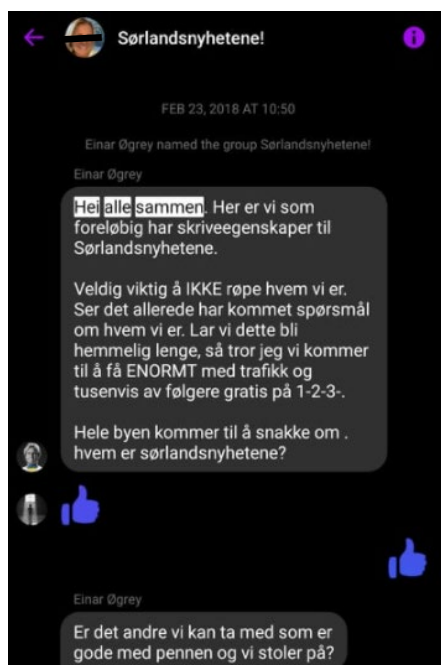

Fig 9: Skjermdump fra en chat på Meta-plattformen Messenger. Skjermdump: Informant

«Hei alle sammen. Her er vi som foreløpig har skriveegenskaper til Sørlandsnyhetene. Veldig viktig å ikke rope hvem vi er. Ser det allerede har kommet spørsmål om hvem vi er. Lar vi dette bli hemmelig lenge, så tror jeg at vi kommer til å få enormt med trafikk og tusenvis av følgere gratis på 1-2-3. Hele byen kommer til å snakke om hvem er Sørlandsnyheten» (Fig. 9).

Brandsdal fikk rett i en ting. Sørlandsnyhetene ble en stor snakkis i, og etter hvert utenfor Kristiansand.

Til tross for ambisjoner om anonymitet allerede i den innledende Messenger-chaten, så var det en visjon om å skape reell konkurrent til regionavisen Fædrelandsvennen.

«Avtalen med Einar (Øgrey Brandsdal red. anm.) var at jeg skulle være redaktør. Det innebar å motta stoff, altså artikler fra skribenter, som jeg skulle lese gjennom og redigere, eventuelt sende tilbake hvis det var for dårlig og til slutt publisere hvis det var noe som jeg mente hørte hjemme i den sammenhengen vi jobbet i. Det skulle jo være ny avis, hensikten var jo egentlig journalistikk.» (T. Hansen, intervju, 12. februar 2022).

Samtidig viser det seg at motivasjonen var å avsløre det personene bak Sørlandsnyhetene mente var en ukultur blant byens politikere.

«Til å begynne med handlet det om å avsløre det vi kalte for ukultur i Kristiansand, som etter hvert utviklet seg konkret til å bli fokusert mot et maktbytte. Vi mente at det var avtalte rolledeling og politikere som skodde seg på verv og beslutninger som gagnet de selv. Vi begynte tidlig å grave i prosessen rundt kunstsilo og så på avtaler og dialoger som hadde vært i den forbindelse. Blant annet hva som var prosessen rundt Nicolai Tangen, og hvem som traff hvem når. Det var gutteklubben preg over det hele» (N. Nilsen, intervju, 3. mars 2022).

Nilsen titulerer seg i dag som politiker, innvalgt i Kristiansand bystyret for det politiske partiet Demokratene. Han forbindes med Sørlandsnyhetene som har var med fra start, og hadde en sentral rolle helt frem til etter valget i 2019 (N. Nilsen, intervju, 3. mars 2022). Han mener at baktanken med Sørlandsnyhetene også kan spores tilbake til før Facebooksiden ble opprettet.

«Noen måneder før Sørlandsnyhetene så dagens lys på Facebook ble jeg invitert inn i et meningsfellesskap, en gruppe mennesker som diskuterte hvordan man kunne skape engasjement nok til å endre byen. Rett før facebooksiden ble opprettet gjorde vi flere kollektive fremstøt i avisen Fædrelandsvennens kommentarfelt for å se hvordan vi kunne skape engasjement rundt politiske saker.» (N. Nilsen, intervju, 3. mars 2022).

Vidar Udjus, politisk redaktør i Fædrelandsvennen, bekrefter at det forkant av Sørlandsnyhetene – og ikke minst etter – var et røft debattklima i avisens kommentarfelt.

«Det var ingenting sammenliknet med det man etter hvert så på facebooksiden Sørlandsnyhetene, men vi fikk etter hvert et røft debattklima også i våre kommentarfelt. Hvorvidt det skyldes Sørlandsnyhetene direkte er det vanskelig å si noe om, men det var absolutt liknende tendenser. Vi redigerte bort masse, men det var en himla jobb å røkte kommentarfeltene. Særlig i debatter som omhandlet kunstsilo, som egentlig burde vært grobunn for en saklig debatt, ble det fort høy temperatur. Så fort det ble dreid inn på kunstsilo ble det røft språkbruk. Trolig hadde dette en sammenheng med det totale debattklima i Kristiansand, som jo Sørlandsnyheten påvirket i stor grad.» (V. Udjus, intervju, 18. mars 2022).

Innledningsvis kommer det tydelig frem at det er motstemme til det som oppleves som Fædrelandsvennens positive og ensidig dekning til kunstsiloen og et motsvar generelt til regionens største avis.

«Vi har en monopolavis. Fædrelandsvennen har gått fra å være en god avis til å bli redusert til et minimum. De har en graveavdeling, men det var mangel på politisk skoloring og fokus. Lite tilstede på politiske møter. Avisene ble mer tabloid, lokal og meningsstoffet ble tannløst.» (N. Nilsen, intervju, 3. mars 2022).

Politisk redaktør Vidar Udjus i Fædrelandsvennen har følgende respons da han blir forelagt Nilsens utsagt:

«På meningsplass har vi vært for alt det som proteststemmene var mot. For kommunesammenslåing, for kunstsilo, vært positive til å flytte havna ut fra sentrum. Så er det helt åpenbart at noen kanskje ikke har klart å skille den objektive journalistikken fra det vi mener på meningsplass. Det er en åpenbar utfordring for oss. Vi må også være frimodige å være for det vi er for og mot det vi er imot, men det er en utfordring at ikke alle kan skille disse to sjangrene.» (V. Udjus, intervju, 18. mars 2022).

Sørlandsnyhetene er kanskje først og fremst et eksempel på hvordan ulike sjangre og mediekanaler møtes, i noe som er en miks og krysning av de mediekanalene vi kjenner. Og det er kanskje det som er noe av utfordringen.

«De (Sørlandsnyhetene red. anm.) påvirket diskursen og ... Det ble jo etterhvert en veldig debatt rundt selve mediet. Ikke om politikk, men om sørlandsnyhetene som fenomen, som jo tok vekk en del av fokus fra saker. Dermed fikk du en sidedebatt om hvordan man kunne debattere ting politisk og hva som var legitimt. Jeg opplevde det som en avsporing av valgsakene og så det mer som en debatt om demokratiet.» (D. Jacobsen, intervju, 24. februar 2022)

Et søk på medieovervåkingstjenesten Retriever viser på mange måter hvordan Sørlandsnyhetene utviklet seg i mediebildet.

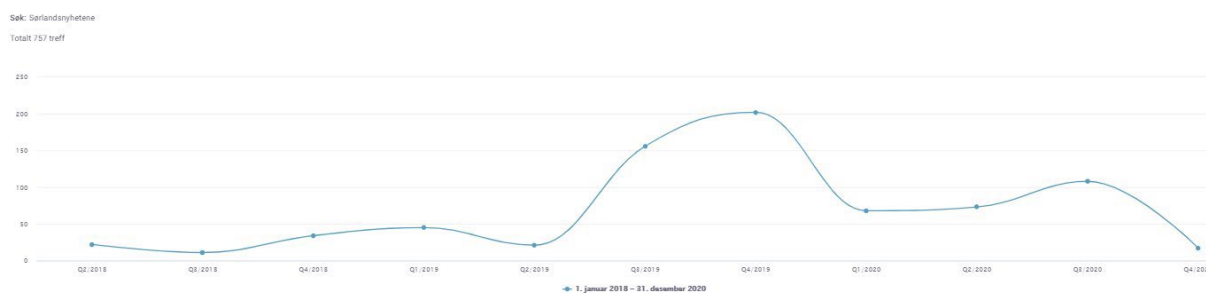

Fig. 10: Grafen er hentet fra en kvantitativ analyse fra medieovervåkingstjenesten Retriever. Oversikten viser antall medieoppslag (571) der Sørlandsnyhetene er omtalt i perioden 2018 og ut 2020. Skjermdump: Retriever.

Sørlandsnyhetene utviklet seg som en motstemme til «det etablerte», makta eller fiffen, som er begreper de brukte aktivt i sin retorikk. Antall medieoppslag gir en indikasjon på interesse, ettersom et tema som interesserer samfunnet (og især politikk) også vil gjenspeiles i artikler. I perioden 2018-2020 er Sørlandsnyhetene nevnt i 571 artikler i tradisjonelle medier. Grafen over viser en kraftig begynnende stigning i antall artikler andre kvartal 2019 (før valget), og en bratt dalende kurve i siste kvartal 2019, altså etter valget. Videre er det vedvarende interesse etter valget, som i stor grad handler om rollen Sørlandsnyhetene hadde før- og under valget. Mediedekningen av Sørlandsnyhetene blir i denne delen brukt som et «samtidsvitne» og dokumentasjon i det å skape en riktiggst mulig beskrivelse av utviklingen som organisasjon (Vedlegg #3).

En gjennomgang av medieomtalen har bidratt til å kvalitetssikre enkelte momenter, og basert på egne informanter og avisartikler, følgende:

- Noen måneder før februar 2018 begynte en gruppe mennesker å prate om hvordan de kunne få utfordret det de mente var «ukultur» i Kristiansand.
- Sørlandsnyhetene opprettes 22. februar 2018. Tronn Hansen redaktør og blir en synlig avsender av artiklene som ble publisert. En Messenger-tråd vitner om at i alle fall 6 personer var i den «innerste» sirkel fra start.
- Måneden etter, mars 2018 blir Tronn Hansens engasjement avsluttet. Anonyme innlegg begynner.
- I april erkjenner Einar Øgrey Brandsdal å sponse facebooksidene, og Nils Nilsen skriver enkelte saker med navn – og blir automatisk den som forbindes med Sørlandsnyhetene.
- 2. mai 2018, 11 000 følgere.
- 5. mars 2019; Over 20 000 følgere.
- 19. mars; Nils Nilsen signerer et leserinnlegg i Fædrelandsvennen uten å bruke «AP-politiker» for første gang.
- 16. august 2019: Nilsen publiserer innlegg på egen Facebookside der han for første gang titulerer seg selv som «talsperson for Sørlandsnyhetene».
- 16. august. 2019: Sørlandsnyhetene stengt, Facebook avviser at de stod bak.
- 23. august 2019: 23.000 følgere.
- september 2019: Brandsdal sier selv han trekker seg ut.

- 17. september: Nilsen trekker seg ut, med begrunnelse for at det ikke er forenlig med deltakelse i bystyret.

(Kilder: Mediegjennomgang av omtale fra Sørlandsnyhetene, se vedlegg #3.)

Selv om Sørlandsnyhetene selv mente de stod for en rekke avsløringer ifølge Nilsen, så er avisredaktør Udjus av en annen oppfatning.

«Sørlandsnyhetene har selv hevdet store avsløringer. Vi har sjekket enkelte påstander som viste seg å ikke ha rot i virkeligheten. Men de var allikevel med å sette dagsorden ved at de bidro til å holde flere sakene høyt på dagsorden. De bidro til dagsorden setting ved å holde fokus på saker, men utover det brakte de ingenting nytt når det gjelder avsløringer av nyhetsmessig verdi»

(V. Udjus, intervju, 18. mars 2022).

«Det kan jo også være så enkelt at det var et vindu, altså en mulighet, som var akkurat da. Jeg tror det uansett blir vanskelig å kopiere Sørlandsnyhetene og skape tilsvarende engasjement i like stort omfang, ikke nødvendigvis innholdet, men Facebook har strammet inn reglene når det gjelder sponing og vi hadde fordelene av overraskelsesmomenter som jeg tror bidro til nysgjerrighet i befolkningen og usikkerhet hos de som etter hvert forstod at de stod i fare for å bli hengt ut på Sørlandsnyhetene». (N. Nilsen, intervju, 3. mars 2022).

Fig 11: Post på Sørlandsnyhetene publisert

Etter at valgresultatet var klart.

Mulighetsvinduet som sosiale medier har gitt og fortsatt gir støttes av Kjersti Løken Stavrum, som har fulgt Sørlandsnyhetene med interesse fra sin base i Oslo. Hun er mangeårig medieleder og leder av Ytringsfrihetskommisjonen som skal avgi sin rapport sommer 2022.

«Det er noen klare trekk ved dette som kommer av de mulighetene vi har med sosiale medier. Selv om man ikke liker måten protester skjer på, gjør man nok klokt i å reflektere over om det er en substansiell konflikt av en viss saklighet inni der.»

Det var jo tre kontroverser som var grobunn for Sørlandsnyhetene; kunstsiloen, Garterløkka og flyttingen av havna. Jeg tror kanskje man hadde gjort seg en tjeneste ved å ta de sakene mer på alvor tidligere. Det var en faktisk uenighet, og en følelse av at denne ikke ble tatt på alvor og tilstrekkelig belyst i det offentlige ordskiftet». (K. Stavrum, intervju, 9. mars 2022).

«Den ene dagen kan sosiale medier få oss ut til gatene, kjøpe blomster på veien, stå samlet tett i tett i et forsvar om våre verdier mot en terrorist. Den neste dagen kan det splitte oss i alle retninger». (K. Stavrum, intervju, 9. mars 2022).

Vi hadde ingen plan, ingen strategi. Det ble vel egentlig det vi ønsket. I det store og det hele kom vi i mål med det vi ville. Vi ville forandre makt. (N. Nilsen, intervju, 3. mars 2022).

Partioppslutning

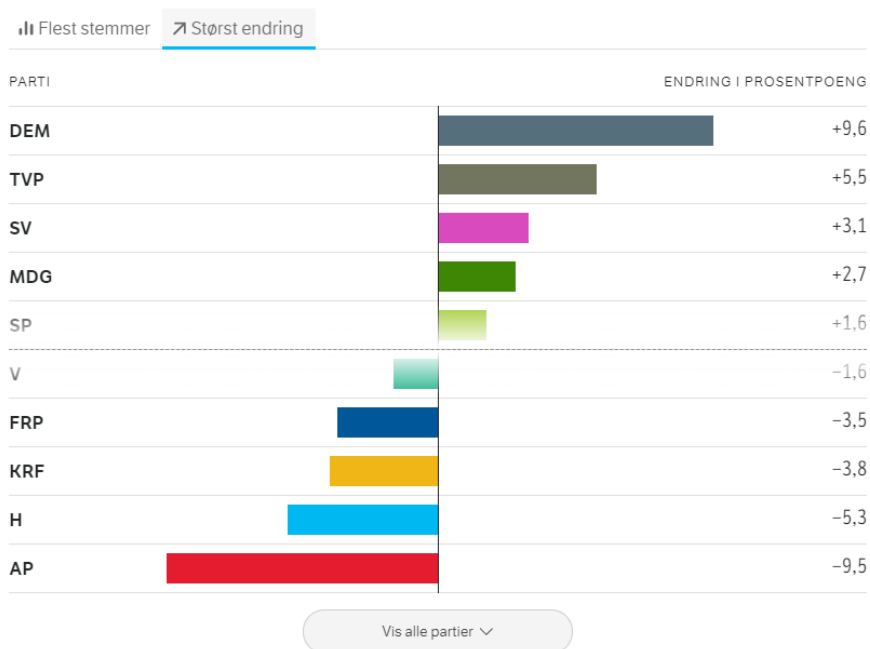

Fig 12: NRKs valgoversikt viser resultatet etter kommunevalget høsten 2019 i Kristiansand. Skjermdump, NRK (NRK, 2019).

Valgoversikten fra NRK viser at de politiske partiene Demokratene (DEM) og Tverrpolitisk Folkeliste (TVP) fikk størst positiv endring målt opp mot forrige kommunevalg. Tilsvarende fikk de mer etablerte partiene, Arbeiderpartiet og Høyre, mest negativ endring i tilsvarende periode. (NRK, 2019).

«Hvis vi ser på det som skjedde før valget, så er det klart at det var minst to veldig store politiske saker. Det at disse sakene kom opp i en valgperiode, i tillegg til at det kom noen som virkelige klarte å utnytte det enorme konfliktpotensialet, dannet

grobunn for en slik debatt som vi fikk. Så kan vi spørre, var det sakene som gjorde at Sørlandsnyhetene fikk stor oppmerksomhet, eller var det Sørlandsnyhetene som gjorde av sakene fikk stor oppmerksomhet? Hva som er årsak og virkning er umulig å si. Det vi kan si er at det er to parallelle prosesser som forsterker hverandre. Jeg er ikke sikker på om facebooksidene hadde hatt like stort gjennomslag om dette hadde skjedd i en periode med færre store saker» (D. Jacobsen, intervju, 24. februar 2022).

Dersom vi ser på trenden knyttet til selve stemmeprosessen ser vi en svak oppgang i både antall stemmer (i prosent) og prosentandel av forhåndsstemmer (vedlegg #4).

5.2 Hvordan bidro Facebook som teknologi til å gi Sørlandsnyhetene gjennomslag?

De siste årene har vi opplevd en dreining i folks tilnærming og oppfatning av Facebook som teknologi og posisjon i samfunnet. Fra positivt til negativt (Lindgren 2022). Det samme poengterer Baccarella et al. i artikkelen «Understanding the darkside of social media» (Bacarella et al. 2018). Basert på den teoretiske tilnærmingen og rammeverket forklart i kapittel 3, vil jeg i dette delkapittelet se det empiriske datamaterialet opp mot rammeverket.

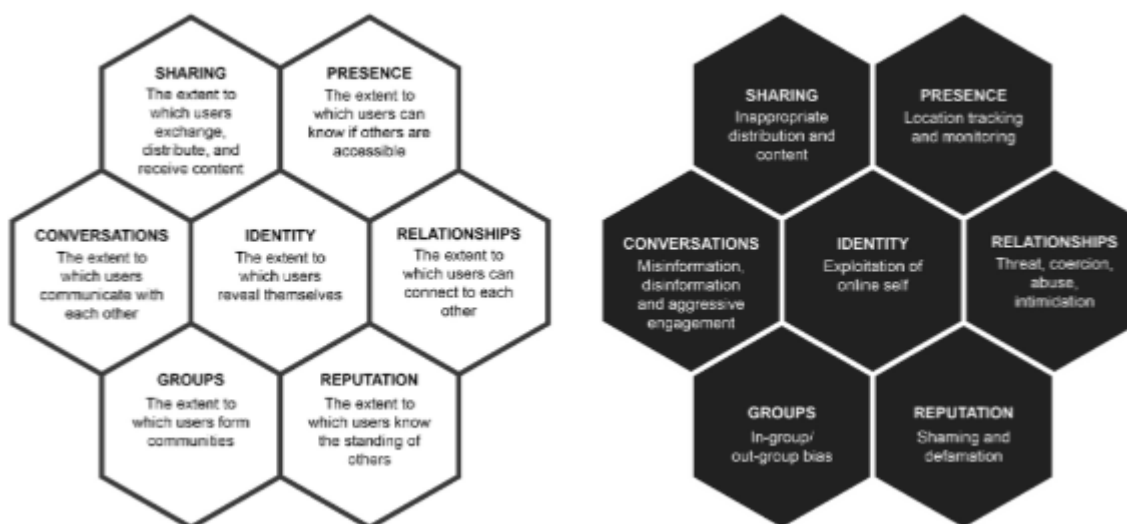

Fig 13: Illustrasjon: Kietzmann et al. 2011 og Bacarella et al. 2018

I gjennomgangen har jeg ikke inkludert «presence» og «Reputation». Grunnen er at jeg ikke har gjort noen spesielle funn knyttet til disse aspektene. Når det gjelder tilstedeværelse så har alt veldig lokalpreget, og når det gjelder omdømme så er det åpenbart at ytringene på Sørlandsnyhetene hadde en negativ omdømmeeffekt. Valgresultatet er et bevis på det,

men jeg mener også at disse aspektene blir ivaretatt gjennom spesielt relasjoner og dialog-aspektet.

5.2.1 Identitet:

Når vi ser på identitetsaspektet knyttet opp til Sørlandsnyhetene er det muligheten for å være anonym som trekkes frem som det mest utfordrende med facebooksidene, samtidig som det også var et bevisst grep fra personene bak Sørlandsnyhetene.

«Sørlandsnyhetene var krevende og vanskelig. Det er to grunner til det, som forsterker hverandre. Den ene var anonymiteten de valgte å gi seg selv og dernest kombinasjonen med harde personangrep. Ofte var disse helt ubegrunnede og feilaktige. De drev en type sosiale medier-geriljakrig, som jeg tror at mange av dem som ble angrepet ikke ønsket å delta i. Det er en fremmed måte å drive diskusjon på.» (K. Stavrum, intervju, 9. mars 2022).

Dette støttes også av informantene Harald Furre, Dag Ingvar Jacobsen og Vidar Udjus. På spørsmål om hvor viktig anonymiteten var, svarer Nilsen følgende:

«Anonymiteten var faktisk noe av det vi merket som trigget mest, ja... Det skapte engasjementet. Alle ville jo vite hvem stod bak, og det ble egne diskusjoner på at det sikkert var han og han og så videre. Men egentlig var det ikke noe hokus-pokus». (N. Nilsen, intervju, 3. mars 2022).

«Vi så det trigget. Vi så det skapte polarisering og ufine debatter, der også ganske hovmode mennesker gikk til angrep og også skrev dumme ting som svar. Vi hadde en periode der vi vurderte om vi skulle slutte med anonymiteten, men vi kom frem til at ettersom både jeg og Einar skrev offentlig under med navn så holdt det». (N. Nilsen, intervju, 3. mars 2022).

5.2.2 Dialog:

Når det gjelder hvordan Facebook legger til rette for dialog mellom brukere er vi ved kjernen av plattformens egenskap. Brukerskapt innhold som kan nå så uten form for filter er nokså unik. «Det nye» er at man kan nå bredere enn tradisjonelle massemedier, men har ikke det samme filteret. Slik at det er vanskelig å vite hvorvidt opplysningene i ytringene stemmer, og ifølge Enjolras et al er sjansen stor for at en større del av innholdet er skrevet på bakgrunn av emosjoner (Enjolras et al. 2013 s. 185).

«Jeg har jobbet med kommunepolitikk i over 30 år, og harde personlig krangler kommer med jevne mellomrom. Det som er nytt her er at du har en plattform som er lett tilgjengelige uten en redaksjonell styring, som gjør at alle kan skrive hva de vil. Ytringene kan spres til offentligheten på en mye bredere måte enn det gjorde for ti

år siden, hvor du var avhengig av å komme gjennom tradisjonelle medier». (D. Jacobsen, intervju, 24. februar 2022)

Flere av postene tok ifølge informantene utgangspunkt i faktiske medieoppslag, men der Sørlandsnyhetene tilføyde visuelle og/eller språklige kommentarer. Ifølge Nils Nilsen hadde de et helt bevisst forhold til hvordan de skulle ha dialog med brukerne.

«Vi testet ut hvordan vi skulle forsterke budskapene med små korte punchlines. Vi fant etter hvert ut at vi måtte slutte å bruke påstander, men heller ledende spørsmål. Så du kan si vi forsterket spredningen av informasjonen vår med å legge inn alle de dumme spørreundersøkelsene. Det hadde en eventyrlig respons» (N. Nilsen, intervju, 3. mars 2022).

Se fig 14 som eksempel på slik spørsmålstilling som bidra til å skape engasjement og vekst. I tillegg var det innledningsvis en langsiktig sponning av innhold:

Fig. 14: Et av flere eksempler der de stiller spørsmål kun for å skape engasjement og vekst. Skjermdump.

«Har du penger og lyst til å oppnå noe kan du i stor grad få til mye med sosiale medier. Det å treffe publikummet ditt. Jeg mener, en av de største demokratiske utfordringene vi har i vår levetid er sosiale medier. Det er vanskelig å ta opp kampen når noen først har publisert innholdet. Når du, som et individ, møter en side med over 25 000 følgere som også blir sponset ut til langt flere blir du liten og «nyheten» har stor påvirkningskraft» (T. Hansen, intervju, 12. februar 2022).

«Vi brukte tid på å finne akilleshælen, og det var ofte vi brukte personlige karakteristikk. Det kunne være grådighet, velkjente «fiffen», kort sagt; dårlige egenskaper.» (N. Nilsen, intervju, 3. mars 2022).

«Det gikk veldig i bølgedaler. Men vi fikk utvilsomhet en vanvittig polarisert diskusjon, der det var lite rom for ydmykhet, forståelse og lytting. Det var snakk om

å «drepe» hverandre med ord som egentlig ikke hører hjemme i et politisk ordskifte. Og i hvert fall ikke i bystyret og politiske diskusjoner.»
(N. Nilsen, intervju, 3. mars 2022).

Det med at sosiale medier og Facebook er en sammensmelting av ulik innhold er noe som informantene fra Sørlandsnyhetene (N. Nilsen, intervju, 3. mars 2022) og fra tradisjonelle medier (V. Udjus, intervju, 18. mars 2022) ble en mulighet for Sørlandsnyhetene og dertil ulempe for Fædrelandsvennen og samfunnet som sådan. Det handler om at ingen tar ansvar for om innholdet er rett og galt, noe som gjør at det er opp til leseren å tolke og vurdere sannheten i innholdet.

«Facebook har gjort den utfordringen større, der er det ingenting som skiller mellom ulikt innhold. Vi har blitt mer bevisste på det.»
(V. Udjus, intervju, 18. mars 2022).

«Jeg tenkte lenge at dette er for drøyt til at folk kan tro på. I valgkampen 2019 gjorde Høyre en meningsmåling der vi blant annet spurte folk hvor informasjonen kom fra. Vi undervurderte hvor mange som trodde på Sørlandsnyhetene. Det var en god del.»
(H. Furre, intervju, 22. mars 2022)

Jeg oppfattet ikke Sørlandsnyhetene som en typisk løgnkanal. Det de formulerte var en del fantasifulle sammenhenger og en del hypoteser, som vi kaller konspirasjonsteorier. Snakker vi om Sørlandsnyhetene er ikke det falske nyheter, men det er en veldig spesiell fremstilling av virkeligheten. Det er forskjell, og jeg tror ingen av de som skrev bevisst løy for å fremme sin sak, men de skrev ut i fra egen overbevisning. Men den overbevisningen er av og til litt sær, for å uttrykke meg litt forsiktig.
(D. Jacobsen, intervju, 24. februar 2022)

3.2.3 Relasjoner:

Sørlandsnyhetene leverte det se selv omtaler som «nyheter og avsløringer» som i hovedsak kom til syne gjennom skriftlig innlegg og debatt i kommentarfeltene. De var likevel avhengig av aktualitet, gitt at de profilerte seg som en leverandør av nyheter. Samtidig så legger Baccarella et al. noe av algoritmefunksjonen inn under denne funksjonen. Facebook er basert på venner-forbindelser, på alle nivå, som gjør at det er ofte via «venners-venner» og liknende som vi leser om nyheter på Facebook. I den sammenheng spiller relasjoner en indirekte påvirkning på Sørlandsnyhetene (N. Nilsen, intervju, 3. mars 2022 og Bacarella et al. 2018, s. 434).

Det som også er en funksjonalitet på Facebook er muligheten til å henvende seg direkte til en person offentlig på plattformen. Gjennom å tagge en person så får vedkommende opp varsel, og blir da invitert inn i diskusjonen,. Ved å tagge, la de et ekstra press på vedkommende for å respondere. Noe personer med ledende og offentlige roller virkelig fikk kjenne på kroppen, blant annet daværende ordfører Harald Furre.

Fig 15: Dette er hentet fra kommentarfeltet til en post på Sørlandsnyhetene, og viser hvordan personangrep foregikk, også ved hjelp av Facebooks 'tagge' funksjon. Skjermdump Sørlandsnyhetene.

«Ja, det var disse sakene som var utgangspunktet for det meste (kunstsiloen, gartnerløkka og havneflyttingen red. anm.), men de var også fyrt opp av Sørlandsnyhetene. Den fortellingen som var rundt disse sakene ble forsterket av Sørlandsnyhetene. Dels gartnerløkka, men ikke minst kunstsiloen. Men blanding av de sakene, og forsøk på å diskreditere folk gjennom å legge opp til negative kommentarer om de som hadde posisjoner, som meg selv, gjorde hele debatten utfordrende.»
(H. Furre, intervju, 22. mars 2022)

5.2.4 Deling:

Deling er en viktig del av sosiale medier og sentralt når det gjelder hvordan innholdet blir distribuert over plattformen. Brukere kan selv se hvem som deler innhold, og er en del av den relasjonen som formes og identitet som utvikles. Både reaksjoner og direkte deling av innhold gjør at ytringen får bred distribusjon og vises til flere mennesker på plattformen (van Dijk et al. 2017, s. 43).

Hvis det er lett å dele innhold hevder Bacarella et al. at det blir dertil enklere å spre misinformasjon (Bacarella et al. 2018).

5.2.5 Grupper:

På sosiale medier som Facebook er det enkelt å opprette ulike grupper eller skape små nettsamfunn (Kietzmann et al. 2011). Bacarella et al. påpeker faren med at disse samfunnene kan utvikle seg til å bli ekkokammere (Bacarella et al. 2018).

«Sørlandsnyhetene skapte et sted som folk opplevde var sant. I starten var det en kamp mot kunstsiloen. Etter hvert ble det klart at dette var et forsøk på å skape et narrativ om et Kristiansand som jeg ikke kjenner meg igjen i. Med politikere som er opptatt av seg selv og egne godgodtgjørelser, med maktmisbruk og lukket nettverk. Leser det i en gjennomtenkt strategi, hvordan skal vi klare å lage et narrativ som folk tror på for å bytte maktbegrepet». (H. Furre, intervju, 22. mars 2022)

Det er også verdt å merke seg at ifølge en gjennomgang avisen Fædrelandsvennen hadde av de rundt 25 000 følgerne på Sørlandsnyhetene i 2020 viste det seg at de aller fleste var norske kontoer og hjemmehørende i Kristiansand. Noe som styrker gruppe og det lokale ekko-kammer tankegangen (Leer-Salvesen et al. 2020).

«Jeg hadde et naturlig engasjement fordi jeg har en tilknytning til Kristiansand og en faglig interesse.(...) Men Kristiansand ble ekstremt polarisert. Og ingen kunne komme til unnsetning, dette var noe Kristiansand måtte fikse selv. Leve i det, stå i det. Jeg skjønner godt at det føltes helt uhåndterlig for mange. Noen forsøkte å ikke forholde seg til det, men måtte forholde seg til det likevel, for det var så drøyt. Og fordi mange man kjente «lika» siden og de kunne da bli oppfattet som at de støttet opp om siden. Men man skal vokte seg for det, mange liker noe bare for å følge med» (K. Stavrum, intervju, 9. mars 2022).

I mai og juni 2019 gjennomførte Agder Høyre en spørreundersøkelse. Blant spørsmålene de stilte var; Kjenner du til Sørlandsnyhetene? I tilfelle, hvor stor tiltro har du til informasjonen fra denne nettsiden? Undersøkelsen ble gjennomført av Respons analysebyrå og gikk ut til 800 respondenter på Agder (Fig. 16).

	Juni 2019
Svært stor tiltro	5 %
Nokså stor tiltro	11 %
Verken stor eller liten tiltro	14 %
Nokså liten tiltro	5 %
Svært liten tiltro	19 %
Kjenner ikke til Sørlandsnyhetene	45 %
Antall spurte	800

Fig 16: Resultater i en spørreundersøkelse som Høyre gjennomførte i mai-juni 2019. Spørsmålet som svarene viser er: Kjenner du til Sørlandsnyhetene? I tilfelle, hvor stor tiltro har du til informasjonen fra denne nettsiden?

Som det fremkommer av svarstatistikken (Fig. 16) så var det hele 45 % som oppgir at de ikke kjenner til Sørlandsnyhetene, mens 16% har svært stor eller nokså stor tiltro til Sørlandsnyhetene. Det tilsvarer 128 personer av de 800 spurte.

Nesten halvparten av de spurte oppgir at man ikke kjenner til Sørlandsnyhetene. Det er delte oppfatninger om tiltroen til informasjonen fra Sørlandsnyhetene. 16 prosent har svært stor eller nokså stor tiltro, mens i alt 24 prosent har nokså liten eller svært liten tiltro. Blant Høyre-velgerne er det i alt 14 prosent som oppgir svært eller nokså stor tiltro, mens i alt 28 prosent oppgir nokså eller svært liten tiltro. Velgere som stemmer Frp og Demokratene har størst tiltro til Sørlandsnyhetene.

Det er også interessant å merke seg hvordan valgdeltakelsen i Kristiansand i 2019. Det var den høyeste målte deltakelsen i prosent siden målingen begynte i 1995, dog kun med noen få prosent. Som det fremkommer av oversikten over har det heller aldri vært avlagt flere forhåndsstemmer i et lokalvalg (Vedlegg #3).

6.0 Analyse

I dette kapitlet vil jeg koble sammen funnene med det teoretiske rammeverket nevnt i kapittel 3.0. Jeg vil først se på Sørlandsnyhetenes utvikling, før jeg ser nærmere på hvordan sosiale mediers ulike funksjoner gjorde seg gjeldene i fenomenet.

Sørlandsnyhetene er et tydelig eksempel på hvordan teknologi gjør det mulig å skape store ringvirkninger med et forholdsvis lite utgangspunkt. Hvis man legger til grunn at Sørlandsnyhetene påvirket bak valgresultatet i noen grad vil man kunne si at de fikk utrettet mye på kort tid. Samtidig, som påpekt av informantene, det såkalte protestvalget følger en nasjonal trend og Sørlandsnyhetene var Kristiansands svar på dette (D. Jacobsen, intervju, 24. februar 2022). Samtidig så er det et faktum at de påvirket den politiske diskusjonen, aktualitetsbildet i mediene og dermed også valgkampen. (K. Stavrum, intervju, 9. mars 2022 og V. Udjus, intervju, 18. mars 2022).

6.1 Organisering og utvikling

Det er både lett og vanskelig på samme tid å samstemme Sørlandsnyhetene og Braccini's modell for utvikling. Det kan tyde på at det ikke var en stå stor organisasjon og at selve styremåten kanskje var mindre strategisk og langsiktig gjennomtenkt enn det man kan anta utenfra. Utviklingen av Sørlandsnyhetene viser først og fremst at det var vilje og ønske om å engasjere seg, som også understøttes av engasjementet som vokste frem.

Det er sagt og skrevet lite om organiseringen av Sørlandsnyhetene, men det er samtidig en viktig input for å kartlegge hvordan Facebook ble brukt som verktøy for å oppnå målet om å endre makten i Kristiansand.

Ifølge Nilsen, så eksisterte det et meningsfellesskap med et 30-talls personer i overgangen 2017/2018. Nilsen beskriver dette som følger: « Noen måneder før Sørlandsnyhetene så dagens lys på Facebook ble jeg invitert inn i et meningsfellesskap, en gruppe mennesker som diskuterte hvordan man kunne skape engasjement nok til å endre byen» (N. Nilsen, intervju, 3. mars 2022).

Dette er sammenfallende med den organisatoriske utviklingen i Mauss' modell. Første fase, Incipency stage (begynnelsen), handler om at mennesker begynner å prate sammen

med utgangspunkt i sine felles tanker og meninger. Ifølge Braccini et al. bidrar dette til at det gradvis skapes en felles identitet, mål og mening (Braccini et al. 2019).

Det var også på det tidspunktet at det gradvis begynte å bli mer trykk i avisen Fædrelandsvennens kommentarfelt, uten at linken mellom disse to elementene kan bevises. Men det er en indikasjon. Det var trolig kombinasjonen av dette meningsfellesskapet og Einar Øgrey Brandsdals skarpe kommentar under en sak i avisen Fædrelandsvennen som Sørlandsnyhetenes spede begynnelse kan spores tilbake til. «Det er sjelden jeg blir mer oppgitt over unødvendig pengebruk enn dette tøyseprosjektet (kunstsilo red. anm.). Å bruke over en halv milliard på byens desidert styggest bygg er en skandale.» skriver han, ifølge Fædrelandsvennen (Nodeland 2018 og Sandberg 2017).

Først 23. februar 2018, da Brandsdal sendte ut chat-melding (fig. 9) til de seks som tilsynelatende hadde administratortilgang til Sørlandsnyhetene, ser vi en form for organisering. Selv i begynnelsen så var det åpenbart få som deltok, og ikke alle var like aktive, men like fullt så utgjorde de seks en indre kjerne. Vi ser altså begynnelsen av Sørlandsnyhetene som vi kjenner det og det Braccini et al. kaller for Coalescence stage (sammensmelting). Fellesskapet og de verdiene det representerer organiserer seg i en formell eller uformell struktur.

Som Tronn Hansen, redaktør for facebooksidene påpeker;

«...jeg skulle være redaktør. Det innebar å motta stoff, altså artikler fra skribenter, som jeg skulle lese gjennom og redigere, eventuelt sende tilbake hvis det var for dårlig og til slutt publisere hvis det var noe som jeg mente hørte hjemme i den sammenhengen vi jobbet i.» (T. Hansen, intervju, 12. februar 2022).

Det vitner om en tanke til hvordan Einar, som ifølge Tronn Hansen var avtalemotpart, ønsket å organisere Sørlandsnyhetene som innledningsvis var mål om å bli en ny avis i tillegg til Fædrelandsvennen. Per 4. april 2018 var Einar Øgrey Brandsdal den eneste som erkjente offentlig at han støttet Sørlandsnyhetene (Sandberg & Eikeland 2018).

Engasjementet som har vært først på Fædrelandsvennens kommentarfelt under blant annet kunstsilo-artiklene og senere på veggen til Sørlandsnyhetene, vitner om at det var et sterkt ønske å engasjere seg i saker – og vi så tidlig tegn til en polariserende debatt i den grad det

ble tidlig tatt i bruk «oss-og-de» retorikk mot den sittende makta (N. Nilsen, intervju, 3. mars 2022, H. Furre, intervju, 22. mars 2022 og V. Udjus, intervju, 18. mars 2022)

De to første stegene er likheten mellom rammeverket til Braccini et al. og utviklingen av Sørlandsnyhetene sammenfallende. Men i lys av definisjonen Braccini et al. legger til grunn for fase 3 – Institutionalization – kan man spørre seg om Sørlandsnyhetene egentlig noen gang utviklet seg videre. Ifølge Braccini et al er det i denne fasen at en organisasjonen er på sitt høyeste når det gjelder utvikling og kompleksitet. Forfatterne trekker frem at dette vanligvis kommer til synet av at bevegelsen blir anerkjent av sine omgivelser og omkringliggende institusjoner. Ellers så kjennetegnes organisasjonen av et stort antall medlemmer, nok ressurser, ansatte og tydelige og kjente talspersoner (Braccini et al. 2019).

Organiseringen var, etter det jeg har funnet ut, ikke noe mer kompleks eller større enn fase 2. Det som har skjedd er at synligheten og dermed gjennomslagskraften i det offentlige ordskiftet har økt som følge av flere følgere og engasjement på Facebooksiden. De fikk riktignok en tydelig frontperson i Nils Nilsen, som hadde vært med fra start, men som fra og med 2019 begynte å snakke for Sørlandsnyhetene med fullt navn. Men gitt den store påvirkningen de åpenbart hadde i lokalpolitiske saker, og lokalmiljøet generelt, så velger jeg allikevel å argumentere for at de gikk over i fase 3 i første halvdel av 2019. Dette bygger jeg på Nils Nilsen stod frem som en mer tydelig frontperson og at de økte følgerskaren raskt opp til over 20 000.

Inn mot kommunevalget september 2019 tonet retorikken i Sørlandsnyhetene seg noe ned (D. Jacobsen, intervju, 24. februar 2022, V. Udjus, intervju, 18. mars 2022 og N. Nilsen, intervju, 3. mars 2022). Og etter at valgresultatet var et faktum, og Einar Øgrey Brandsdal hadde triumfert over maktbytte, Nils Nilsen hadde kommet inn på Demokratenes tredje plass – kun på personstemmer – og var dermed sikret en plass i bystyret, så begynte sentrale personer å ta avstand Facebooksiden. Nilsen og Brandsdal meldte seg ut og facebooksiden, og den mistet mye av kraften (Vedlegg #3, V. Udjus, intervju, 18. mars 2022 og N. Nilsen, intervju, 3. mars 2022).

Dette sammenfaller med hvordan Braccini et. al mener organisasjoner oppfører seg når de oppnår målet sitt. Målet til Sørlandsnyhetene var maktbytte, og etter at det var oppnådd,

var det akkurat som gnisten forsvant. 14.04.2022 så var Sørlandsnyhetene slettet fra Facebook. I tabellen under har jeg forsøkt å oppsummere Sørlandsnyhetenes utvikling basert på Braccini's modell.

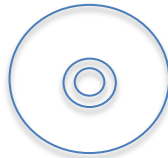

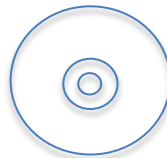

Utviklingssteg:	Incipency	Coalescence	Institutionalization	Fragmentation	Demise
Ytre miljø	Mulighetsvindu ble synlig, og startet med Brandsdals tidlige engasjement for kunstsilo.	Flere store politiske saker, et ønske om å engasjere seg.	Polariserende motstand. Både i tradisjonell presse og sosiale medier	Sørlandsnyhetene ble anerkjent av sine egne som noe som hadde negativ påvirkning.	Lite offentlig interesse omkring Sørlandsnyhetene over tid, oppdaget slettet fra Facebook 14.03.2022.
Organisering og ringens struktur (Indre ring symboliserer «ledelsen», mellomste symboliserer følgere/støttespillere, og den ytterste viser omverdenen.)					
Organisatorisk struktur	Tilnærmet ikke-eksisterende	En liten gruppe anonyme personer som har administrertigheter.	En tydelig frontperson.	Både Brandsdal og Nilsen trekker seg,	Ingen tydelig profil eller offentlig avsender.
Organisasjon	Et løst «meningsfellesskap» som diskuterte løst på digitale kanaler samt enkelte fremstøt med personlig avsender i kronikkform både i avis og på sosiale medier.	En person med hovedansvar for publisering. Tronn Hansen hadde en kortvarig redaktørrolle, deretter har Nils Nilsen publisert det meste på facebookside.	Nils Nilsen har alltid hatt en fremtredende rolle, blir mer fremtredende og prater på vegne av Sørlandsnyhetene.	Både Nilsen og Brandsdal tar avstand fra Facebooksiden. Uklart hvem som er igjen.	
Utvikling av bevegelsen		Facebookside opprettet	Mye oppmerksomhet, både i form av trafikk på facebooksiden og gjennom artikler i avisene. Over 25 000 følgere.	Nådd målet sitt. Lite innhold på facebooksiden.	Lite, eller ingen slagkraft.
Tidslinje	Overgangen 2017/2018	Februar 2018	Første halvdel av 2019	Siste halvdel av 2019 og frem til...	...14.04.2022. Da var siden slettet fra Facebook.

Fig 17: Oppsummert av Sørlandsnyhetene basert på utviklingstrekkene til Braccini et al . 2019.

Basert på analysen av funnene så understøtter dette målet til Sørlandsnyhetene om å få til et makttbytte i Kristiansand. Det å etablere seg som en reell nyhetsleverandør og ta opp konkurransen med blant andre Fædrelandsvennen har gjennom både Høyres undersøkelser og debatten om Sørlandsnyhetene troverdighet ikke bli vurdert som et reelt mål. Til tross for lite strategiske og langsiktig planlegging, så har organiseringen og utviklingen til Sørlandsnyheten fulgt modellens nokså bra, kanskje med unntak at det aldri ble bygget noen organisasjon utover de som allerede deltok innledningsvis, etter det jeg har kunne se.

«Jeg skal være forsiktig med å anslå at valgresultatet er Sørlandsnyhetenes skyld eller fortjeneste, men at de først og fremst er et lokalt eksempel på en nasjonal trend er åpenbart» (V. Udjus, intervju, 18. mars 2022). Sørlandsnyhetene oppsto ut fra en misnøye med lokalpolitikeres beslutninger i noen store saker og fremfor alt en følelse av ikke å bli lyttet til og en motsetning mellom innbyggere og beslutningstakerne, eller folket og fiffen, for å bruke Sørlandsnyhetenes egne ord.

Gjennom mange år har vi i den vestlige verden sett en utvikling hvor valgdeltakelsen synker, og den opplevde avstanden mellom innbyggere og politikere øker. Både lokale, nasjonale og internasjonale styringsorganer fremhever dette som en utvikling det er nødvendig å snu. Teknologien har skapt et mulighetsrom for økt engasjement og økt demokrati, og det er gjennomført prosjekter på ulike forvaltningsnivå for å utnytte dette mulighetsrommet (United Nations 2020).

6.1.1 Oppsummering av analyse spørsmål 1

Når vi nå ser tilbake på det som skjedde i Kristiansand med et naturlig høydepunkt i 2019, og hvordan Sørlandsnyhetene utviklet seg, så er det først og fremst et bevis på hvordan det er mulig å skape debatt, påvirke samfunnet og skape moment med få ressurser. Få ressurser i denne sammenhengen handler først og fremst om organisasjon og antall mennesker involvert. Det er kjent at Brandsal sponset mye av innholdet med et ukjent totalt kronebeløp (N. Nilsen, intervju, 3. mars 2022 og T. Hansen, intervju, 12. februar 2022).

Det at Facebooksiden på rundt et drøyt år fikk 25 000 følgere, der de aller fleste hadde tilknytning til Kristiansand, vitner om at de traff en nerve. Uten sammenlikning for øvrig hadde Fædrelandsvennen samme år i overkant av 36 000 digitale abonnenter (Medienorge 2022), og viser hvordan sosiale medier kan utfordre nyhetsbildet og posisjonen til etablerte

medier. I tråd med teorien så gikk lufta ut av ballongen etter valget – som bekrefter det som ikke ble direkte sagt i valgkampen; at målet var maktskifte. Dette har også blitt bekreftet av informantene i denne studien.

Det gav mening å se utviklingen av Sørlandsnyhetene i lys av Braccini et al. sin modell om utvikling av sosiale bevegelser. Oppsummeringen i fig. 17 viser på komprimert og oversiktlig vis utviklingen av fenomenet, men ikke hvilke teknologiske funksjoner de brukte for å komme dit. Det er temaet i neste delkapittel.

6.2 Hvordan bruke Sørlandsnyhetene Facebooks funksjonalitet?

Med utgangspunkt i utviklingen av Sørlandsnyhetene diskutert i foregående er det interessant å se hvordan de brukte sosiale medier -teknologien for å komme dit.

I sin bok om teknologiaktørene (som Facebook og andre) og den makten de har mener Dag Hareide at demokratiet har utviklet seg frem til 2006, deretter har det gått nedover (Hareide 2020, s. 20). Facebook ble som kjent lansert i 2004. Videre er det interessant at Kietzmann et al. i 2011 utarbeidet «Honeycomb-modellen» for å hjelpe bedrifter til å utnytte de positive effektene av sosiale medier. Men i 2018 var tonen en annen. «The tone has changed, and we are becoming keenly aware of how deeply the dark side of social media impacts our private and business lives.» (Baccarella et. al. 2018, s. 437).

Honeycom-modellen, som beskrevet i kapittel 3, fremstår som et godt rammeverk for å analysere sosiale medier. Samtidig er det viktig å ta innover seg kompleksiteten i sosiale medier som Facebook. Som ifølge van Dijck et. al er;

«... a programmable digital architecture designed to organize interactions between users—not just end users but also corporate entities and public bodies. It is geared toward the systematic collection, algorithmic processing, processing, circulation, and monetization of user data.» (van Dijck et al. 2018 s. 4).

Bacarella et al. kategoriserer det de omtaler som de mørke sidene ved sosiale medier i to hovedkategorier; Trolling og Fake News.

Ifølge Bacarella et al. er det conversations-byggeklossen som er mest brukt i forbindelse med trolling, støttet av byggeklossene; sharing, groups, reputation og relationships. Når det gjelder falske nyheter mener forfatterne at det er groups som er den egenskapen som stikker seg frem, tett forfulgt av; sharing, conversation og reputation. Se fig. 18.

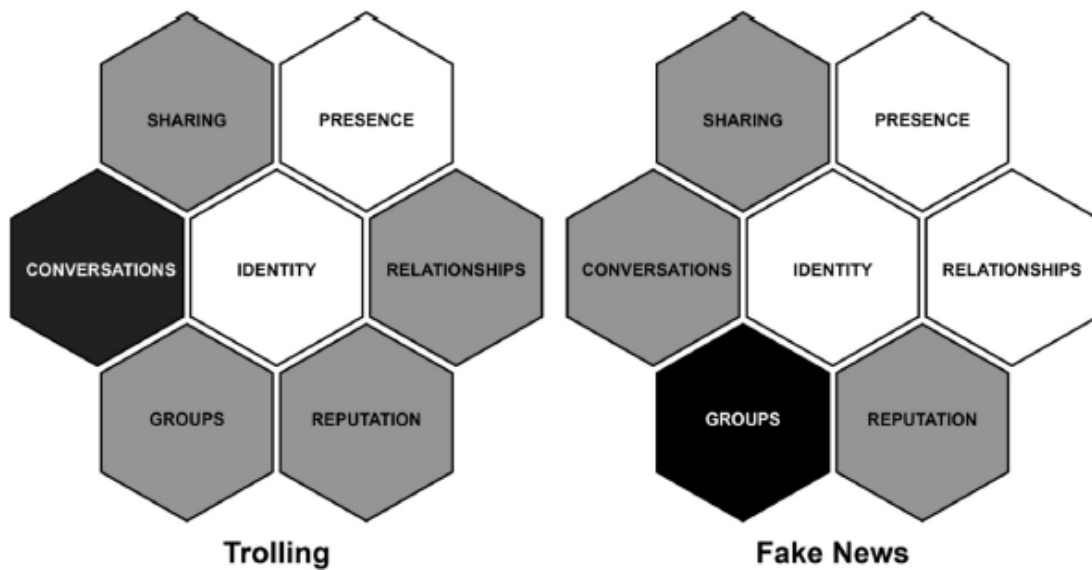

Fig 18: Hentet fra Bacarella et. al. 2018. Den svarte klossen markerer funksjonen som er sterkest brukt, mens de grå er funksjoner som også bidrar.

I den videre analysen vil jeg ta utgangspunkt i disse to grupperingene når jeg diskuterer. Både trolling og falske nyheter har begge vært en del av diskusjonen om Sørlandsnyhetene. Jeg velger her å se på «falske nyheter» som et vidt begrep, som inkluderer alle de ulike fasettene som Kalsnes har pekt på⁴ (Kalsnes 2019, s. 31-35). Dette gjør jeg fordi jeg i denne oppgaven ikke skal verifisere eller falsifisere innholdet i Sørlandsnyhetene, men bare konstatere at det er diskusjoner rundt sannferdigheten og dokumentasjonen i ytringene som har vært, og analysere teknologien som muliggjør nettopp dette. Dette bekreftes av informantene og gjennom mediegjennomgangen (vedlegg#2).

Når det er nevnt er det interessant å merke seg at Bacarella et al. ikke har inkludert Identity som en viktig funksjon i hverken trolling eller fake news. Den største utfordringen som samtlige av informantene har pekt på ved Sørlandsnyhetene er nettopp anonymitet. Altså identitet-aspektet i modellen. Man kan selvsagt argumentere for at til syvende og sist så er det enten dialogen og retorikken som var utfordringen, eller hele ekkokammeret som Sørlandsnyhetene utviklet seg til som var utfordrende. Men det er interessant at forfatterne ikke har gjort seg noen refleksjoner om nettopp det, da flere forskningsstudier peker på at

⁴ Les mer om polarisering under kapittel 2. tidligere forskning s. 16.

anonyme interaksjoner er en vesentlig årsak til hatefulle ytringer (også kalt trolling) (Lindgren 2022, s. 85).

Derfor vil jeg starte med å se nærmere på identitetsaspektet. Sørlandsnyhetene var en facebookside, som altså skiller seg fra en profil-side. Ifølge Facebook må man ha en profil for å opprette en side på Facebook eller administrere en, men det er altså fullt mulig å operer en facebookside som Sørlandsnyhetene uten at noen ser hvem som står bak. Profilside er din personlige bruker, mens en facebookside er «...steder på Facebook der artister, offentlige personer, bedrifter, merker, organisasjoner og ideelle organisasjoner kan komme i kontakt med tilhengerne eller kundene sine...» (Facebook hjelpesenter 2022).

Messenger-meldingen fra Brandsdal (Fig. 9) og flere av informantene viser til at det var et bevisst valg å være anonyme for å skape mer interesse rundt hele Sørlandsnyhetene (N. Nilsen, intervju, 3. mars 2022). Stavrum beskriver Sørlandsnyhetene som krevende og vanskelig fra første stund, og at kombinasjonen mellom personangrep og anonymitet ble en slags «sosiale medier-geriljakrig». (K. Stavrum, intervju, 9. mars 2022)

«In digital society, then, anonymity can be a force of unity and solidarity as well as of fragmentation and nihilism.» (Lindgren 2022, s. 85). Valgresultatet 2019 (Fig. 12) viser hvordan den tradisjonelle politiske partiene fragmenterte og vinden snudde til fordel for protestpartiene.

«... anonymitet på nett er inne i mellom hensiktsmessig og nødvendig. Men å bruke anonymitet for å angripe folk har jeg personlig forakt for» (K. Stavrum, intervju, 9. mars 2022). I bunn og grunn handler dette om hvordan facebook fasiliterer kommunikasjon. På den ene siden så er det muligheten for brukergenerert innhold, altså at hver og en av oss kan publisere det vi ønsker. En annen side av det er mulighetene for å kommentere til ytringene som blir fremmet. Men det å ikke vite hvem som uttrykker en mening, enten som et eget innlegg eller som kommentar, gjør debatten vanskelig og kan føre til en fragmentering som Lindgren beskriver.

6.2.1 Trolling

Trolling i dette tilfelle handler om ytringene som blir gjort, der hensikten er å skape forvirring, provosere eller spre desinformasjon (Bacarella et al. 2018, s. 435). Måten

Sørlandsnyhetene utnyttet dette på, var å gjøre det enkelt å være for eller imot, og fjernet alle nyanser, altså klassisk polariserende grep, som bidro til å skape engasjement rundt innholdet.

Ifølge Bacarella et al. så kan kommunikasjonen på sosiale medier bygge på aggressive og feilaktig grunnlag, og lede til misinformasjon (Bacarella et al 2018). Dette støttes også av samfunnsforskerne Enjolras et al, som er tydelig på at denne diskusjonsformen, altså med utgangspunkt i såkalt brukergenerert innhold, åpner for mer emosjoner, skjeve fakta- og argumentasjonsfremstillinger og hersketeknikker, som i stor grad tidligere har blitt filtrert bort gjennom massemediene (Enjolras et. al. 2013, s. 185). Sosiale medier har med andre ord senket terskelen for ytringer betydelig. Det er det ingen tvil om. Tidligere måtte man skrive sine ytringer og sende per brev direkte til mottaker, alternativt gjennom et av de tradisjonelle mediene, som hadde sine retningslinjer for hva som kunne bli publisert. Teknologien i dag har gjort det mulig å publisere sine ytringer for en potensiell stor offentlighet, kun med noen raske klikk.

Samtidig som også dette en demokratisering av demokratiet i den forstand at alle i teorien kan delta i samfunnsdebatten ved å kunne ytre seg i en offentlighet. (D. Jacobsen, intervju, 24. februar 2022 og Lindgren 2022).

Van Dijck et al. peker på at det er flere måter å interagere på i en dialog på sosiale medier. Du har ulike reaksjoner, som liker, sinna-,wow, haha emoji, du kan dele hele innholdet og du kan velge å kommentere under den posten. Basert på dine valg vil ditt engasjement bli synlig og du vil være en aktiv bidragsyter i å forme både din egen og dine venners 'vegg' basert på den aktiviteten du «gir» algoritmene. (van Dijck, 2018, s. 30-47).

Flere av informantene i denne masteroppgaven forteller at det ikke var noen egentlig dialog, men heller ytringer med påfølgende heiautsagn som på ulike måter støttet ytringene (V. Udjus, intervju, 18. mars 2022, H. Furre, intervju, 22. mars 2022 og T. Hansen, intervju, 12. februar 2022). Dette er eksempel på hvordan 'støttespillerne' utviklet seg til å bli en gruppe, som vi skal diskutere i neste delkapittel.

Braccini et al. fremhever at den mørke siden med Facebook og dialog-funksjonaliteten er at samtalene lett kan bygge på aggressive og feilaktig grunnlag, med et aggressivt engasjement (Fig. 19).

Fig. 19: En samling ytringer mot daværende ordfører, Harald Furre og partiet Høyre, som har vært publisert i kommentarfeltene på Sørlandsnyhetene (Skjermdump: Informant).

Også mediegjennomgangen av Sørlandsnyhetene (vedlegg #3) har avdekket lokalpolitikere som vegrer seg for å fremme sine synspunkter som følge av frykt for å bli angrepet eller omtalt av Sørlandsnyhetene (Myklebust & Reite, 2019). Da kan man diskutere hvor 'demokratisk' teknologien egentlig er.

Relasjonsfunksjonaliteten har også en mørk side. Den åpner for dårlig oppførsel, som blant annet forfølgning, sjikanering og trakassering (Baccarella et al. 2018, s. 434). Dette kommer konkret til syne i Fig. 15 og Fig. 19 i studien, der tidligere ordfører Furre blir hengt ut tilsynelatende uprovosert.

I Facebook papers har det blitt avdekket hvordan eksempelvis 'angry' emoji veide fem ganger så mye som en normal 'like'. «The theory was simple: Posts that prompted lots of reaction emoji tended to keep users more engaged, and keeping users engaged was the key to Facebook's business.» (Lima, 2021). Facebook har selv bekreftet hvordan den nevnte sinte emoji, sammen med 'WOW'- og 'haha' - emoji fremkom stadig oftere på det

som omtales som «toxic» og misinformasjon (Lima 2021). Noe som er et bevis på at det er ytterpunktene i debatten som blir prioritert i de ulike brukernes nyhetsstrømmer.

«Innretningen til sosiale medier har en tendens til å dra oss i ytterpunktene. Det blir et vakum for de mer nøytrale stemmene, nyansene. Der er ikke sosiale medier så veldig godt egnet.» (K. Stavrum, intervju, 9. mars 2022).

Algoritmenes funksjon, her gjennom vektleggingen av ulike reaksjons-emojies skaper et sammenkobling mellom den sosiale og økonomiske dimensjonen av samfunnet. (Lindgren 2022, s. 220). Det er nettopp dette Zuboff, Hareide og Williams diskuterer i sin litteratur, og kjernen også i utfordringene her. At aktører som facebook faktisk har økonomisk incentiv til å nettopp fremheve ytterpunktene i diskusjonen og derfor gi polariserende ytringer stor oppmerksomhet (Williams 2018, Zuboff 2020 og Hareide 2020).

Enjoras et al. peker på økt deltakelse i samfunnet som en direkte konsekvens av sosiale medier. Dette ser vi også sake tegn på i deltakelsen ved lokalvalget (vedlegg 3). Men hverken Enjoras eller de analytiske funnene sier noe om kvaliteten på det som deles. Og her er vi kanskje i kjernen på utfordringen. Som Jakobsen sier etter over 30 år med erfaring fra kommunepolitikk, det er ikke diskusjonene eller uenighetene som er nytt, men muligheten å ukritisk poste en ytring og dele for alle (D. Jacobsen, intervju, 24. februar 2022). Det er først når dette blir satt i et system og struktur, med et mål om å foreta et maktbytte at du er med på å forme en ensidig virkelighet.

6.2.2 Fake news

Ekkokammer er noe som har fått stor oppmerksomhet i nyere tid. Kort fortalt innebærer ekkokammer at ulike deler av offentligheten blir adskilt fra hverandre fordi folk med samme verdimesse, religiøse eller politiske ståsteder lukker seg inne i sin egen informasjons- og kommunikasjonsverden og bare eksponeres for inntrykk som bekrefter det synet de allerede har (Talleraas 2017). Sagt på en annen måte, ekkokammer er grupperinger inndelt av algoritmene.

Gjennom Facebook er det enkelt å danne grupper. Det er en effektiv måte å etablere og knytte nettverk sammen, skape fellesskap for personer med felles interesser og kommunisere effektivt i en gruppe. Sørlandsnyhetenes primære formål var å spre

informasjon til flest mulig, derfor kan det argumenteres for at gruppe ikke var sentral for Sørlandsnyhetene, men samtidig bli effekten av gruppen viktig for Sørlandsnyhetenes utvikling. Ifølge Baccarella et al. spiller gruppe-funksjonen en hovedrolle når det gjelder falske nyheter, ettersom mennesker med lik virkelighetsoppfattelse samles av sosiale medier og dens algoritmer (Baccarella et al. 2019). Dette deles av flere, blant annet del Vicario

«Recent findings showed that users on Facebook tend to select information that adhere to their system of beliefs and to form polarized groups – i.e., echo chambers. Such a tendency dominates information cascades and might affect public debates on social relevant issues» (Del Vicario et al. 2016).

I sin undersøkelse viser Del Vicario sammenfallende trend som Bacarella et al. om hvordan sosiale medier brukes til å lage ekkokamer eller ulike offentligheter. Dette har blitt påvist i nyere forskning av blant annet Bail (2021) og Aral (2020). Men som forklart i foregående delkapittel, om den organisatoriske utviklingen, så var den innledende tanken til Sørlandsnyhetene og bidra til et mediemangfold. Selv om tanken var god, så var ulempen synet på de politiske sakene som også gjennomsyret det som ble publisert (V. Udjus, intervju, 18. mars 2022).

«Jeg oppfattet ikke Sørlandsnyhetene som typisk løgnkanal. Det de formulerte var en del fantasifulle sammenhenger og en del hypoteser, som vi kaller konspirasjonsteorier. Og det hadde de mye av. Men mye av dette lar seg verifisere eller falsifisere. Mulig det finnes enn elite som styrer i Kristiansand, helt klart. De taper tak i noe. Snakker vi om Sørlandsnyhetene er ikke det falske nyheter, men det er en veldig spesiell fremstilling av virkeligheten. Det er forskjell, og jeg tror ingen av de som skrev bevisst løy for å fremme sin sak, men de skrev ut i fra egen overbevisning.» (D. Jacobsen, intervju, 24. februar 2022).

Usikkerheten knyttet til nyhetens, eller ytringens oppgav, gjør det også vanskelig å ta informerte valg og delta i samfunnsdebatten dersom vi ikke vet hva som er sant eller usant (Steyer 2020, s. 124).

«Kristiansand ble et rungende ekkokammer. Ingen kunne komme til unnsetning, og dette var noe Kristiansand måtte fikse dette selv. Leve i det, stå i det. Jeg skjønner godt at det føltes veldig uhåndterlig for veldig mange.» (K. Stavrum, intervju, 9. mars 2022)

Vicario et al. beskriver hvordan Facebook er et spesielt egnet sted for å utvikle polariserende nettsamfunn. De ulike funksjonalitetene, conversations, sharing og reputatio (og Identity – som ikke vektlegges av forfatterne) bidrar til det.

«Sørlandsnyhetene skapte et sted som folk opplevde var sant. (...) dette var et forsøk på å skape et narrativ om et Kristiansand som jeg ikke kjenner meg igjen i. Med politikere som er opptatt av seg selv og egne godgodtgjørelser, med maktmisbruk og lukket nettverk. (H. Furre, intervju, 22. mars 2022).

Fig 20: Eksempel på hvordan Sørlandsnyhetene låner formuleringer og 'oppsett' av tradisjonelle nyhetssaker for å virke mer troverdig.

Sunstein mener at vi får slike nye på grunn av at likesinnede lettere og hyppigere kommer i kontakt med hverandre via sosiale medier. Derfor erfarer vi ekstremisme og polarisering i større utstrekning nå enn før (Sunstein 2017, s. 76- 77). Ifølge Sunstein viser forskning at mer balansert informasjon ikke nødvendigvis fører til mer konsensus, men at informasjonen tas til inntekt for den posisjonen man allerede har (Sunstein, 2017, s. 92). Dette understøttes også av den amerikanske forskeren Chris Bail som advarer mot å bryte det han omtaler som «the Social Media Prism», eller algoritmens funksjonalitet. (Bail 2021), som også er i tråd med Talleraas sin forskning om Norsk samfunnsdebatt.

Basert på egne funn mener Talleraas at det kan synes som om Norsk samfunnsdebatt har et dobbelt problem; både at folk diskuterer med folk som er enige med dem og blir sikrere i sin sak, og at de «skyter» på meningsmotstandere med argumenter fra skyttergraven – og blir sikrere av det også (Talleraas 2017).

Undersøkelsen som Høyre gjennomførte i mai-juni 2019 viser at det var 16% som hadde svært stor eller nokså stor tiltro til Sørlandsnyhetene. Det tilsvarer 128 personer av de 800 som ble spurt. I tillegg kommer alle de som lot tvilen komme Sørlandsnyhetene til gode.

Dette viser at det ble et ekkokammer basert på utvikling av et narrativ som kan omtales som misinformasjon.

Sørlandsnyhetene viser også hvilken polariserende effekt sosiale medier kan ha. Bails forskning beviser blant annet at det å ta folk ut av et ekkokammer kan også føre til at det oppleves som et angrep på egen identitet og overbevisning, og at det da blir en forsterkende effekt. (Bail, 2021, s. 30). Facebook mener de tar problemet på alvor, men det ble rapportert flere ganger om Sørlandsnyhetene uten at Facebook tok affære (V. Udjus, intervju, 18. mars 2022 og H. Furre, intervju, 22. mars 2022).

«Vi tar ansvaret vårt for å begrense spredningen av falske nyheter på Facebook på alvor. Vi er også klar over at dette er et utfordrende og sensitivt problem. Vi vil bidra til at folk holdes informerte uten at vi undertrykker den produktive offentlige debatten. Det er også en hårfin nyanse mellom falske nyheter og satire eller ytringer. Av disse årsakene fjerner vi ikke falske nyheter fra Facebook, men vi reduserer distribueringen av dem betraktelig ved å vise dem lavere ned i nyhetsoppdateringen.» (Meta 2022).

Uten sammenlikning for øvrig er det interessant å se analysen PEW research center har gjort i USA, som det også er vist til i denne studiens tidligere kapittel (Fig 1). Dette tegner et bilde av den polariserende effekten sosiale medier har på samfunnet, som også støttes av blant annet forskningen som Bail (2021) og Aral (2020) har gjennomført. Selv om sjefredaktøren i Fædrelandsvennen trekker parallellen «USA fikk Tump, vi fikk Sørlandsnyhetene» så er antakelig mye av utnyttelsen av plattform sammenfallende. Samtidig er den politiske virkeligheten og kulturen veldig forskjellig. Men det som et bilde på hva sosiale medier kan gjøre.

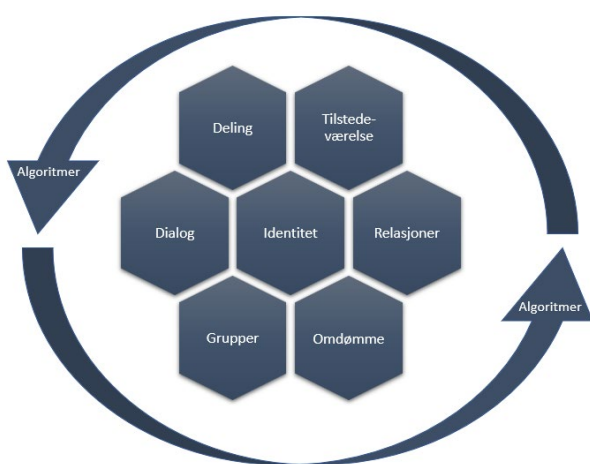
Fra USA og det internasjonale til det lokale i Kristiansand og valget i 2019. Valgresultatet styrker beskrivelsen som protestvalg i den forstand at opptellingen viser en voldsom fremgang mot partiene som tok en tydelig motstanderrolle i de kontroversielle sakene, mens de mer tradisjonelle partiene fikk tilbakegang. Dette rokker ved den oppfatningen som har vært sosialt, når du utsetter mennesker for motsatt ytringer, vil de bli mer moderate i sine holdninger. Også ekko-kammer effekten.(Bail 2021, s22)

Dette funnet er kanskje noe av årsaken til at Sørlandsnyhetene skapte så mye oppmerksomhet, dog med negativt fortegn (som blant annet vist i Retriever-oversikten).De

søkte hele tiden å kommentere på allerede publiserte sannheter i avisen, og dermed utfordret meningene til gruppen

6.2.3 Algoritmens rolle og oppsummering av analyse spørsmål 2

Jeg vil avslutningsvis i analysen inkludere det aspektet jeg reflekterte rundt i kapittel 3 der jeg presenterte teorien, nemlig algoritmene, og bruke det også til å oppsummere elementer i analysen. Jeg vil også bruke dette til å svare på analyse spørsmål 2; Hvordan bidro Facebook som teknologi til å gi Sørlandsnyhetene gjennomslag?

Som Kalsnes og Pettersen fastslår; «Det ligger mye makt i evnen til å sortere, rangere og fremheve informasjon.» (Kalsnes og Pettersen 2019). Noe også Vidar Udjus i Fædrelandsvennen påpeker.

Fig 21 : Utviklet Honeycomb-modell presentert i kapittel 3, der algoritme-aspektet er inkludert.

«En ting er at de (Facebook) tillater en plattform som er anonym. De bør ha redaktøransvar, det tar de jo ikke. Og at Facebook ikke grep inn... Vi har fått mange som har rapportert inn Sørlandsnyhetene til Facebook, uten at noe har skjedd. Her mener jeg Facebook har feilet grovt. Facebooks vesen handler om trafikk som genereres gjennom polarisering. Innlegg med sterke meninger belønnes fordi de skaper mer engasjement og skaper såkalt debatt». (V. Udjus, intervju, 18. mars 2022).

Ifølge Lindgren så kan algoritmene styre brukerne i ulike retninger, men brukerne kan også bidra til å forme plattformen og det de ser (Lindgren 2022, s. 29).

«Jeg vil advare å skylde på sosiale medier. Sosiale medier er et resultat av det vi er og mener. Sørlandsnyhetene er i bunn og grunn et forsterket speilbilde av Kristiansand. Det at de fikk det ufine uttrykkene som finnes, handler om de ytterpunktene og engasjementet som ble uttrykt. Vi må ikke overse det som ligger under det hele, som var en reell diskusjon, nemlig de ulike politiske sakene». (K. Stavrum, intervju, 9. mars 2022).

Algoritmene følger og reflekterer det sosiale og politiske landskapet. Ved å gjøre det bryter den opp det vi ser, og for mange mennesker skaper en ensidig virkelighet og tilhørighet til noen verdier. Ekstremistiske er en ekstrem tolkning av denne prosessen (Bail 2021, s. 66). Selv om Sørelandsnyhetene neppe kan kalles ekstremisme, så er effektene de samme. Folk har lett for å lete etter bekreftelse på det de selv tror og mener, og for å mobilisere motstand mot argumenter som går imot deres eget syn. Dette gjelder særlig hvis de tror det sterkt og hvis frontene er harde» (Talleraas, 2017). Styrker at det er ytterpunktene som står mot hverandre

I teorien er det mulig å argumentere for at Facebook et demokratisk instrument, ettersom det gir alle og enhver mulighet til å ytre seg offentlig. De fleste har i dag tilgang til internett og terskelen for å ta plattformen i bruk er lav. Dette understøttes blant annet av det store antallet mennesker som er brukere (Statista 2022 og Ipsos 2021). Men praksis og nyere forskning har vist det som en trussel. Det er ytterpunktene i debattene som blir prioritert, der denne studien blir et støttende eksempel.

Dersom vi ikke vet om vi kan stole på nyhetene eller nyhetskildene, kan vi heller ikke ta grundige og informerte valg eller delta i samfunnet. Algoritmene lager sosiale konstruksjoner der mennesker samler, deler tanker, lager identiteter og knytter seg til hverandre. Det formes ulike verdensbilde basert på din deltakelse.

«This means that power structures and hierarchies will also take form. in the form of uprisings, revolutions, and protests – has demonstrated quite convincingly that digital tools and platforms can, under the right circumstances, be used successfully to challenge, provoke, and even overthrow prevailing power structures» (Lindgren 2022, s. 174).

7.0 Konklusjon

Studien har hatt en eksplorerende tilnærming. Selv om sørlandsnyhetene som fenomen har vært kjent for meg og alle som fulgte med på lokalvalget i Kristiansand i 2019, så har allikevel det teoretiske rammeverket bidratt til en mer helhetsforståelse som inkluderer den forsterkende effekten teknologien har gjennom algoritmene.

Som diskutert i første del av analysen om hvordan Sørlandsnyhetene utviklet seg, så oppsto facebooksidene ut fra et ønske om en mer mediemangfold, en bredere politisk debatt og et engasjement for lokalsamfunnet. Som denne studien underbygger, så endte det i splittet lokalsamfunn og bystyre. Det var interessant å analysere Sørlandsnyhetene etter Honeycomb-modellen. Det gav både mening og noen interessante perspektiver, samtidig som algoritmenes forsterkende rolle ble åpenbar.

Sørlandsnyhetene er utvilsomt et lokalt eksempel som støtter langt på vei opp under forskningen til blant annet Bail (2021) og Aral (2020), og avdekket hvordan sosiale medier ble brukt til å skape et narrativ som kan kategoriseres som misinformasjon og dermed utvikle en polariserende debatt i et ekkokammer. Forståelsen av algoritmene ikke bare om hvordan de fungerer, men like viktig forstå hvordan det påvirker samfunnet (Cotter 2020, s.2). Så, for å vende tilbake til forskningsspørsmålet;

Hvordan bidro Facebook-siden Sørlandsnyhetene til å forme den politiske diskursen i Kristiansand under kommunevalget i 2019?

I Kristiansand hevder mange at Sørlandsnyhetene og påvirkningsarbeidet i tilknytning til facebooksidene var hovedårsaken til et valgskred for de to valglistene Demokratene og Tverrpolitisk Folkeliste. Både den tapende og vinnende siden (informantene) har pekt på Sørlandsnyhetene som en avgjørende faktor.

Svaret på forskningsspørsmålet mener jeg ligger i analyse spørsmålene.

På den ene siden har utviklingen av Sørlandsnyhetene vist konkret hvordan få personer kan engasjere et helt lokalsamfunn. Ved å utvikle facebooksidene til å ha over 25 000 følgere, og langt større nedslagsfelt, så fikk de en sterk posisjon og ble et strategisk verktøy for å oppnå målet om maktbytte. Bevisst eller ei.

På den andre siden så har vi teknologiens muligheter – fokusert rundt algoritmene. Ved å utnytte de ulike funksjonene så fikk de også maksimert effekten av algoritmene ettersom de hele tiden drev det jeg vil påstå er populistiske ytringer. Ved å utnytte nysgjerrigheten rundt hvem som stod bak (identitet) samt de øvrige blokkene som bygde opp narrative «folket og fiffen» bidro til å skape avstand mellom befolkning og de som styrte. Det første også til en kamp om sannhet, hvor vi da fikk såkalt ekko-kammer -effekt.

Studien har avdekket utfordringer med Sørlandsnyhetene spesielt, men også plattformen og sosiale medier generelt. Algoritmene er en ting som allerede er belyst, det andre er den sammensmeltingen av ulike ytringer og medieinnhold som skjer på sosiale medier. Spesielt den voksende generasjonen er oppvokst med at det som står i nyhetene er sant. Når facebook låner disse referansene (eksempelvis fig. 20) så kan det bidra til å gi innholdet økt troverdighet. Som forskere vet vi viktigheten av kildekritikk, men når vi blir overlatt oss til oss selv for å verifisere eller falsifisere en ytring kan det være utfordrende. Spesielt når vi da kan havne i et ekkokammer, som vil gjøre de ulike ytringene mer overbevisende, og vi får en kamp om sannheten.

Så denne *kakafonien* vi nå står i, der alle har ropert ut i offentligheten, er utfordrende i den grad at jeg tror vi som samfunn trenger en felles faktagrunnlag. Debatt og spørsmål er bra, men når tilsynelatende opplevde medier, i dette tilfelle Fædrelandsvennen og Sørlandsnyhetene, opererer med to sannheter, blir det utfordrende. Diskusjon er bra, men det bør være med utgangspunkt i en enhetlig sannhet.

Sørlandsnyhetene er først og fremst et eksempel på splitt og hersk, og kampen om sannheten.

7.1 Avsluttende refleksjoner og videre forskning

Arbeidet med Sørlandsnyhetene har vært både interessant og givende, og det er flere retninger som peker seg ut til videre forskning:

- **En sammenlikning av Trump's og Sørlandsnyhetenes bruk av Sosiale medier.**
Sørlandsnyhetene har blitt et lokalt bilde på hvilken rolle sosiale medier kan ha for demokratiske valg lokalt. Stormingen av Capitol Hill og Trumps bruk av sosiale medier er tilsvarende eksempel i USA. Jeg tror det hadde vært svært interessant å sammenliknet disse to, og gjerne flere også, for å se om det kan være overlappende trender og dermed en global trend på den rollen sosiale medier har i samfunnet.
- **En diskursanalyse av Sørlandsnyhetenes innhold.**
En helhetlig diskursanalyse av Sørlandsnyhetenes ytringer hadde vært interessant, både som en kartlegging av hvilke narrativer som var mest brukt, som f.eks «fiffen vs furre», «korrupsjon» og så videre, som er narrativer jeg har pekt på i denne oppgaven. En helhetlig diskursanalyse forplikter selvsagt alt innhold som er publisert på Sørlandsnyhetene som ikke er offentlig tilgjengelig.
- **Hvorvidt sosiale medier er et demokratisk eller udemokratisk fenomen.**
Med utgangspunkt i at det enkelt kan argumenteres for at sosiale medier i teorien er en gave til demokratiet, ettersom det åpner for at alle kan ytre seg i det offentlige rom. Samtidig er algoritmene et aspekt som gjør det utfordrende, som blant annet denne studien er et eksempel på. Men det å gå litt i dybden i kommentarfelt og kommentarer som gis, og se nærmere på kvaliteten av den offentlige debatten hadde vært interessant.

Jeg vil avslutte med et sitat fra filosofen og tidligere Google-ansatt James Williams for å plassere dette i en større kontekst, som også underbygger viktigheten av å drive kontinuerlig forskning på temaet.

«Digital technology has only just gotten started. Consider that it took us 1.4 million years to put a handle on the stone hand axe. The web, by contrast, is fewer than 10,000 days old.» (Williams 2018, s. 124).

8.0 Litteraturliste

- Aalen, I. (2015). *Sosiale medier*. Fagbokforlaget
- Abutaleb, Y. & Nair, A. (2016). 'Wow': Facebook launches 'Reactions' worldwide, Reuters. <https://www.reuters.com/article/us-facebook-reactions-idUSKCN0VX1L7>
- Amer, K. & Noujaim, J. (2019). *The Great Hack* (Film). The Others
- Aral, S. (2020). *The hype machine*. Currency
- Avison, D. & Pries-Heje, J. (2004). *Research in information systems*. Butterworth-Heinemann
- Baccarella, C. V, Wagner T. F., Kietzmann, J. H. & McCarthy, I. P (2018). *Social media? It's serious! Understanding the dark side of social media*
- Bail, Chris (2021). *Braking the social media prism*. Princeton University Press
- Berglihn, H. (2019). *Jeg var med på å skape dette udyret*, Dagens Næringsliv <https://www.dn.no/medier/-jeg-var-med-pa-a-skape-dette-udyret/2-1-686637>
- Boyd, D. M., & Ellison, N. B. (2007). *Social network sites: Definition, history, and scholarship*. Journal of computer-mediated Communication,
- Braccini, A. M., Sæbø, Ø., Frederici, T. (2019). *From the blogosphere into the parliament: The role of digital technologies in organizing social movements*
- Cantero, C. (2019). *Protestvalget*, NRK; <https://www.nrk.no/sorlandet/xl/protestvalget-1.14688635>
- Conboy, K., Fitzgerald, G. & Mathiassen, L. (2012) *Qualitative methods research in informationsystems: motivations, themes, and contributions*. European Journal of Information Systems
- Cotter, K. (2020). *Critical Algorithmic Literacy: Power, Epistemology, and Platforms*. Michigan State University.
- Lindgren, S. (2022). *Digital Media and Society*. SAGE Publications. Kindle Edition.
- Del Vicario, M., Vivaldo, G., Bessi, A., Zollo, M., Scala, A., Caldarelli, M., og Quattrociocchi, W. (2016). *Echo Chambers: Emotional Contagion and Group Polarization on Facebook*. Scientific Reports. <https://www.nature.com/articles/srep37825.pdf>
- Engelstad, F., Larsen, H., Rogstad, J. & Steen-Johnsen, K. (2017). *The Digital Transformation of the Political Public Sphere: a Sociological Perspective*
- Enjolras, B., Karlsen, R., Steen-Johnsen, K. & Wollebæk D. (2013). *Liker – liker ikke. Sosiale medier, samfunnsengasjement og offentlighet*. Cappelen Damm

Everett, E. L. & Furseth, I. (2012). *Masteroppgaven : hvordan begynne - og fullføre* (2. utg.). Universitetsforlaget.

Facebook hjelpesenter (2022). *Hva er forskjellen på en profil, side og en gruppe på facebook?* <https://www.facebook.com/help/337881706729661>

Friberg, J. H. (2019). *Tvilsomme informanter, troverdig forskning?*. Universitetsforlaget

Garcia, L. & Quek, F. (1997). *Qualitative Research in Informations Systems: Time to be subjective?*

Gentzkow, M. (2016). *Polarization in 2016*. Stanford University

Gripsrud J. (2017). *Allmenningen. Historien om Norsk offentlighet*, Universitetsforlaget

Goldman, R. og Himel, A. (2018). *Making Ads and Pages More Transparent*. Meta

Hareide, D. (2020). *Mennesket og Teknomaktene*. Aschehoug

Haugseth, J. F. (2013). *Sosiale medier i samfunnet*, Universitetsforlaget

Hjelmeland, S. (2020). *Sosiale medier og agendasetting*. Masteroppgave. Universitetet i Agder

Hognestad, L. I. (2018). *Sørlandsnyhetene - sin egen parodi*. Fædrelandsvennen, (18.04.2018, s. 35)

Ipsos (2021). *Some Tracker Q3 2021*
https://www.ipsos.com/sites/default/files/ct/publication/documents/2021-10/Ipsos%20SOME%20Q3%2721_V2.pdf

Jacobsen, D. I. (2013). *Hvordan gjennomføre undersøkelser?* (2 ed.). Fagbokforlaget.

Johannessen, L. E. F., Rafoss, T. W. & Rasmussen, E. B. (2018). *Hvordan bruke teori?*. Universitetsforlaget

Kalsnes, B. (2019). *Falske nyheter. Løgn, desinformasjon og propaganda i den digitale offentligheten*. Cappelen Damm Akademisk

Kalsnes, B. & Pettersen, L. (2019). *Algoritmer, analysedata og automatisering i det digitale medielandskapet – en avledningsmanøver*. Norsk Medietidsskrift

Kapital. (2022). *Norges 400 rikeste*, Kapital. [Einar Øgrey Brandsdal | Kapital](#)

Kietzmann, J. H., Hermkens, K., McCarthy, I. P. & Silvestre B. S. (2011). *Social media? Get serious! Understanding the functional building blocks of social media*

Klein H.K, & Myers, M. D. (1999). *A set of principles for conducting and evaluating interpretive field studies in information systems*. MIS Quartley vol. 23

- Langeland, E., D. & Lesamana, M. (2021). *Et valg til salgs*. Bokhuset forlag
- Leer-Salvesen, T., Zachariassen, S. & Zayeeef, A. (2020). *En ung mann fra Bangladesh satte fyr i ryktene om hvordan Sørlandsnyhetene fikk mange følgere*. Fædrelandsvennen. <https://www.fvn.no/nyheter/i/oAM2AW/en-ung-mann-fra-bangladesh-satte-fyr-i-ryktene-om-hvordan-soerlandsnyhetene-fikk-mange-foelgere>
- Lima, C. (2021). *A whistleblower's power: Key takeaways from the Facebook papers*. The Washington Post <https://www.washingtonpost.com/technology/2021/10/25/what-are-the-facebook-papers/>
- Lindgren, S. (2022). *Digital Media & society*. 2nd. Edition. SAGE
- Ljøstad, E. (2018). *Sørlandsnyhetene opptrer som anonyme våpendragere*. Fædrelandsvennen <https://www.fvn.no/mening/kommentar/i/oRzXgR/soerlandsnyhetene-opptrer-som-anonyme-vaapendragere-og-ikke-sjelden-som-anonyme-skittkastere>
- Ljøstad, E. (2021). *Debatten i Kristiansand må kildesorteres*. Fædrelandsvennen <https://www.fvn.no/mening/kommentar/i/x3x3KR/debatten-i-kristiansand-maa-kildesorteres>
- Medienorge (2022). *Opplagstall*. Medie Norge <https://www.medienorge.uib.no/statistikk/medium/avis/190>
- Meta (2022). *Falske nyheter* <https://transparency.fb.com/nb-no/policies/community-standards/false-news/?source=https%3A%2F%2Fwww.facebook.com%2Fcommunitystandards%2Ffalse-news%2F>
- Murthy, D. (2018). *Introduction to Social Media, Activism and Organizations*. Sage. <https://journals.sagepub.com/doi/pdf/10.1177/2056305117750716>
- Myers, M. D. (2021.) *Qualitative Research in Information Systems* www.qual.auckland.ac.nz
- Myklebust, E. (2019). *Skrev masteroppgave om kunstildebatten*. Fædrelandsvennen <https://www.fvn.no/nyheter/lokalt/i/0n00kg/skrev-masteroppgave-om-kunstildebatten>
- Nodeland, R. (2018). *Å bruke en halv milliard på byens desidert styggeste bygg er en skandale*. Fædrelandsvennen. <https://ws.retriever-info.com/doccy/proxy/showoriginal?url=https%3A%2F%2Fwww.fvn.no%2Fkultur%2Fi%2FBJ3VK9%2F-A-bruke-over-en-halv-milliard-pa-byens-desidert-styggeste-bygg-er-en-skandale&sessionId=6f228f3f-a04a-4bcd-9272-88f06cdd9a03>
- Oates, B. J. (2005). *Researching information systems and computing*. SAGE
- Obar, J. A., & Wildman, S. S. (2015). *Social media definition and the governance challengean introduction to the special issue*.
- Orlowski-Yang, J. (2020). *Social Dilemma*. Exposure Labs

- Pew Research Center. (2017). *The Partisan Divide on Political Values Grows Even Wider*. <https://www.pewresearch.org/politics/2017/10/05/the-partisan-divide-on-political-values-grows-even-wider/>
- Rasmussen, T. (2016). *The reconstructive approach on the public sphere and the internet*. Idunn <https://www.idunn.no/doi/10.18261/9788215027180-2016-04>
- Sanberg, T. (2017). *Ber Cultiva om 100 millioner til kunstsilo*. Fædrelandsvennen. <https://www.fvn.no/nyheter/lokalt/i/wEeykP/ber-cultiva-om-100-millioner-til-kunstsiloen>
- Sandberg, T. og Eikeland, T. (2018). *Seiler under falsk flagg*. Fædrelandsvennen. <https://nogo.retriever-info.com/prod?a=35327&d=01626120180427276869951&s=16261&sa=2020355&x=832b37be31e4acab6b50b9c0c11e193e&tz=Europe/Oslo&t=1646079191>
- Selander, L. & Jarvenpaa, S. (2016). *Digital Action Repertoires and transforming a Social Movement Organization*, MIS Quarterly
- Skau, J. A. (2021). *Hvilke ansvar skal sosiale medier ha for ytringer på deres plattformer?* Eksamensoppgave, Universitetet i Agder
- Språkrådet (2017). *Årets ord 2017*. <https://www.sprakradet.no/Vi-og-vart/hva-skjer/Aktuelt/2017/arets-ord-2017-falske-nyheter/>
- Statista (2022). *Facebook – Statistics and Facts*. <https://www.statista.com/topics/751/facebook/#dossierKeyfigures>
- Steyer, J. P. (2020). *Which Side of History?* Chronicle Books LLC. Kindle Edition.
- Sunstein, C. (2017). *#Republic*. (1. utg.). New Jersey: Princeton University Press.
- Sørlandsnyhetene (2021). *Sørlandsnyhetene facebookside*. Facebook https://www.facebook.com/sorlandets/?ref=page_internal
- Talleraas, S. (2017). *Skråsikre debattanter gjennom ekkokamre og skyttergravskrig*. <https://www.samfunnsforskning.no/aktuelt/nyheter/2017/skrasikre-debattantergjennom-ekkokamre-og-skytter.html>
- Thakre, S. R. (2019). *Kunstsiloen som ingen kunne målbinde*, Universitetet i Agder
- United Nations. (2020). *E-Government Survey 2020 – Digital Government in the Decade of Action for Sustainable Development*
- van Dijck, J., Poell, T. & de Waal, M. (2018). *The Platform Society*. Oxford University Press.
- Williams, J. (2018). *Stand out of our Light: Freedom and Resistance in the Attention Economy*. Cambridge University Press. Kindle Edition.

Ytringsfrihetskommisjonen (1999). *Ytringsfrihetskommisjonen rapport*

Zuboff, S. (2020). *Overvåkingskapitalismens Tidsalder*, Norsk utgave, Spartacus

8.1 Litteraturliste fra A-tekst i forbindelse med mediegjennomgangen av Sørlandsnyhetene (Vedlegg #3)

1: Hognestad, L. I. (2018) *Sørlandsnyhetene - Sin egen parodi*, Fædrelandsvennen.

<https://nogo.retriever-info.com/prod?a=35327&d=055034201804184483867&s=55034&sa=2006648&x=2e6a78cec006ca50ce34ddacce53b55e&tz=Europe/Oslo&t=1646078808>

2: Sandberg, T. & Eikeland, T. (2018a). *Seiler under falsk flagg*. Fædrelandsvennen

<https://nogo.retriever-info.com/prod?a=35327&d=01626120180427276869951&s=16261&sa=2020355&x=832b37be31e4acab6b50b9c0c11e193e&tz=Europe/Oslo&t=1646079191>

3: Sandberg, T. & Eikeland, T. (2018b). *Hard ut mot anonyme Facebookbloggere*.

Fædrelandsvennen: <https://nogo.retriever-info.com/prod?a=35327&d=01626120180427276869954&s=16261&sa=2020355&x=1c399b98eb86202b5328dba9ff761959&tz=Europe/Oslo&t=1646079897>

4: Ljøstad, E. (2018) *Sørlandsnyhetene opptrer som anonyme våpendragere, og ikke sjelden som anonyme skittkastere*. Fædrelandsvennen.

<https://nogo.retriever-info.com/prod?a=35327&d=01626120180501277010140&s=16261&sa=2020355&x=f4819b8e5f1235d2a91f8ab11b7e4e1c&tz=Europe/Oslo&t=1646080054>

5: Nilsen, N. (2018). *Til redaktøren av Fædrelandsbloggen*. Fædrelandsvennen.

<https://nogo.retriever-info.com/prod?a=35327&d=01626120180502277026871&s=16261&sa=2020355&x=cd482ca0fd96569141bb684fcb6c19a0&tz=Europe/Oslo&t=1646080393>

6: Myklebust, E. (2018). *Einar Brandsdal om Kunstsilo: - Gøy for dem som har kjempet for dette*. Fædrelandsvennen.

<https://nogo.retriever-info.com/prod?a=35327&d=01626120181005283759111&s=16261&sa=2020355&x=00eccf6612fec9cbadd0091822eb0f64&tz=Europe/Oslo&t=1646081101>

7: Leer-Salvesen, T. (2018). *Tiltak etter netthets: Furre vil endre folkevalgtopplæringen*.

Fædrelandsvennen. <https://nogo.retriever-info.com/prod?a=35327&d=01626120181219287245129&s=16261&sa=2020355&x=4694021478abbb71d8689e6d57452d3f&tz=Europe/Oslo&t=1646082122>

- 8: Reite, K. (2019a). *Vil ikke være faktasjekkere for Sørlandsnyhetene*. Fædrelandsvennen. <https://nogo.retriever-info.com/prod?a=35327&d=01626120190305290565797&s=16261&sa=2020355&x=eea5b85b221da9b48b46ccf9598e731e&tz=Europe/Oslo&t=1646084360>
- 9: Nodeland, R. (2019). *Tar oppgjør med facebookside broren har sponset*. Fædrelandsvennen. <https://nogo.retriever-info.com/prod?a=35327&d=01626120190313290953967&s=16261&sa=2020355&x=1430f785880bae4f643fca6292c5897f&tz=Europe/Oslo&t=1646084539>
- 10: Martinsen, J. (2019). *Netthets stanser nye lokalpolitikere*. Fædrelandsvennen. <https://nogo.retriever-info.com/prod?a=35327&d=01626120190316291086025&s=16261&sa=2020355&x=9a2b59efdd26092a5818845820d13626&tz=Europe/Oslo&t=1646084724>
- 11: Nils, N. (2019). *Det var en gang en avis som ønsket seg en kunstsilo*. Fædrelandsvennen. <https://nogo.retriever-info.com/prod?a=35327&d=0550342019031970722&s=55034&sa=2006648&x=0ff5ea8872f05891dd38db5889d57c70&tz=Europe/Oslo&t=1646086268>
- 12: Reite, K. (2019b). *Reagerer på utviklingen i Kristiansand – stiller folkeliste*. Fædrelandsvennen. <https://nogo.retriever-info.com/prod?a=35327&d=01626120190401291829042&s=16261&sa=2020355&x=0f58ab0a734fd6593db522a5ce453e7b&tz=Europe/Oslo&t=1646086445>
- 13: Reite, K. (2019c). *Jeg har aldri opplevd å bli hengt ut på denne måten*. Fædrelandsvennen. <https://nogo.retriever-info.com/prod?a=35327&d=01626120190413292408058&s=16261&sa=2020355&x=ecae5a7bec439f130174f8ebd956793d&tz=Europe/Oslo&t=1646086732>
- 14: Reite, K. (2019d). *Stengte Sørlandsnyhetene*. Fædrelandsvennen. <https://nogo.retriever-info.com/prod?a=35327&d=01626120190816297416297&s=16261&sa=2020355&x=82d441b4426232d22de1012ab283ffc8&tz=Europe/Oslo&t=1646087425>
- 15: NRK Sørlandet. (2019a). *Stengte ikke Sørlandsnyhetene*. NRK Sørlandet. <https://nogo.retriever-info.com/prod?a=35327&d=00272820190820297569359&s=2728&sa=2006648&x=8711e11519487a5aa5f914a5c6e57746&tz=Europe/Oslo&t=1646087968>
- 16: Fjæren, E. L. (2019). *Det kommer til å bli et bikkjeslagsmål*. Morgenbladet. <https://nogo.retriever-info.com/prod?a=35327&d=00257820190823297695316&s=2578&sa=2006648&x=d2f21f99342427e921186691de16162d&tz=Europe/Oslo&t=1646088543>
- 17: Reite, K., Ihme, H. & Eikeland, T. (2019). *Nekter for rolle i Sørlandsnyhetene*. Fædrelandsvennen. <https://nogo.retriever-info.com/prod?a=35327&d=01626120190827297885274&s=16261&sa=2020355&x=42ac17f27f6ebcf524ce88aa164d1529&tz=Europe/Oslo&t=1646088836>

- 18: Hauger, K. K. (2019). *Netthandel-gründer går til angrep på Schibsted-avis*. Kampanje. <https://nogo.retriever-info.com/prod?a=35327&d=00256720190902298129436&s=2567&sa=2006648&x=13028d495888a0107941fed35bf2ab6d&tz=Europe/Oslo&t=1646512128>
- 19: Tobiassen, M. & Berglihn, H. (2019). *Facebook-side splitter Kristiansand*. Dagens Næringsliv. <https://nogo.retriever-info.com/prod?a=35327&d=00230320190903298184265&s=2303&sa=2006648&x=bdd4137c08b4bea3eb644a0ccfd4d09&tz=Europe/Oslo&t=1646512164>
- 20: Myklebust, E. & Reite, K. (2019). *Snakker ut om frykten for å bli hengt ut*. Fædrelandsvennen. <https://nogo.retriever-info.com/prod?a=35327&d=01626120190904298238961&s=16261&sa=2020355&x=50b2f3938a61b0921fa5ba75ad4e09a7&tz=Europe/Oslo&t=1646511500>
- 21: Hauger, K., K. (2019b), *Netthandel-grunder kutter støtten til Sørlandenyhetene*. Kampanje. <https://kampanje.com/medier/2019/09/netthandel-grunder-kutter-stotten-til-sorlandsnyhetene--logger-seg-ogsaa-av-facebook/>
- 22: Cantero, C., Ditlefsen, H. & Isunget, O. (2019). *Jesus, Kleppe og Demokratene*. NRK Sørlandet. https://www.nrk.no/sorlandet/xl/jesus_-kleppe-og-demokratiet-1.14699643
- 23: NRK Sørlandet (2019b). *Trekker seg fra Sørlandsnyhetene*. NRK Sørlandet. <https://www.nrk.no/sorlandet/trekker-seg-fra-sorlandsnyhetene-1.14707142>
- 24: Skår, K. L., Heggheim, S., Sællmann, S. K. & Mellemstrand, M. (2019). *Omstridt Facebookside fjernet. Oppdraget er utført*. NRK Sørlandet. <https://www.nrk.no/sorlandet/sorlandsnyhetene-stengt-1.14741358>

Vedlegg #1 - Intervjuguide

Intervjuguiden dannet utgangspunktet for samtalene med informantene, men spørsmålene ble justert for å passe til den enkelte informants rolle og posisjon inn mot Sørlandsnyhetene. Sammen med intervjuguiden fikk informantene tilsendt et informasjonsskriv – se vedlegg #5.

Fenomenet Sørlandsnyhetene formet den politiske diskursen i Agder i forkant av lokalvalget i 2019.

Intervjuguiden representerer hovedstrukturen i intervjuet som gjennomføres i forbindelse med min masteroppgave om Sørlandsnyhetene og hvordan sosiale medier som teknologi ble brukt. Sammen med intervjuguide sendes det ut et informasjonsskriv om deltakelsen i dette prosjektet.

Det gjøres lydopptak av intervjuene. Disse håndteres iht informasjonsskriv.

Tema 1: Bakgrunnsopplysninger om informant og om vedkommens ståsted i forhold til Sørlandsnyhetene

- Kan du oppgi navn og stilling/rolle?
- Kan du bekrefte at du har mottatt samtykkeskjema og aksepterer innholdet?
- Hvordan vil du beskrive din rolle/tilknytning/interesse til Sørlandsnyhetene?
 - Er du fortsatt tilknyttet Sørlandsnyhetene? Hvis ikke, hvorfor?

Tema 2: Etableringen og utviklingen av Sørlandsnyhetene

- Hvordan ble Sørlandsnyhetene etablert?
- Når, hvordan og hvorfor kom du inn i bildet?
- Hva var målet med Sørlandsnyhetene?
- Hvor mange bidragsyttere var med fra start? Og hvor mange ble det etter hvert?
- På hvilken måte kommuniserte og organiserte dere dere, internt?
- Hvorfor var dere som stod bak anonyme?
- Hvorfor valgte dere Facebook?
- Er det noen spesielle hendelser eller milepæler du vil trekke frem?
- Ut ifra slik du kjenner facebooksidene i dag – vil du si Sørlandsnyhetene har nådd sitt høydepunkt?
 - Hvis ja: Når var det og hvorfor?
 - Hvis nei: Hvorfor ikke? forklar.

Tema 3: Sørlandsnyhetenes rolle

- Hvordan har sørlandsnyhetene, slik du oppfatter det, påvirket den politiske diskursen?
- ... Og valgresultatet i 2019 ?
- Hvem forsøkte dere å nå gjennom Sørlandsnyhetene?
- Sørlandsnyhetene har av tradisjonelle medier blitt beskrevet som polariserende, fare med fake news og kuppe valget i Kristiansand 2019. Hva er dine tanker om det?
- Tror du at dere ble undervurdert av omverdenen? Hvorfor?
- Satt dere agenda ? I så fall på hvilken måte?

- Dere har blitt beskylt for å henge ut personer, hva tenker du om det?
- Hvor bevisste var dere rundt begrepsbruk som «fiffen», som på mange måter var en måte å dele inn oss- og de på?
- Enig eller uenig, og hvorfor; Var og er Sørlandsnyhetene ren politisk propaganda

Tema 4: Sørlandsnyhetene og Facebook

- Hva var det med Facebook som gjorde at Sørlandsnyhetene fikk et så stort momentum tror du?
- Hva opplevde du som mulighetene med Sosiale medier?
- Hva opplever du som begrensninger?
- Si litt om hvordan du opplevde Facebook (fordeler og ulemper) med utgangspunkt i Sørlandsnyhetene:
 - Deling av innhold?
 - Relasjoner med andre deltakere på Facebook og diskusjoner (kommentarfeltene)
 - Trolling
 - Grupperinger – opplevde dere å ha en fast følgerskare? Kjente du igjen de deltakerne som deltok i debatten.?
- Ville det vært mulig med en tilsvarende mobilisering uten sosiale medier (som Facebook)?

Avslutning:

- Hva har vi lært av Sørlandsnyhetene?
- Har Sørlandsnyhetene vært positivt eller negativt for lokaldemokratiet? Begrunn svaret
- Ble Sørlandsnyhetene som du hadde sett for deg?

Vedlegg #2 - Litteratormatrise

Litteratormatrise som er brukt for å få oversikt over ulike perspektiver knyttet til teori og generelle perspektiver.

Litteratur	Honeycomb-modellen						
	Identity	Conversation	Sharing	Presence	Relationships	Reputation	Groups
Bal, 2021	Når mennesker kommer ut av edkokammerne kan de føle det som et angrep på identiteten sin. Det kan også føre til at du går i forsværposisjon - og med det også styrker din tilhørighet.					Mennesker har behovet for å skape tilhørighet. Dannes konflikt med motstanderne, og lagfølelsen, samt oss og de følelsen styrkes. (side 41-44) Bal mener grunnen er at sosiale medier gjør det mulig å gjøre det alle mennesker gjør, utøve forskjellige identiteter.	
Haugseth et al. 2013	Å forme og kjørne tilhørighet til ulike grupper er grunnleggende for menneskelig interaksjon. Mennesket trenger å føle seg som en del av et fellesskap for å utvikle seg selv og få støtte for tanker og ideer.	Å legge til rette for både etablering, kontroll og begrensning av sosial samhandling og interaksjon. Mange bruker sosiale medier for å uttrykke sine følelser i forbindelse med hendelser politiske saker eller medeoppslag	Det er enklere for marginaliserte grupper å nå ut til likeårnede. plattformen kobler to (eller flere) parter i en felles interaksjon. De mest engasjerte brukerne avgjør på mange måter om budskapet er godt nok, som igjen avgjør om de vil dele eller engasjere seg i innholdet som da spres videre.		Teknologien skaper kontakt og sosiale belønningssystemer, som overgår den virkelige verden. Eksempelvis har den flyttet/overdrevet grenser og vi deler våre liv til "venner" på en måte som var utenkelig for noen få år siden. Skille mellom buket skapt og preføgnell skapt innhold er ikke lenger like tydelig på sosiale medier.		Sosiale medier defineres som: Digital teknologi som muliggjør offentlig gruppebasert interaksjon eller deltakelse, og som overfører personlige eller sosiale markør sammen med et mediebudskap. Sosiale medier kommuniserer sosiale relasjoner, smak, meninger eller status i ulike grupper, nettverk eller offentligheter, og den bidrar til at budskap kan regnes som troverdige.
Engelstad et al. 2017	Noen sosiale medier kan brukere selv kontrollere hvem som har tilgang og hvor mye de skal få lov til å se. De kan være helt offentlige (twitter) eller semi-offentlige (facebook) Side 103.	Digitalization also contributes to changing the symbolic boundaries and the symbolic form that dominate within the political public sphere. This is both a question of what types of participants are included in public debate and what types of arguments, forms and values are accepted. Forfatterene peker på at flere deltar i debatten som følge av sosiale medier.					
Van Djick et al. 2018		Facebook is trying to strike a balance between private conversation and public communication, between personalization and popularity. In this algorithmic balancing act, time decay also plays a crucial role—recent interactions weigh heavier than older ones—allowing Facebook to identify and highlight trending topics to its users.	Furthermore, user sharing practices and algorithmic personalization potentially generate filter bubbles, encapsulating users in their own information cocoons.				
Steyer 2020	Den største løggen av dem alle er "The belief that privacy is private" - Troen på at personvernet er privat. Side 27	Ødelegger den demokratiske diskursen. Hvis vi ikke kan være enige om hva som er ekte. Alle har en versjon av virkelighet hva de leser og ser (generell refleksjon). Dersom vi ikke vet om vi kan stole på ryktene eller ryktskildene, kan vi heller ikke ta grunnide og informerte valg eller delta i samfunnet. Begynnelsen av essayet.			What is making so many people feel so disconnected? In our increasingly complex world, the causes are equally complex. While technology promises to connect us, it can also isolate.		
Lindgren, S.	Sosiale medier gjør det mulig å forme og utvikle mange versjoner av oss selv. An important aspect is that users of social media platforms are identifiable and present through some sort of "profile", which allows for a certain amount of experimental work with who we want to be and how we want to present ourselves to others. Some claim that anonymous interaction in digital media is a major cause of hate speech, racism, sexism, etc., while others like to focus on how anonymity online can facilitate things like grassroots political action in places where censorship and surveillance make such mobilisation difficult.	The rise of user-created content signals a possible democratisation of media and thereby the public sphere. As with all sociality, the effects of the internet come down to the individual, relational, and contextual aspects of the interaction.	Snakker om "virality" - som er en massiv spredning av innhold som treffer mange. Summen av alle interaksjoner (lik, del, kommentar) bidrar til massive treff. 31	The possibility of moving in and out of a conversation—returning when we are ready and prepared—and the absence of a continuous feedback loop that reinforces some behaviors and extinguishes others' enables us to feel safer, and to formulate our thoughts more freely. 31. Interaksjonene, som i kommentarer likes-knappen eller andre former for språk respons gir en følelse av tilstedeværelse.		the niche-get-niche pattern goes for many social areas, and also for the internet. Platforms have various mechanisms for boosting the popularity of some users and some content, through a process which is both algorithmically and socio-economically shaped. The platform will promote some content over other.	While communities are more closed, bounded, and embedded, with a significant number of members knowing each other relatively closely, social networks are more fragmented, open, and partial. There has been a shift from group-centric societies, in which most of one's friends are likely to know one another, to a network-centric society, where most of our network connections don't know each other.
Eryolras et al. 2013		Sosiale medier åpner for mer emosjoner, skjeve fakta og argumentasjonsstillinger og herketenninger, som i stor grad tidligere har blitt filtrert bort gjennom massemediene.					
Steyer, 2020		Utfordringene ved å finne ut om ytninger er sanne samt algoritmen som lager små offentligheter til oss, som utfordrende					
Aalen, 2015					I hovedsak to måter å krytze seg til hverandre på via sosiale medier; skrive godkjente en venneforensone (syns one relasjon) eller følge aktivitet uten godkjening (asynkrone relasjon).		

Litteratur	Generisk perspektiver - (Tidligere forskning)			
	Algoritmene	Samfunnsrolle/tilitt	Polarisering	Ekkokammer og falske nyheter
Bail, 2021	Algoritmene gjør ekkokammerene verre. En av nøkkelfunksjonene til "the social media prism" er at den følger (reflekterer) det sosiale (politiske?) landskapet. Ved å gjøre det bryter den opp det vi ser, og for mange mennesker skaper en desillusjonert form for selv-følelse. (ref følelsen av å høre sammen - lagfølelse - tilhørighet). Ekstremisme er en ekstrem tolkning av denne prosessen (teorien).	Kan brukes til å manipulere valg (side 7)	Ekspérimentet til Bail viser at personer utsatt for meningsmotsetninger faktisk blir mer styrket i sin egen overbevisning. Forskning fra 10 land viser økende gap og st tradisjonelle nyheter bidro sterkt til synet og mening om polarisering. Det er pga journalister bruker ofte sosiale medier for å «overvåke» samfunnet - noe som bidrar til økt skjevt syn på polarisering. Side 102	Problemet er at teknologi har gjort det mulig å (i større grad enn tidligere) i velge hva vi vil se/lyse/høre - og fra hvilket synspunkt.
Aral, 2020		Informasjon guidet av algoritmer, designet for å informere, forfølge, underholde og manipulere oss. Kan bestemme hvordan vi handler, stemmer, trener og hvem vi elsker (side 3) Mener sosiale medier - såkalt hype machine - har skapt en ny sosial tid	Mener at svaret er sammensatt og ikke entydig, men at det er svært mange støttende faktorer for at sosiale medier bidrar til et mer polariserende samfunn.	
Haugseth et al. 2013	Mange sosiale medier genererer sammensetningen av innhold gjennom ulike algoritmer. Disse filtrerer innholdet for å presentere deg for det innholdet som teknologien mener er relevant for akkurat deg.			
Kalsen & Pettersen, 2019	Algoritmer – basert på input fra programmerere og bedriftsledere –sorterer, velger og diskriminerer mellom ulike typer innhold og informasjon. Det gir levedyktighet til innhold som engasjerer brukerne mest			
Engelstad et al. 2017		Mens de tradisjonelle massemediene krever sentraliserte oppgaver, informasjonproduksjon og store investeringer (kostnad, kapital), så er sosiale medier desentralisert, lave kostnader i form av smarttelefoner eller datamaskiner som er koblet til internett fra hvorsomhelst.		
Van Djick et al. 2018	Algorithms are another significant technological ingredient defining the connective architecture of platforms; they are sets of automated instructions to transform input data into a desired output. And Facebook's News Feed algorithms determine the content you will be exposed to, calculated on the basis of the online activities of "friends" and "friends of friends".	Platformization then refers to the way in which entire societal sectors are transforming as a result of the mutual shaping of online connectors and complementors. A few years later, in 2016, the Reuters Institute found that 46% of the population in both the United States and the European Union used social media as a source of news.		
Kalsnes 2019				Falske nyheter definisjon: Nyhetsartikler som med hensikt og beviselig er falske og som kan vilde leseren. Det finnes mange definisjoner, felles er at det handler om informasjon fremstilt som nyheter - helt eller delvis falske, og ofte med en bevisst tanke bak manipuleringen.
Steyer 2020	We thought that we were searching Google, but now we understand that Google searches us. We assumed that we were using social media to connect, but we have learned that connection is how social media uses us.	Algoritmene presenterer innhold som appellerer til våre instinkter. Det er også derfor fake news "preforms" bedre enn ekte nyheter. "In the early days", teknologi var forbundet nesten utelukkende med positivt og superlativer. Det ble sett på som et verktøy for å demokratisere verden ved at alle fikk tilgang til alt, informasjon, utdanning, kommunikasjon m.m Oppdraget, misjonen og visjonen kan være positivt, men til syvende og sist er det grådighet (økonomien) som styrer.		Information warfare poses serious threats to our democracy. If we don't know who or what to trust in the news, we can't make informed voting decisions or otherwise participate in civil society.
Lindgren, S.		Sosiale medier er ikke bare et verktøy og plattformer, men noe som har enket kommunikasjon som helhet. Endret samfunne og kulturen. Vi kommuniserer i større grad i kortere meldinger, og kommunikasjonen er i større grad følelsesbasert i form av reaksjoner enn lengre gjennomtenkte tekster. Samfunnet som helhet flyttes over til internett og sosiale medier. Dette inkluderer kjærlighet og hat, vennskap og fiendskap. Naturlig konsekvens av utviklingen.	it has gone mainstream and contributes largely to shaping the political conversation.	
Steyer, 2020				En utfordring at algoritmene lager små offentligheter til oss.
Aalen, 2015		Sosiale medier kan sies å inkludere alt av internettbaserte tjenester som gjør det mulig å ytre seg til «en masse», uten at det er et opplagt rolleskille mellom den som ytrer (produsent) og den som mottar ytringen (konsument).		

Vedlegg #3 – Mediegjennomgang av Sørlandsnyhetene

Mediegjennomgang av Sørlandsnyhetene. Nummereringen i kolonnen «Ref. kilde» henviser til tilsvarende nummer i litteraturlisten presentert i delkapittel 8.1, s 92. Artikkene er selektivt plukket ut etter en gjennomgang av 571 medieoppslag i perioden 2018-2020.

Tittel	Etablering, utvikling og organisering	Samfunnsrolle, perspektiver	Ref. kilde
Sørlandsnyhetene - Sin egen parodi	Opprettet på starten av året. Redaktør Tronn Hansen. Brandsdal støtter prosjektet økonomisk	Det som serveres, er en tendensiøs, kvasijournalistisk lapskaus som kan gjøre noen og enhver dårlig. Folk blir utsatt for sterk kritikk uten at de gis samtidig tilsva. Et bilde er tatt fra havnedirektørens Facebook-side uten tillatelse, og brukes i en helt annen setting enn den opprinnelige	1
Seiler under falsk flagg	Einar Øgrey Brandsdal er så langt den eneste som erkjenner at han støtter Sørlandsnyhetene. Det gjorde han på Sørlandsnyhetenes facebookside 4. april. Nils Nilsen skriver under innlegg med navn.		2
Hard ut mot anonyme Facebookbloggere		Det er slikt som dette som er til hinder for å få unge mennesker til å engasjere seg politisk. Dette at ansiktsløse mennesker tillates å snakke nedsettende og usant om andre mennesker som gjør et ærlig arbeid for fellesskapet, sier Mette Gundersen.	3
Sørlandsnyhetene opptrer som anonyme våpendragere, og ikke sjelden som anonyme skittkastere	Selv har Sørlandsnyhetene begrunnet anonymiteten slik: «Profesjonelle artikkelforfattere og journalister står fram med fullt navn. Vi gjør ikke. Forklaringen er ganske enkel: Hos oss er det ingen som lever av å skrive og engasjere seg. De lever for det! De ønsker endring og engasjement. De ønsker mer demokrati og mer åpenhet.»	I rekken av nye fenomener som setter sitt preg på den offentlige debatten, har vi fått en lokal variant i Kristiansand som kaller seg Sørlandsnyhetene. Her publiseres anonyme personangrep mot offentlige personer.	4
Til redaktøren av Fædrelands-bloggeren	Over 11 000 følgere av FB-siden	Forsvarer Sørlandsnyhetene og angriper Fædrelandsvennen for å værfe "våpendragere"	5
Einar Brandsdal om Kunstsilo: - Gøy for dem som har kjempet for dette	Fremdeles sponsor for Sørlandsnyhetene		6
Tiltak etter netthets: Furre vil endre folkevalgtopplæringen		Furre om SN: - Det siste året har det offentlige ordskiftet blitt hardere. Omfanget av netthets med ren sjikane og direkte løgner har bredt om seg på en slik måte at det er en trussel for lokaldemokratiet, sier han. BRANDSDAL: "Jeg registrerer at Furre og Co benytter enhver anledning til å kritisere SN og deres anonymitet. Personlig skulle jeg ønske at de overså dette og tok flere av spørsmålene på alvor. Det bør ikke være vanskelig å svare på hvem som må betale for eventuelle overskridelser ved å bygge en kunstsilo, eller dersom SKMUs besøkstall ikke blir innfridd.	7
Vil ikke være faktasjekkere for Sørlandsnyhetene	Over 20 000 følgere, fortsatt anonyme	Ordfører Furre får spørsmål basert på nyheter lagt ut på Sørlandsnyhetene som viser seg å være	8
Tar oppgjør med facebookside broren har sponset	Brandsdal; motivet bak å opprette Sørlandsnyhetene var å få ei side som gjorde byen bedre. Som gravde dypere i saker som angår byen. *Skriver i artikkelen at han ikke lenger har		9
- Netthets stanser nye lokalpolitikere		KS Agder er bekymret over at det i flere kommuner, spesielt de små, er blitt vanskeligere å få folk til å stille på valglistene på grunn av netthets. : Dette er et stort demokratisk problem som er spesielt merkbart foran dette kommunevalget, sier leder av Kommunenes Sentralforbund i Agder, Janne Fardal Kristoffersen.	10
Det var en gang en avis som ønsket seg en kunstsilo	Første FVN-innlegg der han kun skriver Nils Nilsen, og ikke AP-politiker, AP-medlem etc.	Gjør Sørlandsnyhetene til "offer", som vil bli uthengt politisk dersom de avslører sin identitet.	11

Tittel	Etablering, utvikling og organisering	Samfunnsrolle, perspektiver	Ref. kilde
Reagerer på utviklingen i Kristiansand - stiller folkeliste		Mye av motstanden som har vært nå i de samme sakene som Sørlandsnyhetene har flagget; havna, kunstsilo og gartnerløkka, former en ny liste til valget.	12
- Jeg har aldri opplevd å bli hengt ut på denne måten	Nils Nilsen: - Jeg har ikke anledning til å fjerne kommentarer på Sørlandsnyhetene.		13
Stengte Sørlandsnyhetene	Nils Nilsen og Einar Øgrey Brandsdal har overfor Fædrelandsvennen bekreftet at de har rettigheter som administratører på siden. Siden har vært nede siden midnatt 16. august. * Nils Nilsen publiserer en pressemelding på sin egen FB-side der han omtaler seg selv som "Talsperson for Sørlandsnyhetene".	Kritikken mot siden har gått på at den har anonyme innlegg, sprer konspirasjonsteorier og tillater hets. Siden har preget lokalpolitikken og har også vært tema i bystyret.	14
Stengte ikke Sørlandsnyhetene	Facebook brekrefter at de ikke stengte Sørlandsnyhetene,		15
- Det kommer til å bli et bikkjeslagsmål	Brandsdals engasjement skulle bli starten på et lokalpolitisk kaos.** Da han i fjor startet facebooksiden Sørlandsnyhetene (SN), var det som et «politisk uavhengig sosialt nettsted» som skulle «opplyse sørlendinger om hvordan byen styres». SN har i dag over 23 000 følgere - til sammenligning bor det om lag 92 000 mennesker i Kristiansand.		16
Nekter for rolle i Sørlandsnyhetene	Sørlandsnyhetene ble opprettet i februar i fjor og helt fra starten av har det vært viktig med hemmelighet. «Nå er det bare å holde momentum ut med artikler/kronikker/saksing fra andre - viktig med god kvalitet, og 95 % er mer enn godt nok!! Kjør i vei - dette blir gøy!!»		17
Netthandel-gründer går til angrep på Schibsted-avis		- Vi opplever et debattklima som har blitt tøffere, spesielt gjennom det siste året. Når er det en uke igjen av valgkampen og tonen tilspisses ytterligere. Vi ønsker definitivt debatt og engasjement, men ser med bekymring på økende personfokus, anklager	18
Facebook-side splitter Kristiansand		Facebooksiden anrkerer sin motstand mot; Kunstsilo (og Nikolai Tangen), utbygging av et veikryss i sentrum og flytting av	19
Snakker ut om frykten for å bli hengt ut		Mange ikke tør delta i debatten i frykt for å bli hengt ut og assosieres med "Furre og fiffen"	20
Netthandel-gründer kutter støtten til Sørlandsnyhetene	Nå velger netthandel-gründeren og konsernsjefen i Brandsdal Group, Einar Øgrey Brandsdal, å slutte å skrive for den omstridte Facebook-avisa Sørlandsnyhetene hvor han har vært svært aktiv den siste tiden.		21
Jesus, Kleppe og Demokratiet	Nils Nilsen, gikk fra 25 plass på Demokratene-liste og endte opp på 3. plass pga direkte personstemmer. Sørlandsnyhetene nådde en topp i antall følgere før valget med over 24000 følgere.		22
Trekker seg fra Sørlandsnyhetene	Nils Nilsen fra Demokratene trekker seg fra Sørlandsnyhetene. Han sier til NRK at han synes det er uryddig å sitte i bystyret samtidig som han er involvert i Sørlandsnyhetene.		23
Omstridt Facebook-side fjernet: – Oppdraget er utført	– Sørlandsnyhetene ble opprettet fordi man ønsket å få til et politisk skifte i Kristiansand, og det har skjedd. Vårt oppdrag er utført, sier Nilsen til NRK.		24

Vedlegg #4 – Oversikt over valgdeltakelse

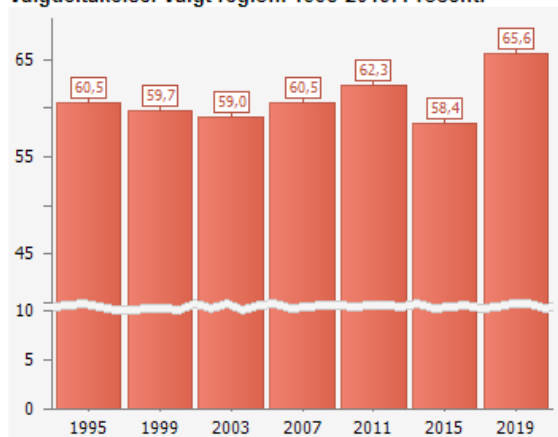
Velg Fylke >>> 42 Agder ▼ Velg region/kommune >>> 4204 Kristiansand ▼

Tabell 1. Kommunevalg. Valgdeltakelse og godkjente stemmer - forhåndsstemmer. Valgt region. 1995-2019. Prosent

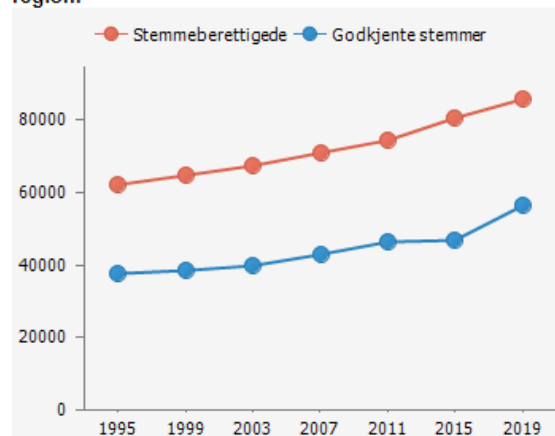
Region/Kommune	År	Kommunevalg. Stemmer i alt		Forhåndsstemmer	
		Valgdeltakelse (%)	Godkjente stemmer	Antall	Andel. (%)
4204 Kristiansand	1995	60,5	37 461	0	0,0
4204 Kristiansand	1999	59,7	38 593	0	0,0
4204 Kristiansand	2003	59,0	39 771	0	0,0
4204 Kristiansand	2007	60,5	42 920	6 895	16,1
4204 Kristiansand	2011	62,3	46 374	9 402	20,3
4204 Kristiansand	2015	58,4	46 989	10 374	22,1
4204 Kristiansand	2019	65,6	56 381	18 630	33,0

Kilde: Statistisk sentralbyrå - SSB <>> Bearbeiding: KommuneProfilen

Valgdeltakelse. Valgt region. 1995-2019. Prosent.

Antall godkjente stemmer og stemmeberettigede. Valgt region.

Kilde SSB/Kommuneprofilen:

https://www.kommuneprofilen.no/profil/Politikk/DinRegion/valg_kommune_deltakelse_region.aspx

Vedlegg #5 – Informasjonsskriv til informantene

Informasjonsskriv godkjent av NSD og akseptert av samtlige av studiens informanter.

Vil du delta i forskningsprosjektet;

«Hvordan påvirket Sørlandsnyhetene den politiske diskursen i Kristiansand»?

Dette er et spørsmål til deg om å delta i et forskningsprosjekt hvor formålet er å se nærmere på teknologiens rolle i den politiske, offentlige diskursen som utviklet seg i Kristiansand som følge facebook-siden Sørlandsnyhetene. I dette skrivet gir vi deg informasjon om målene for prosjektet og hva deltakelse vil innebære for deg.

Formål

Hensikten med denne tverrfaglige masteroppgaven innenfor studiet Teknologi, menneske og samfunn, er å utforske teknologiens rolle i den politiske diskursen. På nåværende tidspunkt er forskningsspørsmålet som følger: Hvordan bidro Facebook-siden Sørlandsnyhetene til å forme den politiske diskursen i Kristiansand under lokalvalget i 2019 .

Masteroppgaven vil nærme seg problemstillingen med en kvalitativ tilnærming basert på et teoretisk utgangspunkt der både tidligere forskning og intervjuer blir viktige kilder.

Hvem er ansvarlig for forskningsprosjektet?

Universitetet i Agder er ansvarlig behandler v/veileder professor Øystein Sæbø. Jeg, Jon Anders Skau, er masterstudenten som utfører studien.

Hvorfor får du spørsmål om å delta?

Intervjuene som foretas kan deles i to hovedgrupper; 1) De med en form for tilknytning til Sørlandsnyhetene, og 2) De som har en ekspert-rolle.

Intervjuene er viktig for å belyse ulike aspekter ved Sørlandsnyhetene. Du får spørsmål om å delta på bakgrunn av din kjente rolle innenfor en av de to nevnte kategoriene.

Hva innebærer det for deg å delta?

Intervjuene skal gjennomføres ved bruk av en intervjuguide, som innebærer at du vil få se spørsmålene i forkant. Oppfølgingsspørsmål kan komme underveis i intervjuet. Anslått tid per intervju er 60 minutter.

Intervjuene blir registrert ved bruk av lydopptak og transkripsjon blir oppbevart som elektronisk dokument.

Jeg gjør oppmerksom på at informantene som blir spurt om å bidra med intervju til denne studien velges på bakgrunn av kvalitative vurdering og vedkommens kjente rolle i lys av Sørlandsnyhetene. Navnet til informantene vurderes som en styrke i seg selv og øker

validiteten til studien. Selv om bakgrunnsdata blir slettet, vil altså den enkelte informants navn blir referert til i den endelige masteroppgaven.

Alle informantene vil få tilbud om å lese den informasjonen som blir publisert i masteroppgavens kapittel om Funn fra intervjuer som omhandler den enkelte informant.

Det er frivillig å delta

Det er frivillig å delta i prosjektet. Hvis du velger å delta, kan du når som helst trekke samtykket tilbake uten å oppgi noen grunn. Alle dine personopplysninger vil da bli slettet. Det vil ikke ha noen negative konsekvenser for deg hvis du ikke vil delta eller senere velger å trekke deg.

Ditt personvern – hvordan vi oppbevarer og bruker dine opplysninger

Vi vil bare bruke opplysningene om deg til formålene vi har fortalt om i dette skrevet. Vi behandler opplysningene konfidensielt og i samsvar med personvernregelverket.

I den endelige masteroppgaven vil elementene jeg bruker fra datainnsamlingen bli referert til med navn og dato for intervjuet.

Hva skjer med opplysningene dine når vi avslutter forskningsprosjektet?

Prosjektet

1.12. 2022 er prosjektet ferdig og dataene blir slettet. Dersom prosjektet er ferdig før blir dataene slettet ved prosjektslutt, men ikke senere enn 1.12.2022. Merk at informantene vil fortsatt stå referert til med navn i studien, men alt av bakgrunnsnotater, lydfiler og transkriberinger blir slettet.

Dine rettigheter

Så lenge du kan identifiseres i datamaterialet, har du rett til:

- innsyn i hvilke personopplysninger som er registrert om deg, og å få utlevert en kopi av opplysningene,
- å få rettet personopplysninger om deg,
- å få slettet personopplysninger om deg, og
- å sende klage til Datatilsynet om behandlingen av dine personopplysninger.

Hva gir oss rett til å behandle personopplysninger om deg?

Vi behandler opplysninger om deg basert på ditt samtykke.

På oppdrag fra Universitetet i Agder har NSD – Norsk senter for forskningsdata AS vurdert at behandlingen av personopplysninger i dette prosjektet er i samsvar med personvernregelverket.

Hvor kan jeg finne ut mer?

Hvis du har spørsmål til studien, eller ønsker å benytte deg av dine rettigheter, ta kontakt med:

Universitetet i Agder ved master-student: Jon Anders Skau (47735078) – jon.anders.skau@gmail.com eller veileder Øystein Sæbø (38141626) - oystein.sabo@uia.no

- Vårt personvernombud: Du kan kontakte personvernombudet ved Universitetet i Agder her: personvernombud@uia.no

Hvis du har spørsmål knyttet til NSD sin vurdering av prosjektet, kan du ta kontakt med:

- NSD – Norsk senter for forskningsdata AS på epost (personverntjenester@nsd.no) eller på telefon: 55 58 21 17.

Med vennlig hilsen

Øystein Sæbø

Jon Anders Skau

Prosjektansvarlig

Student

Jeg har mottatt og forstått informasjon om prosjektet «Hvordan påvirket Sørlandsnyhetene den politiske diskursen i Kristiansand?» og har fått anledning til å stille spørsmål.

Jeg samtykker til:

- å delta i intervjuet
- at opplysninger om meg publiseres slik at jeg kan gjenkjennes i form av referanser i studien.

Jeg samtykker til at mine opplysninger behandles i henhold til dette skjema frem til prosjektet er avsluttet

--

(Signert av prosjektdeltaker, dato)